presionabilă din josul documentului. Aşa ar fi fost şi dacă lăsa el o amprentă — băgaţi bine de seamă, o singură amprentă — la locul cu pricina. Nu-şi aproba omorul chiar pînă acolo încît să-i pună şi această pecete.

Alte şi alte sertare. „Fii calm, fii curios, fii prevăzător", îşi spuse.

La fundul celui de-al optzeci şi cincilea sertar găsi mănuşi.

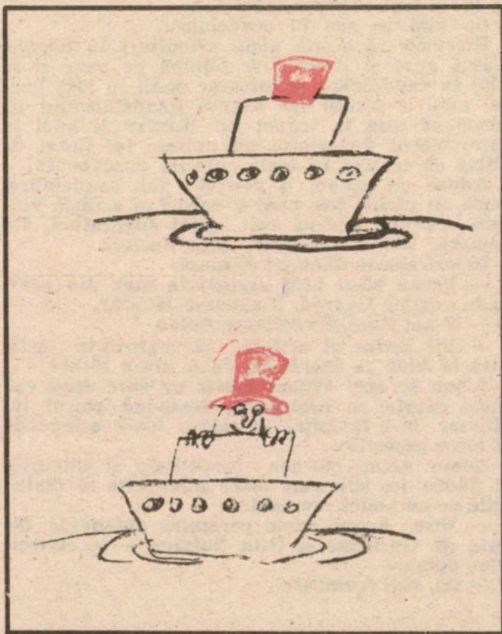
„O, Doamne, Doamne !" Se lăsă moale pe marginea biroului, oftînd. Încercă mănuşile, ridică mîinile în sus, le îndoi cu un gest de mîndrie, apoi încheie nasturii. Erau mănuşi moi, groase, cenuşii, inexpugnabile. Acum putea face tot felul de lucruri cu mîinile, fără să lase vreo urmă. Îşi dădu cu tifla în oglinda din dormitor şi scoase nişte sunete de satisfacţie.

— Nu ! strigase Huxley.

Vai ce plan perfid avusese !

Huxley căzuse la podea, anume ! Vai cît de ticălos era Huxley în inteligenţa lui ! Jos la podea se trîntise domnul Huxley, urmat de William Acton peste el. Se rostogoliseră şi se luptaseră şi se tot agăţaseră de podea, imprimindu-şi colo şi colo şi colo amprentele, cu vîrfurile degetelor înnebunite de încordarea luptei ! Huxley alunecase un metru mai încolo. Acton se tîrîse după el ca să-i apuce gîtul cu mîinile şi să-l stringă pînă scoase viaţa din el cum ai stoarce pasta dintr-un tub !

Inmănuşat, William Acton reveni în încăperea aceea şi îngenunche pe jos şi se apucă foarte laborios de sarcina de a şterge centimetru cu centimetru toată pardoseala infestată de amprente. Centimetru cu centimetru, milimetru cu milimetru lustruia tot înainte şi înainte pînă aproape să-şi poată vedea faţa încordată şi transpirată ca într-o oglindă. Apoi ajunse la o masă şi-i şterse piciorul urcînd în sus pe mulurile şi podoabele ei şi apoi la tăblia ei şi apoi la o pomieră cu fructe de ceară şi lustrui argintul filigranat şi scoase fructele de ceară unele după altele şi le lustrui, lăsîndu-l neatins doar pe cel de la fundul vasului.

„Sînt convins că pe astea nu le-am atins".

După ce frecă masa ajunse la o ramă de tablou de deasupra ei.

„Sînt convins că pe asta n-am atins-o", îşi zise el şi o privi îndelung.

Cercetă toate uşile din cameră. Pe care umblase astă-seară ? Nu-şi amintea. Atunci lustruieşte-le pe toate, băiete ! Se apucă mai întîi de clanţe şi mînere, le lustrui pe toate oglindă şi apoi începu să frece uşile de sus pînă jos, ca să nu rişte absolut nimic. Pe urmă trecu la mobila din cameră şi şterse braţele fotoliilor şi frecă pînă şi tapiţeria.

— Scaunul ăla pe care stai, Acton, e un fotoliu de pe vremea lui Ludovic al XIV-lea. Ia pipăie-i tapiţeria, îi spusese Huxley.

— Dar n-am venit la tine ca să vorbesc despre mobilă, Huxley ! Am venit pentru Lily.

— A, Lily ? Haide bă, lasă-te de bancuri, că eşti de-a dreptul caraghios. Doar ştii bine că nu te iubeşte. Mi-a spus că pleacă luna viitoare cu mine la Ciudad de Mexico.

— Să te ia naiba cu toţi banii tăi şi cu toată mobila asta blestemată a ta !

— E mobilă frumoasă, Acton ; poartă-te şi tu ca un musafir de bună calitate, şi pipăi-o.

După cîte ştia, amprentele se pot descoperi chiar şi pe stofe.

— Huxley ! William Acton se holba la cadavru. Nu cumva tu ai ştiut că o să te omor ? Poate a ştiut subconştientul tău, aşa cum a ştiut şi al meu ? Şi oare subconştientul tău te-a îndemnat să mă pui să umblu prin toată casa şi să ating, să pipăi, să iau în mînă cărţi, vase, clanţe, scaune ? Oare ai fost tu chiar atît de isteţ şi de ticălos ?

Şterse scaunele cu batista mototolită în mînă. Apoi îşi aminti de cadavru : nu-l ştersese cu cîrpa uscată. Se duse la el şi-l răsuci pe o parte şi pe alta, şi-i lustrui fiecare suprafaţă. Îi făcu chiar şi pantofii să lucească.

În timp ce-i făcea pantofii, pe chip i se strecură un mic tremur de spaimă şi după o clipă se ridică şi se îndreptă spre masă.

Scoase şi lustrui fructele de ceară de la fundul pomierei.

— Cred că e mai înţelept aşa, îşi şopti el şi se întoarse la cadavru.

Dar, în timp ce stătea aplecat asupra cadavrului, îl apucă un tic care-l făcu să clipească des, iar apoi i se mişcă nervos falca într-o parte şi într-alta, parcă se zbătea, şi atunci se ridică, se întoarse şi se duse iar spre masă.

Lustrui rama tabloului.

În timp ce o lustruia, făcu o descoperire : Peretele.

— Bine, dar asta e o prostie ! zise el.

— A ! strigase Huxley ferindu-se. Îl împinsese pe Acton în timp ce se băteau. Acton se lovise de un perete, se ridicase, atingînd peretele cu mîna şi se repezi din nou la Huxley. Îl strînsese de gît pe Huxley. Huxley murise...

Acton se îndepărtă hotărît de perete, echilibrat şi decis. Asprimea cuvintelor şi a gesturilor i se estompară în minte. Se uită la cei patru pereţi.

— Ridicol, îşi zise.

Dar cu coada ochiului văzu ceva pe un perete.

— Refuz să-i dau atenţie, îşi strigă el ca să-şi revină. Camera următoare acum. Am să fiu metodic. Ia să vedem în total în cîte camere am umblat : am fost în hol, în bibliotecă, în camera asta, în sufragerie şi în bucătărie.

e peretele din spatele lui era o pată.

Păi, era sau nu era dinainte ?

Se întoarse furios, gîndind : „Bine, bine, ca să fiu mai sigur, o şterg", şi se apropie dar nu mai găsi nici o pată. A, da, una mică, da, da, exact... acolo. O şterse bine. Oricum nu era amprentă. Termină cu ea şi cu mîna înmănuşată se sprijini de perete şi se uită la el, se uită în dreapta, se uită în stînga şi pînă jos la picioare şi pînă sus deasupra capului şi-şi zise încetişor „Nu". Ridică ochii şi măsură iarăşi peretele în lung şi-n lat, în sus şi-n jos şi-şi zise liniştit :

— Asta ar fi prea mult. Cîţi metri pătraţi ? Puţin îmi pasă !

Şi, totuşi, fără ca ochii să le vadă, degetele lui înmănuşate băteau un fel de tam-tam pe perete.

Işi cercetă atent mîna şi se uită la tapet. Privi peste umăr în camera cealaltă. „Trebuie să intru acolo şi să lustruiesc ce e mai important", işi spuse în sinea lui, dar mîna rămăsese tot acolo, de parcă ar fi sprijinit peretele ori s-ar fi sprijinit de el. Faţa i se înăspri.

Fără o vorbă începu să frece peretele, în sus şi-n jos, înainte şi înapoi, şi iarăşi în jos şi-n sus, cît de sus se putea întinde şi cît de jos se putea apleca.

La un moment dat se opri şi-şi puse mîinile în şold :

— Ridicol, pe legea mea, ridicol !

Dar trebuie să fii sigur, îi şopti cugetul.

— Da, da, omul trebuie să fie sigur, îi răspunse el cu glas tare. Trebuie neapărat să fii absolut sigur.

Şi iarăşi frecă şi lustrui.

Termină un perete şi apoi...

Ajunse la alt perete.

— Cît o fi ceasul ? se întrebă deodată cu glas sec.

Se uită la orologiul de pe cămin. Trecuse o oră.. Era unu şi cinci.

Se uită la acest perete nou.

— Aiurea, îşi zise iarăşi cu glas tare, n-are nici un cusur, nu mă ating de el.

Se îndepărtă.

Cu coada ochiului văzu micile pînze de păianjen. Cînd stătea cu spatele, micii păianjeni ieşiră din lemnărie şi îşi întinseră cu delicateţe pînzele fragile, aproape invizibile. Nu pe peretele din stînga lui — pe acesta tocmai îl curăţase ; ci pe cei trei pereţi încă neatinşi de el.

De fiecare dată cînd se uita drept la ei, păianjenii se întorceau în lemnărie, dar se apucau iar de ţesut cum se retrăgea el.

— Pereţii ăştia sînt în regulă ! insistă el aproape ţipînd. Nu mă mai ating de ei !

Se îndreptă spre un secretar în faţa căruia stătuse mai devreme Huxley. Deschise un sertar şi scoase obiectul de care avea nevoie. O lupă pe care o folosea uneori Huxley la citit. Se apropie cu oarecare nelinişte de perete şi-l cercetă.

Urme de degete.

— Dar astea nu sînt ale mele ! Rîse totuşi cam nesigur. Nu eu le-am făcut ! Sînt sigur că nu le-am făcut eu ! Poate le-o fi lăsat vreun valet, vreun majordom sau o slujnică, poate.

Peretele era plin de urme.

— Ia uită-te la asta de aici : degete lungi şi subţiri de femeie — pot să fac prinsoare.

— Chiar poţi ?

— Pot !

— Eşti sigur ?

— Sînt !

— Absolut ?

— Mde, cam.

— Sigur, sigur ?

— Da, sînt sigur, fir-aş-al naibii !

— Şterge-le, oricum.

— Bine, aşa am să fac !

— Ce zici, Acton, ca în Macbeth : „Ieşi, pată blestemată !"

— Da, şi mai e şi asta de-aici, rîse batjocoritor Acton. Asta e amprenta unui grăsan.

— Eşti sigur ?

— Ah, n-o mai lua iarăşi de la capăt ! izbucni el, şi şterse urma. Işi scoase o mănuşă şi ridică mîna s-o examineze în lumina puternică.

— Uită-te la ea, tîmpitule ! Vezi cum merg vîrtejurile ? Nu seamănă ?

— Asta nu dovedeşte nimic.

— Bine, bine !

Cuprins de furie începu să şteargă tot peretele de sus pînă jos şi de la dreapta la stînga cu mîinile înmănuşate, năduşind, mormăind şi înjurînd, aplecîndu-se şi ridicîndu-se la loc.

Işi scoase haina şi şi-o puse pe un scaun.

— S-a făcut două ! strigă el, terminînd peretele şi uitîndu-se la ceas.

Veni pînă la pomieră şi scoase fructele de ceară şi le lustrui pe cele de la fund şi le puse la loc şi lustrui rama tabloului.

Se uită în sus la candelabru.

Incepuse să simtă nişte zvîcnituri în degete. Căscă gura şi limba i se plimbă pe buze şi se uită la candelabru şi întoarse ochii în altă parte, apoi îi pironi iar asupra candelabrului pe urmă se uită la trupul lui Huxley şi apoi la candelabrul de cristal, cu perlele lui lungi de sticlă cu irizaţii în toate culorile curcubeului.

Aduse un scaun, îl potrivi sub candelabru, puse un picior sus, apoi îl coborî şi aruncă violent scaunul într-un colţ. Apoi fugi afară din cameră, lăsînd un perete încă neşters.

In sufragerie dădu peste masă.

— Vreau să-ţi arăt argintăria mea din perioada regilor George, îi spusese Huxley.

— N-am timp, îi replicase Acton.

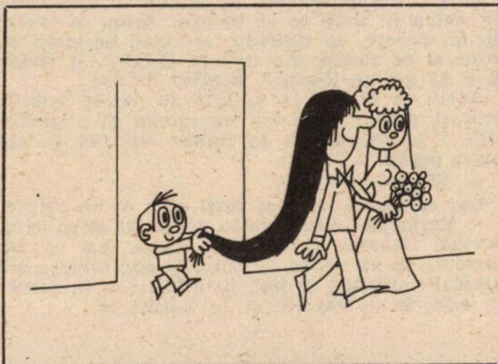
— Fii serios şi uită-te la argintăria asta, uită-te bine la lucrătura de o mare fineţe.

Acton se opri asupra mesei pe care erau expuse cutiile cu argintărie, reauzind glasul lui Huxley, şi-i reveniră în minte toate atingerile şi toate gesturile.

Acum Acton ştergea furculiţele şi lingurile şi dădea jos din raft toate platourile şi farfuriile de ceramică specială...

— Uite, Acton, nişte ceramică splendidă făcută de Gertrude şi Otto Natzler — le cunoşti bine opera ?

— Da, sînt frumoase.

— Uită-te bine la ele. Ia-le în mînă. Întoarce-le, observă subțirimea și rafinamentul castronului ăstuia, lucrat manual, pe o masă de olar, subțire ca o coajă de ou, incredibil. Și ai văzut smalțul ăsta formidabil, obsidian? Pune mîna pe el, nu te teme, că nu mă supăr.

Pune mîna pe el. Dă-i înainte. Atinge-l. Ia-l în mînă!

Acton începu să geamă și să suspine. Trînti vesela de perete. Se sparse și se răspîndi pe pardoseală, într-un tipar nebunesc.

Dar peste o clipă era iar în genunchi. Fiecare bucată, fiecare ciob trebuie recuperat.

— Tîmpitule, tîmpitule, tîmpitule! strigă Acton la el însuși, clătinînd din cap, și închizîndu-și și deschizîndu-și frenetic ochii, și aplecîndu-se sub masă. Găsește fiecare bucățică, idiotule — nu trebuie să rămînă pe jos nici o bucățică. Cretinule!

Le adună. Or fi fost toate acolo? Le cercetă după ce le așeză pe masa din fața lui. Mai căută o dată pe sub masă și pe sub scaune și pe sub bufet și, cu ajutorul unui chibrit, mai găsi un ciob și se apucă să lustruiască fiecare bucățică de parcă ar fi fost o piatră prețioasă. Le împinse apoi pe toate cu grijă pe masa care strălucea acum de curățenie.

— O piesă splendidă de ceramică, Acton; haide, nu te jena, pune mîna pe ea!

Scoase fețele de masă și șervețelele și le lustrui și șterse scaunele și mesele și clanțele și mînerele de la uși și ferestrele și polițele și pervazurile și draperiile, și frecă podeaua și dușumeaua de la bucătărie, gîfîind, respirînd agitat, și apoi își scoase vesta și-și potrivi mai bine mănușile și șterse fiecare porțiune de metal nichelat și cromat...

— Vreau să-ți arăt locuința mea, Acton, îi spusese Huxley. Hai cu mine...

Și cum ștergea toate obiectele de gospodărie, vesela și robinetele de argint și castroanele, căci între timp uitase ce a atins și ce n-a atins. Huxley și cu el zăboviseră aici, în bucătărie, Huxley trufaș în mîndria sa de proprietar, sau pentru a-și ascunde nervozitatea în prezența unui potențial ucigaș, sau poate dorind să fie în preajma cuțitelor dacă avea nevoie de ele. Zăboviseră pe acolo, atinseseră asta și asta și ailaltă — era imposibil să-și amintească perfect care obiecte, cîte obiecte, de unde — și așa termină cu bucătăria și reveni prin hol în camera unde zăcea Huxley.

Scoase deodată un țipăt.

Uitase să curețe cel de-al patrulea perete al camerei. Și cît lipsise el, păianjenii cei mici ieșiseră tocmai din acest perete și se năpustiseră asupra celor curățați, murdărindu-i la loc! Pe plafoane, din candelabru, prin colțuri, pe pardoseală, un milion de mici plase de forma amprentelor atîrnau și acum vibrau din pricina țipătului lui! Plase mici, micuțe, — ironia soartei — nu mai mari decît vîrful unui deget!

În timp ce privea se țeseau plase pe rama tabloului, pe fructieră, pe cadavru, pe parchet. Urmele mînuiau coupe-papier-ul, trăgeau sertarele, atingeau tăblia mesei, atingeau, atingeau, atingeau totul și peste tot.

Lustruia podeaua cu frenezie, ca scos din minți. Rostogoli cadavrul și plînse deasupra lui în timp ce-l spăla și apoi se ridică și se duse și mai lustrui o dată ultimele fructe din pomieră. Apoi trase un scaun sub candelabru și suindu-se sus, lustrui fiecare ornament al acestuia, clătinîndu-l ca o tamburină de cristal, pînă cînd se răsuci în aer ca un clopot. Apoi sări de pe scaun și se năpusti la mînerele ușilor și se cocoță pe alte scaune și șterse cu batista pereții tot mai sus și mai sus și alergă în bucătărie și luă o mătură cu coadă și dădu jos pînzele de păianjen de pe plafoane; lustrui fructele de la fundul pomierei și spălă cadavrul și mînerele ușilor și argintăria și dădu cu ochii de balustrada din hol și o urmă pînă sus la etaj, ștergînd-o.

Ora trei! Peste tot, cu o intensitate feroce, mecanică, orologiile băteau trei! Erau douăsprezece încăperi la parter și opt la etaj. Socoti cîți metri pătrați de spațiu și cît timp i-ar fi trebuit. O sută de scaune, șase canapele, douăzeci și șapte de mese, șase aparate de radio. Și jos și sus și în față și în spate. Trase mobilele de la perete și, suspinînd, le șterse și le curăță de praful așternut în decursul anilor și se împletici pe picioare și urmă balustrada scărilor, atingînd, ștergînd, frecînd, lustruind, pentru că dacă lăsa măcar o amprentă, cît de mică, avea să se înmulțească, să prolifereze, prefăcîndu-se într-un milion! Și treaba ar fi trebuit făcută din nou și era deja patru dimineața! Și-l dureau brațele și i se umflaseră ochii de atîta holbat în dreapta și în stînga și acum se mișca greoi, picioarele parcă nici nu mai erau ale lui, gîtul i se încovoiase, brațele i se mișcau neîncetat tot frecînd și ștergînd, dormitor după dormitor, cameră de toaletă după altă cameră de toaletă....

Îl descoperiră în dimineața aceea la șase și jumătate.

La mansardă.

Toată casa strălucea de curățenie. Vazele de flori erau ca niște stele de sticlă. Scaunele și fotoliile luceau. Obiectele de bronz, obiectele de alamă, cele de aramă luceau ca aurul. Podelele scînteiau. Dușumelele erau ca oglinda, balustrada lucea.

Totul strălucea. Totul licărea, scînteia, lumina!

Îl găsiră la mansardă, lustruind cuferele vechi și ramele vechi de tablouri și scaunele nefolosite și jucăriile și mașinuțele de demult, cutiile de muzică de pe vremuri, vazele și tacîmurile și căluții de lemn și monezile prăfuite din timpul Războiului de secesiune. Mai avea doar jumătate din mansardă de curățat cînd se apropie din spate un ofițer de poliție cu pistolul întins.

Cînd îl scoaseră din casă Acton lustrui cu batista lui mînerul ușii de la intrare și o trînti triumfător.

În românește de Andrei Bantaș

VOICU BUGARIU

PHARMAKOS ȘI DETECTIVUL

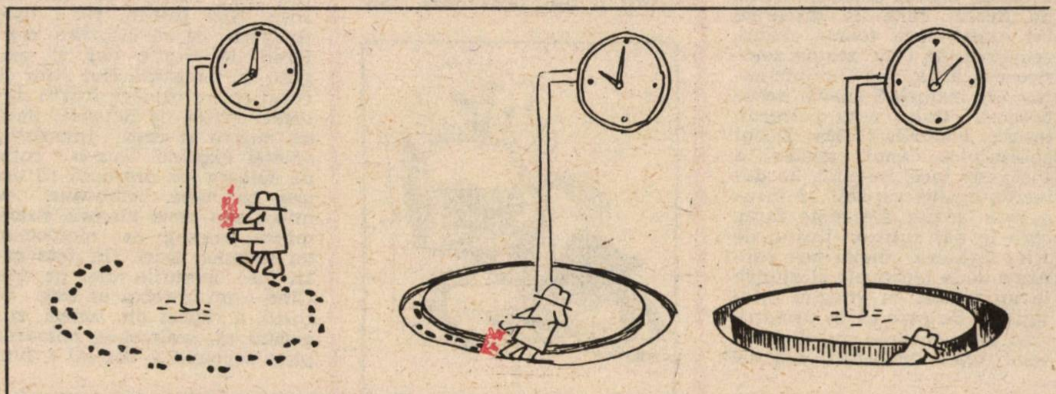
l vei vedea. O să-l recunoști. nu va trebui să ți-l arăt eu cu degetul. Un bărbat la cincizeci de ani, cu părul încărunțit, da des. Merge într-un fel frapant. Foarte drept, exagerat de drept, așa cum am auzit că pășeau cîndva ofițerii. Mîinile le va avea la spate, este poza lui preferată. Privirile ațintite mult înainte, folosind trucul lăsării capului pe spate mai adinc decît este firesc. Așa fac și femeile cochete ajunse la o anumită vîrstă, în scopul de a-și ascunde ridurile de pe gît. La el, bineînțeles, nu este vorba despre ceva similar. Întotdeauna a fost dincolo de mărunțișurile bune pentru ființe care se mulțumesc cu puțin, cu salvarea aparențelor, de pildă. El nu, n-a vrut niciodată să-i facă pe unii să creadă că este așa și pe dincolo. Nu l-a interesat așa ceva. Ziceai că te simți atrasă de el și ți-ar plăcea să îl cunoști. Nu va fi posibil să îi vorbești, dar, oricum, îl vei asculta. Un discurs fix, un scenariu neschimbător. El nu este un om prea înalt, dar ceva din atitudinea lui te face să-i uiți statura. De fiecare dată lucrurile se repetă, într-atît de minuțios, încît cine îl urmărește de mai multe ori, la intervale mici de timp, înclină să creadă că revede un film, că originalitatea vie a prezentului este anihilată de forțe al căror joc nu poate fi pătruns și nici influențat. Se pare că apariția lui este semnalată, nici pînă azi nu știu de către cine și prin ce mijloace. În orice caz, se află că a ieșit din cameră și că se îndreaptă spre ieșire. O rumoare se produce atunci printre bolnavi. Electricitatea din aer se mărește brusc, așa mi s-a părut întotdeauna. Sau poate că este doar emoția mea arbitrară, de om care nu mai reușește să se stăpînească prea bine. Sînt chiar curios care va fi prima ta impresie în legătură cu el. O să-mi spui, presupun. O mică rumoare, deci. Apoi, în cel mult trei minute, apariția în capătul scărilor, oprirea regală, aflată la limita bufoneriei, pe față îi va fi scrisă o trufie în legătură cu care n-am știut niciodată precis cum trebuie să reacționez : să rîd batjocoritor, cu disprețul discutabil al normalității, sau să mă las cotropit de respectul irațional, pe care, este clar, îl resimt toți ceilalți. Întotdeauna pe timp frumos. Niciodată iarna, niciodată pe timp înnorat sau cînd plouă. Numai cînd este soare. Cu mîinile la spate, încleștate, încordarea lor ii ține probabil spinarea atît de dreaptă, scoțîndu-i pieptul în afară, ca la un tambur major. Privire încruntată, inchizitorială, aruncată nu cuiva anume, ci lumii, tuturor celor care îl văd, pe viu sau prin nu știu ce tele-mijloace. Fruntea lui nu prea largă, dar expresivă prin grila de riduri pusă în evidență de sprîncenele rămase negre. O încruntare care sugerează supărarea fără sfîrșit a unei măști, dar și concentrare. Supărare concentrată sau invers, concentrare supărată, cum vrei să-i zici. Toată vorbăria celor din parc încetînd ca la o comandă, de parcă cineva ar întoarce un comutator miraculos. Ridicarea lentă, dar decisă a celor care stau pe bănci, de după boschete ivindu-se alții, halatele lor roșii contrastează frumos cu verdele ierbii și al frunzelor. Unii fac niște gesturi de aranjare a ținutei, mici, discrete, dar grăitoare. Îndreptin-

du-se cu toţii spre el, încet, cu eleganţă, aş zice, fără paşi hazardaţi, capabili să producă pocnete ale pietricelelor de pe alei, fără tropăituri, care ar putea eventual să strice ritualul. Care ritual? Un ritual, n-am alt cuvînt. El se repetă în mod matematic, de parcă un regizor ar fi dat o dată pentru totdeauna indicaţii foarte precise. Dar bolnavii se schimbă, vei obiecta. Asta nu are importanţă. Indiferent care este componenţa celor din grădină sau din parc, dacă acest cuvînt ţi se pare mai potrivit, lucrurile se petrec întotdeauna la fel. Dar să nu divaghez. Clipa lui de aşteptare în capătul scărilor se lungeşte, se întinde. Trece astfel vreun minut, poate două. În acest interval de timp el stă încremenit, statuie a demnităţii exagerate, profet, conchistador, tot felul de asociaţii îţi apar în minte, privindu-l. În timp ce oamenii se apropie, atitudinea lui începe să se modifice. Mîinile se descleştează de la spate. Mai intîi, se lasă în jos pe lîngă trup. Apoi se ridică, cu degetele strînse. Pumnii se îndreaptă spre gură. Capul se sprijină brusc de ei. În fine, mîinile se lasă în jos, pentru ca după cîteva secunde să se ridice cu degetele întinse. Vîrfurile degetelor ating fruntea, figura se strîmbă, evocînd efortul dramatizat al unui descifrator de mesaje criptice. În tot parcul este linişte. Cînd mîinile coboară din nou, oamenii sînt strînşi în josul scărilor şi aşteaptă ; feţele lor sînt eminamente serioase. Fruntea lui se destinde brusc, şocant pentru cine este în stare să privească în mod obiectiv scena, corpul i se relaxează. Începe să vorbească, pronunţînd foarte distinct cuvintele, ca un actor conştiincios. Ţi-am mai spus, sînt, în mod riguros, aceleaşi vorbe, aceleaşi fraze, de fiecare dată. În discursul lui există ceva foarte ciudat, recunosc. Să-i zic magie actoricească, artistică? Cuvinte cunoscute incluzînd emoţii necunoscute. Cum s-au petrecut, totuşi, lucrurile? Da. Debut spectaculos. Omul nostru a fost, este încă, teoretic, un detectiv, cineva capabil să înrudească între ele nişte fapte care le par tuturor lipsite de orice legătură, cineva care porneşte de la pietricele şi ajunge la un mozaic cu imagini inteligibile. Se pare că în urmă cu vreo cincisprezece ani, cînd începe toată povestea, era cel mai bun, era maestrul sau, de ce nu?, geniul breslei sale. Rezolvase, cu stranie uşurinţă neliniştitoare, cazuri care înfierbîntaseră, zadarnic, multe creiere de profesionişti. Cui trebuie, deci, să i se încredinţeze senzaţionala anchetă? Lui, nimănui altcuiva. O crimă în Cosmos, o crimă lipsită de probe materiale şi de martori, iată ceva pe măsura supercreierului său. Întîmplările s-au derulat într-un fel de parcă hazardul ar fi aranjat pentru el o supremă încercare, un examen final, după care ar fi putut începe să-şi scrie memoriile. Glumesc, îţi dai seama. Pe atunci el avea treizeci şi cinci de ani, nu putea fi vorba despre pensionare. Eram prieteni, aproape prieteni. Uneori îi plăcea să vorbească şi găsea întotdeauna în mine un ascultător răbdător. Nu avea morga de acum. Dimpotrivă, pururi grăbit şi expeditiv, părea agasat doar de amănuntele birocratice şi de încetineala gîndirii celor cu care colabora. Cum se întîmplase? Simplu. O navă a plecat de pe Pămînt într-o misiune care urma să dureze trei luni de zile. Echipajul era format din şase bărbaţi. Zborul s-a desfăşurat, la început, în modul cel mai previzibil cu putinţă. Dar, la fel de incredibil pe cît ar fi un zbierat de măgar într-un concert de Vivaldi, la centrul de coordonare a sosit într-o dimineaţă un mesaj care informa asupra uciderii unuia dintre membrii echipajului, precizînd că nu există nici un indiciu în legătură cu identitatea asasinului. Consternare. S-a decis ca informaţia să rămînă secretă, opiniei publice urmînd să i se ofere în continuare comunicatele monotone de pînă atunci. Cum se întîmplă, însă, un ziarist ingenios a mirosit ceva. Crima a fost dezvăluită. Sub

presiunea presei, centrul de coordonare a pus la dispoziţia celor interesaţi toate informaţiile pe care le deţinea. Crima a devenit subiectul cel mai discutat din întreaga lume. Există o crimă? Trebuie să apară un detectiv, mai mulţi detectivi, care să-l demaşte pe criminal. Din aproape în aproape s-a ajuns la soluţia pe care ţi-am spus-o. Membrii unui echipaj cosmic nu sînt, în principiu, oameni prea deosebiţi unul faţă de celălalt. Antrenamentele îndelungate produc o anumită egalizare psihică. Victima era, totuşi, un om mai deosebit faţă de cosmonautul tip, dacă admitem că există aşa ceva. Dar să nu încurc etapele, să-l las pentru mai la urmă pe bietul pharmakos. I s-a propus ancheta detectivului nostru. După o ezitare de o zi, bizar de lungă în raport cu darul lui de a estima foarte repede situaţiile noi, a acceptat, începînd numaidecît să strîngă date despre cei şase. Se poate spune că în săptămînile care au urmat prietenia noastră şi-a atins apogeul. M-am transformat, mai vrînd, mai nevrînd, într-un arhivar, care manipulează dosare precum şi cutii cu fişe colorate. Hîrtia pusă în teancuri are o greutate neaşteptat de mare. A fost ideea lui desuetă : informaţiile să fie sortate de la bun început prin hîrtii avînd şase culori, cîte una pentru fiecare membru al echipajului. Într-o seară, cu stupefacţie bine ascunsă, i-am ascultat explicaţiile în legătură cu alegerea culorilor. Mi-a dezvăluit, nici astăzi nu ştiu dacă îşi bătea joc de mine sau era serios, cîteva influenţe pe care alăturările de culori le au asupra creierului uman. Care era culoarea fişelor cu date despre victimă? Ia să vedem, ghiceşti? Roşu? Nu, îmi pare foarte rău, nu era roşu. Nici galben. Nu-i uşor de găsit, ce să zic. Era roz! Greu de crezut, dar şi mai greu de imaginat. Noi ştim că rozul este o culoare foarte duioasă, greţos de duioasă, dacă nu cumva ai ceva împotriva acestei expresii. Într-o cutie de culoare roz presupui că vei găsi caramele, bomboane cu miere sau orice altceva dulce, măcar dulceag, dar nicidecum un scorpion mort. De data asta, însă, lucrurile erau pe dos. Cînd l-am întrebat ce este cu rozul, a ridicat din umeri, sugerînd că, realmente, culoarea pare nepotrivită, dar nu a avut

încotro, nu a avut de ales. Scuze pentru digresiune. În mine se dezvoltase o curiozitate grozavă. De vină era, se pare, interesul pe care presa îl arăta cazului. Mă simțeam flatat, ca să vezi, ce naiv !, de ideea că posed informații foarte dorite de ziariști, precum și de avizii urmăritori ai relatărilor din ziare. Citeam totul cu mare atenție, ba chiar mă apucasem să-mi fac propriile însemnări. Treptat, am început să-i cunosc tot mai bine pe cei șase. Nu știu dacă ți-am spus, în dosare se aflau și numeroase imagini. Unele dintre ele proveneau din surse oficiale, altele de la familii. După apelul lansat de detectiv sosise un al treilea val de fotografii, de la prieteni, cunoscuți, foști colegi etc. Primisem chiar și cîteva copii ale unor filme de amator. Am privit totul cu atenție de . fiziognomonist. Trecerea timpului nu mi-a șters din memorie nici imaginile și nici datele. Sînt, deci, în măsură să-ți spun esențialul despre fiecare dintre cei șase. Dar voi renunța, presupunînd că nu te interesează. Doar despre victimă îți voi spune cîte ceva. Crima fusese înfăptuită prin defectarea unui aparat de zbor autonom. Toți avuseseră acces la depozitul în care se aflau asemenea aparate, bineînțeles. Cum s-a întîmplat ? Atroce moarte, prin înghețare. Cei rămași pe navă au recuperat doar un sloi de gheață. Iată acum datele despre victimă. Știi ce înseamnă pharmakos ? Nu ? Nici eu nu-mi amintesc tocmai exact. Pharmakos este, se pare, personajul care urmează să fie jertfit, simbolic sau efectiv. El este cel care plătește oalele sparte, cum se zice, țapul ispășitor. „Ideea" de pharmakos mi-a plăcut, fiindcă mi s-a părut că trimite la o categorie umană reală, existentă în toate timpurile. Sigur că astăzi nu mai poate fi vorba despre sacrificii umane, dar, dacă ne gîndim bine, constatăm că există o „familie" de oameni ghinioniști, stîngaci, inabili, avînd parcă darul de a atrage belele spre ei. Este necesară, totuși, o atenție mai mare decît cea pe care o consumăm în mod obișnuit în observarea semenilor noștri, pentru a-i deosebi în mijlocul celorlalți. Sînt specialiști ai gafelor, își exasperează nevestele prin nemaipomenita lor stîngăcie socială, sînt niște ironiști care se manifestă tocmai atunci cînd este cel mai puțin cazul, subalterni aflați totdeauna alături de tonul potrivit în discuțiile cu șefii lor, atimondeni care dansează prost și agață fața de masă cînd se ridică. Sînt nesiguri de ei înșiși, ezitanții, cei care au funesta predestinare de a nu respecta jocul vital al locurilor comune. Văd că mă privești cu un zîmbet neîncrezător, o socotești și pe asta una dintre multele, zadarnicele mele teorii. Nu este momentul să-ți aduc cine știe cîte argumente, dar să știi că am dreptate. În zilele noastre nu prea mai avem criterii pentru a aprecia eșecul cuiva ; și nici succesul, dacă ne gîndim că mai totdeauna el este prea scump plătit. Dar dacă există niște oameni care, în mod bizar, sînt făcuți pentru a veni în plutonul al doilea, mi se pare a fi mai presus de orice îndoială. Revin la pharmakos-ul meu. Îmi place să-i zic așa. M-a impresionat foarte mult și probabil n-am să-l uit niciodată. Treizeci și cinci de ani, celibatar, de profesie medic-biolog. Am văzut destule fotografii de-ale lui, precum și trei pelicule făcute de un prieten, care se nimerise să aibă hobby-ul filmatului. Era cea mai neobișnuită apariție dintre toți. Părea parcă prea slab, dar nu dădea defel impresia că ar avea o carență de forță fizică. Pe figura lui era scrisă nu neapărat tristețea, ar fi prea simplist dacă m-aș exprima așa, ci inadecvarea, da, inadecvarea. Cred că am găsit cuvîntul. S-ar fi spus că în fiecare clipă se află alături de sine, că îi este imposibil să se fixeze, să depășească o damnare pe care unul dintre prietenii săi o denumea, nu știu cu cîtă îndreptățire, saturniană. Ceva neclar, ceva alunecător, imposibil de fixat, un blestem de a ieși dintr-o postură, dintr-o stare de spirit în chiar clipa cînd acestea au început să se fixeze, să se consolideze. Cum de a ajuns să facă parte din echipaj ? Referințele despre el erau nefavorabile. Cei printre care se formase profesional socoteau, fără nici o excepție, că suferă de o boală psihică puțin asemănătoare cu cele cunoscute, că are, apoi, o incapacitate esențială de a întreține relații sociale normale, că, în general, trebuie folosit în împrejurări care nu presupun o colaborare prea strînsă cu alți oameni. La fel cu destui alții din categoria în care îmi place să îl încadrez, era foarte dotat pentru profesia sa. În cazul lui se adăuga și o calitate extrem de rară, cea care îl adusese, practic, printre membrii unui echipaj de elită. Pe scurt spus, omul meu era un vindecător. Nu, nu era vreun diagnostician fenomenal, care se uită în ochii bolnavului și îi spune imediat de ce maladie suferă. Era cu mult mai mult decît atît. El poseda capacitatea de a vindeca, pur și simplu, prin plimbarea mîinilor deasupra organului bolnav. Așa ceva este posibil, astfel

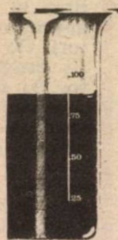

de oameni au existat şi în epoci mai îndepărtate, nu este nici o ficţiune. Zi-i fluid misterios, zi-i transfer de energie, asta nu contează. Cert este că el vindeca mult mai repede şi mai eficient decît tratamentele consacrate. Unii dintre confraţii lui în ale medicinei ziceau că este un escroc, un mistificator, dar el, în tăcere fără a se arăta în vreun fel impresionat de propriile lui forţe, făcea minuni. Pe toţi îi vindeca, numai pe el însuşi nu. Asta-i viaţa. Un astfel de om este un tezaur. M-am întrebat de ce nu l-au păstrat pe Pămînt, unde ar fi fost mai puţin expus accidentelor. Nu se ştie de ce. Să spun : cineva voia să scape de el şi, întocmai ca în vechile romane de aventuri, l-a trimis într-o misiune primejdioasă ? Nu mă hazardez. Mai departe. Ce s-a mai întîmplat ? În timp ce noi continuam investigaţiile, nava se îndrepta spre Pămînt. Se apropia ziua în care detectivul urma să discute cu persoane aflate, în carne şi oase, în faţa lui. Apoi, lovitură de teatru. La intrarea în atmosfera terestră, un accident nefericit, moarte termică a întregului echipaj, ghidarea rămăşiţelor navei spre un deşert, prăbuşirea infernală, urmărită cu groază la televizoare, un nor de nisip ridicîndu-se decorativ, atît de încet încît pare filmat cu încetinitorul. Urmează episodul cutiei negre, **black box.** Printre dispozitivele navei exista şi unul care înregistra absolut toate convorbirile purtate în timpul călătoriei. Aceste înregistrări nu s-au distrus şi au fost puse la dispoziţia prietenului meu. Era de ascultat, nu glumă. Ca să aflăm ce vorbiseră şase oameni în trei luni ne-au trebuit mai bine de trei săptămîni. Nu mă refer la o singură audiţie, bineînţeles. Aşa ceva putea fi realizat, ştiu eu?!, în vreo patru sau de cinci ori cite douăsprezece ore, Trebuia, însă, să ne familiarizăm cu vocile, să ştim foarte exact cine şi cînd vorbeşte. În cele din urmă s-a făcut şi asta, dar progresele era microscopice. Trebuie să-ţi spun că felurile în care ascultam erau diferite. Eu eram preocupat să-mi rotunjesc în minte cele şase portrete. În consecinţă, mă dedam la un fel de literatură, a cărei combinare nu este defel neplăcută. Detectivul, în schimb, făcea o muncă mult mai dificilă. El privea logic totul, încerca să găsească un fir pe care să îl poată argumenta într-un mod cît mai greu de combătut. Făcea scheme cu creioane colorate pe nişte coli mari de hîrtie, îmi vorbea ore în şir, propunînd ipoteze ale căror motivaţii nu reuşeam niciodată să le urmăresc pînă la capăt. După un timp la consfătuirile noastre a apărut o echipă de programatori. Cu mari eforturi s-a reuşit programarea unui calculator cu toate datele problemei. Transformarea datelor deţinute de noi a fost un adevărat calvar, care a durat cam o lună de zile. Nici iniţiativa aceasta nu a dus la succes. În mod invariabil, calculatorul ne comunica că datele nu sînt suficiente. Iar cînd i s-a cerut să propună variante posibile, a construit cîte o ipoteză pentru fiecare dintre cei cinci. Autorităţile îşi manifestau nerăbdarea. Era important să se ştie cine este realmente erou şi cine este doar un psihopat nedemn de a fi ţinut minte. Se avea în vedere crearea unui monument. Numele cui urma să lipsească de pe soclu?

Într-o seară, eram numai noi doi, m-a anunţat că s-a decis. Mi-a citit apoi un raport nu prea lung, să tot fi avut patruzeci de pagini. În el dovedea, cu argumente care mi s-au părut inatacabile, că ucigaşul fusese conducătorul navei, numărul unu. Scotocise prin trecutul celor doi, găsise nişte conflicte, descoperise că printre ascendenţii şefului fuseseră nişte sadici şi aşa mai departe. A prezentat raportul autorităţilor. Nici o opoziţie. Opinia publică a fost informată. Toate bune, aşa se părea. Dar el nu părea că şi-a recăpătat calmul. Uitarea a început să lucreze. După vreo trei luni a apărut o carte scrisă şi tipărită la repezeală de un tînăr ziarist, necunoscut pînă atunci. Cartea a avut mare succes. Autorul ei reanaliza, pe cont propriu, întreg cazul. Nu îţi mai dau amănunte despre felul în care se documentase şi nici despre măsura în care informaţiile lui coincideau cu cele pe care le deţineam noi. Îţi spun doar că în cartea respectivă se argumenta într-un mod foarte coerent că detectivul, prietenul meu, bătuse cîmpii, că ipoteza cu numărul unu nu era decît o mare naivitate. Se propunea un alt ucigaş. Cine ? În povestirea mea asta nu mai interesează. Urmează ultimul act. Eram împreună cu detectivul, cînd s-a difuzat pentru prima oară ştirea despre apariţia cărţii. Îmi amintesc foarte bine scena. Ne uitam amîndoi la televizor. Crainicul era un bărbat spilcuit, la vreo patruzeci de ani, tuns scurt. Omul a anunţat apariţia cărţii, rostind apoi şi un mic rezumat al conţinutului, a fost însă instrumentul destinului. Încheind cu cuvintele, îţi spun cu aproximaţie, „ipoteza propusă de cunoscutul investigator cutare este apreciată drept o naivă înşăilare", crainicul a avut un mic zîmbet ironic, sînt sigur că nu m-am înşelat. A fost picătura care a umplut paharul. Prietenul meu s-a ridicat în picioare, s-a îndreptat spre televizor, dar nu pentru a-l deconecta, ci spre a se posta în faţa lui într-un fel impozant, făcînd apoi gesturile pe care ţi le-am descris mai înainte şi rostind discursul ale cărui fraze au devenit singurul său contact verbal cu lumea. Este necesar, a început el, să programăm un mare calculator cu toate informaţiile pe care le deţine omenirea, cu absolut toate. Numai astfel vom afla cine este ucigaşul. Şi aşa mai departe, propunînd unele soluţii tehnice, referindu-se la importanţa aflării adevărului. Tratamente, psihiatri celebri, clinici, nimic nu i-a ajutat. De atunci se află aici, în clădirea în care, dacă ai puţin noroc, îi vei vedea apărînd.

ISAAC ASIMOV

PULBEREA NEIERTATOARE

Asemeni tuturor celor care lucraseră sub conducerea marelui Llewes, Edmund Farley ajunsese să se gîndească cu patimă la plăcerea de a-și ucide șeful. Nici unul dintre cei care nu lucraseră pentru Llewes n-ar fi putut să-i înțeleagă prea bine pornirea. Llewes (oamenii îi cam uitaseră numele mic sau începuseră pe nesimțite să creadă că era Marele, cu M) însemna pentru oricine reprezentarea marelui scormonitor al necunoscutului — totodată asiduu și genial, neabătut în fața eșecului sau chiar a înfrîngerii, gata mereu de noi și mai ingenioase atacuri.

Llewes, specialist în chimie organică, reușise să pună Sistemul Solar în slujba științei sale. Fusese primul care folosise Luna pentru reacții în vid la scară mare, la temperatura de fierbere, fie a apei, fie a aerului lichid, în funcție de moment. Fotochimia devenise un domeniu nou și minunat, din momentul în care niște aparate minuțios proiectate începuseră să fie lansate pe orbită în jurul stațiilor spațiale.

În realitate, însă, Llewes era un hoț de merite — un păcat aproape imposibil de iertat. Un oarecare student anonim imaginase primul instalarea unor aparate pe suprafața lunii ; un tehnician uitat de lume proiectase primul un reactor spațial autonom. Nu se știe cum, ambele realizări au fost legate de numele lui Llewes.

Nimic nu era de făcut. Cel care își dădea furios demisia pierdea șansa obținerii unei recomandări și cu greu putea găsi altă slujbă. Cuvîntul său, față de cel al lui Llewes, nu făcea doi bani. Pe de altă parte, cei care-i rămîneau fideli răbdau un timp și plecau apoi în bune relații cu el, primeau o recomandare și aveau viitorul asigurat.

Cît timp rămîneau, nu se puteau bucura însă decît de îndoielnica plăcere de a da frîu liber glasului urii. Între ei.

Edmund Farley avea toate motivele să li se alăture. Venise de pe Titan, cel mai mare dintre sateliții lui Saturn, unde de unul singur — ajutat doar de roboți — instalase echipamente care puteau beneficia din plin de atmosfera rarefiată a astrului. Pe planetele mari exista, e drept, o atmosferă compusă din hidrogen și metan ; Jupiter și Saturn erau însă prea voluminoase iar distanțele pînă la Uranus și Neptun implicau, încă, cheltuieli nerentabile. Titan însă, avînd dimensiunile lui Marte, era totodată suficient de mic pentru experiență, și destul de mare pentru a putea reține o atmosferă de densitate medie, compusă din hidrogen și metan. Hidrogenul permitea desfășurarea la scară mare a unor reacții, care pe Pămînt ar fi întîmpinat dificultăți ținînd de cinetică. Farley calculase și recalculase suportînd Titanul timp de o jumătate de an. Adusese date uluitoare. Cu toate acestea fusese nevoit să observe cum acestea se

năruiesc, realcătuindu-se în chip de realizare a lui Llewes.

Ceilalţi îşi exprimaseră compasiunea ; apoi dăduseră din umeri şi îl primiseră cu braţele deschise în confreria lor. Farley îşi încordă chipul coşuros, îşi strînse buzele subţiri şi-i ascultă pe ceilalţi complotînd cu cruzime.

Jim Gorham era cel mai drastic. Farley mai curînd îl dispreţuia ca pe un „şoarece de vid", care nu părăsise niciodată pămîntul.

Gorham spuse :

„Llewes, cu obiceiurile sale tipicare, este un individ uşor de lichidat, nu ? Te poţi bizui pe el. Gindiţi-vă numai cum insistă să mănînce de unul singur. Se încuie în birou la douăsprezece fix şi descuie la unu fix. Aşa-i ? În intervalul ăsta nimeni nu intră la el, deci otrava ar avea tot timpul să-şi facă efectul."

Belinski întrebă cu îndoială : „Otravă ?"

„Foarte simplu. Pe aici găseşti o groază de otrăvuri. Alege una şi ţi-o găsim noi. Aşa, deci. Llewes mănîncă de fiecare dată pîine de secară cu brînză, cu un sos special înecat în ceapă. Ştim cu toţii, nu ? Il suportăm doar toată după amiaza ; şi apoi, ce urlete jalnice a putut scoate cînd o dată, primăvara trecută, se terminase sosul la cantină. De sosul ăsta nu se mai atinge nimeni, dacă-l amesteci cu otravă nu-l poate nimeri decît pe Llewes...".

Toate acestea nu erau decît vorbe de clacă în pauza de prînz — nu însă şi pentru Farley.

Încrîncenat, luă în cel mai serios mod hotărîrea de a-l ucide pe Llewes.

Ideea începu să-l obsedeze. Sîngele începea să-i fiarbă la gîndul morţii lui Llewes, la gîndul că-şi putea lua singur răsplata care se cuvenea de drept pentru lunile petrecute în mica bulă de oxigen, umblînd prin amoniac îngheţat pentru a ridica probe şi a pregăti noi experienţe, bătut de vînturile subţiri şi reci de hidrogen şi metan.

Trebuia să găsească însă ceva care, orice s-ar fi întîmplat, nu-l putea lovi decît pe Llewes. Lucrurile deveneau complicate, aşa că-şi îndreptă atenţia asupra laboratorului de gaze. Acesta, o încăpere lungă şi joasă, era izolat de restul laboratoarelor prin blocuri de beton şi uşi neinflamabile. Afară de Llewes, nimeni nu intra aici decît în prezenţa şi cu permisiunea sa. Încăperea nu era de fapt încuiată, însă sub tirania eficientă instaurată de Llewes, hîrtia îngălbenită de pe uşă — semnată cu iniţialele sale, făcea ca inscripţia „Intrarea oprită" să devină o barieră mai sigură ca orice lacăt... atita timp cît dorinţa de a ucide nu înlătura orice piedică.

Ce era de făcut deci ? Rutina cu care Llewes îşi făcea experienţele, precauţia dusă aproape pînă la absurd, nu lăsau nimic la voia întîmplării. Orice intervenţie asupra instalaţiilor — dacă nu era deosebit de subtilă — ar fi fost depistată.

Foc ? Laboratorul conţinea substanţe inflamabile cu toptanul, însă Llewes nu fuma şi era perfect conştient de pericolul de incendiu. Nimeni n-ar fi luat măsuri de prevedere mai temeinice.

Farley se gîndea furios la omul asupra căruia părea atît de greu să-şi poată revărsa răzbunarea ; găinăriile cu micile sale recipiente de metan şi hidrogen, cînd Farley le avusese cu mila cubică ; Llewes cu micile sale recipiente şi cu laurii, Farley cu cantităţile astronomice şi cu uitarea.

Micile tuburi cu gaze, fiecare cu culoarea sa, fiecare o atmosferă sintetică. Hidrogenul în cilindri roşii, metanul în dungi roşii şi albe, un amestec din cele două — atmosfera planetelor îndepărtate. Azotul în cilindri maronii, bioxidul de carbon în argintiu — atmosfera de pe Venus. Cilindri galbeni cu aer comprimat, apoi cilindri verzi pentru oxigen — folosiţi atunci cînd era suficientă chimia terestră. Un curcubeu desfăşurat, în care fiecare culoare marca o convenţie veche de secole.

Apoi se născu ideea, fără chinuri, aşa, dintr-o dată. Într-o clipă ea se cristalizase în mintea lui Farley ; ştia ce avea de făcut.

Timp de o chinuitoare lună aşteptă data de 18 septembrie, Ziua Spaţiului Cosmic. Ea marca aniversarea primului zbor cosmic, nimeni nu avea să lucreze seara. Ziua Cosmosului era dintre toate sărbătorile poate cea mai plină de semnificaţii pentru oamenii de ştiinţă — pînă şi conştiinciosul Llewes avea s-o celebreze.

În acea noapte Farley pătrunse în Laboratoarele Organice Centrale — ca să folosim titulatura oficială — fiind sigur că nu-l observase nimeni. Laboratoarele, nefiind bănci sau muzee, nu erau vizate de răufăcători, iar paznicii, dacă existau, aveau o atitudine destul de laxă faţă de slujba lor.

Farley închise cu grijă intrarea principală şi se îndreptă încet prin coridoarele întunecate spre laboratorul de gaze. Echipamentul său se compunea dintr-o lanternă, un flaconaş cu un praf negru şi o pensulă subţire pe care o cumpărase cu trei săptămîni în urmă la un magazin cu rechizite pentru artişti de la celălalt capăt al oraşului. Purta şi mănuşi.

Lucrul cel mai greu se dovedi pătrunderea propriu-zisă în laborator. „Interdicţia" îl stingherea mai mult chiar decît interdicţia generalvalabilă de a ucide. Odată intrat însă, odată trecut de primejdia închipuită, totul devenea simplu.

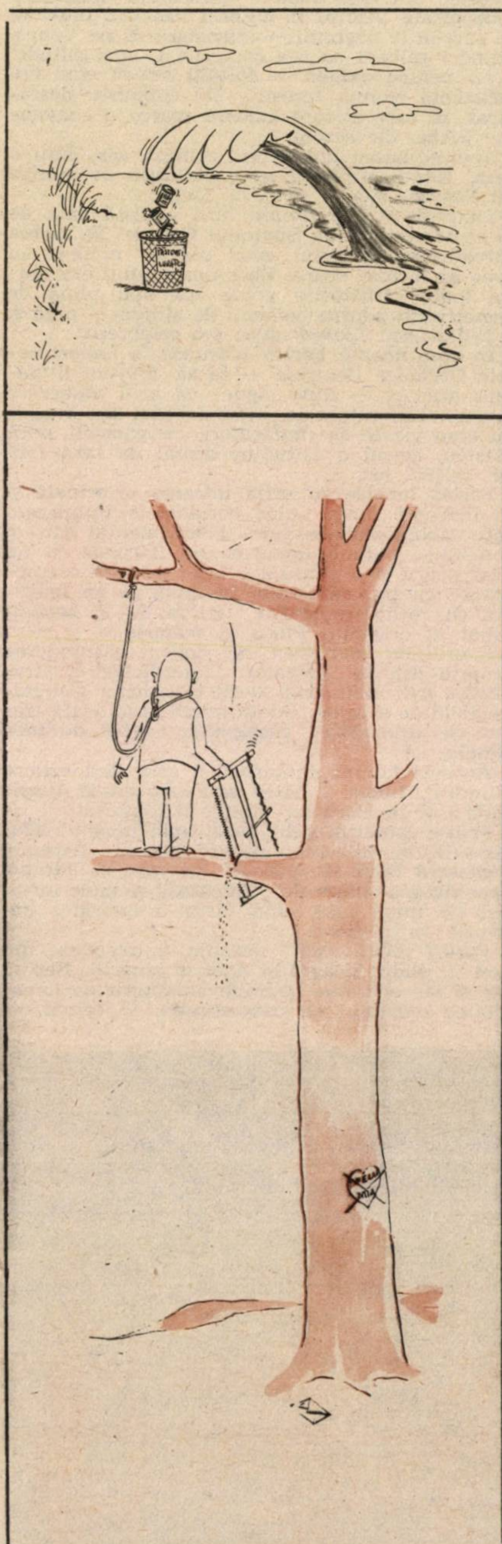
Acoperi lumina lanternei şi găsi fără ezitare cilindrul. Inima îi bătea să-l asurzească, respiraţia i se acceleră iar mîinile îi tremurau.

Prinse lanterna sub braţ, apoi muie vîrful pensulei în pulberea neagră. Citeva firişoare rămaseră lipite de pensulă, pe care o îndreptă spre supapa cilindrului. Trecuseră secunde infernal de lungi pînă cînd vîrful tremurător pătrunse în orificiu.

Farley mişcă uşor pensula, o introduse din nou în pudra neagră şi apoi în supapă. Repetă iar şi iar operaţia, aproape hipnotizat de imensitatea efortului de concentraţie. În sfîrşit, cu

Almanah «Luceafărul» — coala 17

o batistă umezită cu salivă șterse marginea exterioară a supapei, imens de ușurat că terminase treaba și că în curînd va ieși de acolo.

În aceeași clipă însă mîna îi încremeni și o senzație incertă și leșinătoare de spaimă puse stăpînire pe el. Lanterna căzu zăngănind pe podea.

Imbecil ! Imbecil incredibil și nenorocit ! Cum de nu se **gîndise !**

Sub tensiunea emoției și tulburării greșise cilindrul !

Ridică lanterna, o stinse și își ascuți auzul pentru a prinde vreun zgomot suspect în timp ce inima i se zbătea periculos.

În liniștea profundă care continua să domnească își recîștigă în parte stăpînirea de sine, dîndu-și seama în cele din urmă că ceea ce reușise o dată putea fi repetat. Se descurcase cu cilindrul greșit, cel bun îl va costa doar alte două minute.

Din nou intrară în funcțiune pensula și pulberea. Bine că măcar nu aruncase flaconul — pulberea de foc și moarte. De data aceasta cilindrul era cel corect.

Isprăvi, și cu mîna tremurîndu-i teribil șterse din nou supapa. Apoi raza lanternei se învîrti iute prin încăpere și se opri în dreptul unui recipient cu toluen. Suficient. Deșurubă dopul de plastic, turnă o cantitate mică pe podea și lăsă sticla deschisă.

Năucit părăsi clădirea ca în vis, se îndreptă spre pensiunea în care locuia, se refugie în siguranța camerei sale. După cîte știa, în tot acest timp rămăsese neobservat.

Se descotorosi de batista cu care ștersese supapele aruncînd-o în dezintegratorul de gunoaie, unde dispăru într-un nor de molecule. Același lucru se întîmplă și cu pensula.

De flaconul cu pulbere nu putea scăpa decît aducînd unele mici modificări instalației de dezintegrare, lucru care nu i se părea indicat. Va merge pe jos la serviciu, cum obișnuia deseori s-o facă, și-l va arunca de pe podul Grand Street...

A doua zi de dimineață Farley se uită în oglindă, întrebîndu-se dacă putea îndrăzni să meargă la lucru. Inutil, nu putea îndrăzni să nu meargă. Nu-și putea permite să atragă atenția asupra sa în această zi unică.

Cu neagră disperare se strădui să reproducă măruntele gesturi obișnuite care umplu în mare măsură o zi. Era o dimineață frumoasă și caldă, așa că porni pe jos. Dintr-o scurtă tresărire a mîinii scăpă flaconul care după un pleoscăit subțirel se umplu cu apă și se duse la fund.

Șezu apoi toată dimineața la birou holbîndu-se la minicalculatorul său. Acum, că toate erau pregătite, aveau să funcționeze ? Era posibil ca Llewes să ignore mirosul de toluen. De fapt, de ce nu ? Mirosul era neplăcut, dar nu grețos. Chimiștii erau familiarizați cu el.

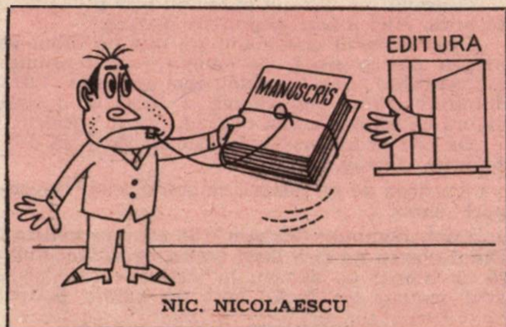
Apoi, dacă Llewes se ocupa încă la fel de înfierbîntat de procedeele de hidrogenare pe care Farley le adusese de pe Titan, cilindrul cu pricina va fi pus în funcțiune primul. În mod obligatoriu. După o zi liberă, Llewes era desigur mai nerăbdător ca de obicei să-și reia lucrul.

Apoi, de îndată ce robinetul de gaz avea să fie deschis, gazul țîșnea afară, aprinzîndu-se. Dacă în aer se afla o cantitate suficientă de toluen, avea să explodeze, ca și cum...

Adîncit în visare Farley înregistră bubuitura surdă din depărtare ca pe o creație a propriei sale imaginații — un contrapunct la propriile sale gînduri cînd, deodată, se auziră pași agitați în jur.

Farley ridică privirea, şi cu gura uscată strigă: „Ce..., ce..."
„Nu ştiu", strigă celălalt. „Ceva la laboratorul de gaze. O explozie. Cumplită chestie."
Extinctoarele fuseseră puse în funcţiune, oamenii se luptau cu flăcările, smulgîndu-l pe Llewes de sub dărîmături, ars şi zdrobit. Viaţa de-abia mai pîlpîia în trupul său şi Llewes muri mai înainte ca vreun medic să apuce să-i prevadă sfîrşitul.
La marginea grupului care dădea tîrcoale scenei, mînat de o curiozitate funestă, se afla şi Edmund Farley. În acele momente, cu faţa sa palidă şi transpirată, nu se deosebea prin nimic de ceilalţi. Se tîrî înapoi la biroul său. Putea de acum să-şi permită să i se facă rău. N-ar fi atras nimănui atenţia.
Nu i se întîmplă totuşi nimic. Îşi încheie ziua, iar spre seară sufletul începu să i se uşureze. Accidentul era accident, nu-i aşa? Existau doar riscurile meseriei pe care şi le asumau toţi chimiştii cu atît mai mult cei care lucrau cu compuşi inflamabili. Nimeni n-ar intra în amănunte.
Şi chiar dacă se găsea cineva să cerceteze, cum putea vreodată să ajungă la Edmund Farley? Nu avea decît să-şi urmeze viaţa ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat.
Nimic? Dumnezeule mare, laurii cîştigaţi pe Titan aveau să fie ai lui. Avea să ajungă Cineva. Piatra de pe suflet dispăru cu totul; în noaptea aceea dormi liniştit.

Jim Gorham cam slăbise în ultimele douăzeci şi patru de ore. Părul cînepiu i se năclăise şi doar culoarea deschisă a bărbii mai masca necesitatea imperioasă a bărbieritului.
„Noi toţi am complotat împotriva lui", spuse. H. Seton Davenport de la Biroul Terestru de Investigaţii bătea ritmic cu degetul pe suprafaţa biroului, uşor, fără să se audă. Era un tip îndesat, cu figură viguroasă şi păr negru, cu un nas îngust şi proeminent, mai mult util decît frumos şi cu o cicatrice în formă de stea pe obraz.
„Serios?", întrebă.
„Nu", spuse Gorham, scuturînd energic capul. Sau cel puţin, nu-mi închipui că era ceva serios. Ideile erau barbare: otravă unsă pe tartine, acid pe elicopter, şi altele asemănătoare. Şi totuşi, cineva trebuie să fi luat chestiunea în serios... Smintitul! Pentru ce?"
„Înţeleg, din cele ce mi-aţi spus, că victima îşi însuşea munca altora", spuse Davenport.
„Ei şi", strigă Gorham. „Era răsplata pe care şi-o lua pentru tot ceea ce făcea el. El ţinea unit întregul colectiv. Era motorul şi sufletul. Llewes a fost cel care trata cu Congresul şi aducea banii. El a fost care a obţinut aprobarea de a iniţia proiecte spaţiale şi de a trimite oameni pe Lună sau oriunde. El a fost cel care a reuşit să convingă liniile spaţiale şi industriaşii să efectueze pentru noi lucrări de milioane de dolari. El a organizat Laboratoarele Organice Centrale."
„Şi de toate acestea v-aţi dat seama peste noapte?"
„De fapt, nu. Am ştiut-o din totdeauna, dar ce puteam face. Din laşitate m-am eschivat de la călătoriile spaţiale, am găsit mereu cîte o scuză. Eram omul de la vid, care nu fusese niciodată măcar pe Lună. În realitate mi-era frică, dar şi mai frică mi-era să nu-şi închipuie ceilalţi lucrul ăsta." Nu lipsea mult să se scuipe singur în ochi.
„Şi acum vreţi să găsiţi un ţap ispăşitor?" întrebă Davenport. „Vreţi să-l răzbunaţi pe Llewes cel mort pentru păcatul săvîrşit împotriva sa cît timp era în viaţă?"
„Nu! Lăsaţi psihiatria. Vă asigur că este vorba de crimă. Trebuie să fie aşa. Nu l-aţi cunoscut pe Llewes. Tipul avea monomania securităţii. Nici o explozie nu s-ar fi putut produce vreodată în preajma sa decît dacă ar fi fost pusă la cale cu grijă."
Davenport dădu din umeri.
„Ce a explodat, domnule doctor Gorham?"
„Putea fi aproape orice. Manipula compuşi organici de tot felul — benzen, eter, piridină — numai substanţe inflamabile."
„Am studiat chimia pe vremuri, domnule doctor Gorham, şi după cîte reţin, nici una din aceste substanţe nu explodează la temperatura camerei. Trebuie să existe o sursă de căldură, o scînteie, o flacără."
„Dar focul a existat."
„Cum s-a întîmplat?"
„Nu-mi pot imagina. Nu existau arzătoare acolo şi nici chibrituri. Toate instalaţiile electrice erau perfect protejate. Pînă şi nişte obiecte mărunte ca bornele erau special fabricate din cupru, beriliu sau alte aliaje care nu produc scîntei.. Llewes nu fuma şi ar fi dat pe loc afară pe oricine s-ar fi apropiat la mai puţin de o sută de picioare de încăpere, cu o ţigară aprinsă."
„Atunci, care a fost ultimul lucru pe care a pus mîna?"
„Greu de spus. Locul arată ca după măcel."
„Presupun că a fost totuşi curăţat între timp."
Chimistul îi răspunse cu un zel neaşteptat:
„Nu. N-a fost. Am avut eu grijă. Le-am spus că trebuie cercetate cauzele accidentului, pentru a putea demonstra că nu s-a produs din neglijenţă. Ştiţi, ca să nu ne facem reclamă proastă. Aşa că nimeni nu s-a atins de încăpere."
Davenport dădu din cap:
„Bine. Să vedem ce este acolo."
Ajunşi în camera înnegrită şi devastată, Davenport întrebă:
„Care este aici cea mai periculoasă piesă?"
Gorham se uită împrejur.
„Recipientele cu oxigen comprimat" spuse, indicîndu-le.
Davenport se uită la cilindrii coloraţi aliniaţi pe un suport la perete şi fixaţi cu un lanţ. Unele se aplecaseră greu peste lanţ, îmbrîncite de forţa exploziei.
Davenport întrebă:
„Asta ce conţine?" Arăta cu degetul un cilindru roşu, întins pe podea în mijlocul încăperii. Era greu şi nu putea fi urnit.
„Hidrogen", spuse Gorham.
„Hidrogenul este exploziv, nu-i aşa?"
„Da, dacă este încălzit."
Davenport întrebă:
„De ce aţi spus atunci că oxigenul comprimat ar fi cel mai periculos, doar oxigenul nu explodează, nu-i aşa?"

NIC. NICOLAESCU

„Nu. Nici măcar nu arde, întreține însă combustia. Toate arderile se fac în oxigen."

„Da ?"

„Ei bine, să vedeți." O oarecare înviorare se făcu simțită în vocea lui Gorham ; el era acum savantul care explica o chestiune simplă unui profan inteligent. „S-ar putea întîmpla, la un moment dat, ca o persoană să aplice un lubrifiant pe supapă înainte de a o monta pe recipient, pentru a asigura o fixare mai bună. Sau să-l ungă din greșeală cu ceva inflamabil. Atunci cînd se deschide robinetul, oxigenul țîșnește afară și acea substanță oarecare de pe supapă explodează smulgînd și supapa. Restul de oxigen izbucnește afară, iar recipientul decolează ca un mic avion cu reacție, putînd trece chiar printr-un zid, căldura exploziei va face să se aprindă și alte substanțe inflamabile din jur."

„Sînt intacte tuburile de oxigen din laborator ?"

„Da, sînt."

Davenport lovi cilindrul de pe jos.

„Manometrul la acest cilindru indică zero. Presupun că asta înseamnă că a fost folosit exact în momentul exploziei și că de atunci s-a golit.

Gorham dădu din cap :

„Cred că da."

„Poate fi provocată explozia hidrogenului dacă se unge cu ulei supapa ?"

„Categoric, nu."

Davenport își frecă bărbia :

„Există vreo substanță care să provoace aprinderea hidrogenului de la o scînteie oarecare ?"

Gorham mormăi :

„Un catalizator, probabil. Negrul de platină. Adică platină sub formă de pulbere."

Davenport păru surprins :

„Aveți așa ceva pe aici ?"

„Desigur. Este scump, dar este cel mai indicat pentru catalizarea hidrogenării." Amuți și rămase un timp cu privirea ațintită asupra cilindrului. „Negru de platină", șopti în sfîrșit. „Mă întreb..."

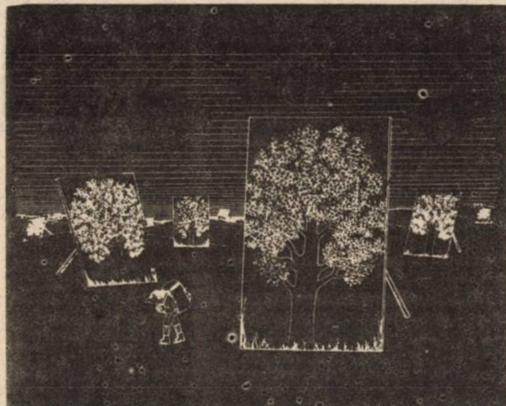
Davenport insistă :

„Negrul de platină ar face deci ca hidrogenul să se aprindă ?"

„Da, desigur. Realizează o combinație de hidrogen și oxigen la temperatura camerei. Nu necesită căldură. Explozia s-ar produce ca și cum ar fi provocată de căldură, exact la fel."

Vocea lui Gorham îi trăda tulburarea ; se aplecă în genunchi lîngă tubul de hidrogen. Trecu cu degetele peste capătul înnegrit. Putea fi doar funingine, sau putea fi...

Se ridică în picioare :

„Domnule, întocmai așa trebuie să se fi petrecut lucrurile. Voi scoate și ultimul grăunte din substanța străină de pe supapă și o voi supune analizei spectrografice."

„Cît durează ?"

„Dați-mi cincisprezece minute."

Gorham se întoarse după douăzeci de minute. Davenport făcuse un tur meticulos prin laboratorul ars. Ridică privirea :

„Ei ?"

Gorham triumfă :

„Există. Nu mult, dar există."

Îi arătă un film negativ pe care se puteau vedea linii paralele scurte, albe, așezate la distanțe neregulate și avînd luminozități diferite.

„Mai mult substanțe neimportante, dar, vedeți aceste linii..."

Davenport le studie de aproape.

„Foarte slabe. Ați jura și în fața curții că aici există negru de platină ?"

„Da", răspunse Gorham pe loc.

„Orice alt chimist ar face acest lucru ? Dacă acest film s-ar arăta unui chimist angajat de către apărare, n-ar putea el să susțină că liniile sînt prea slabe pentru a constitui o probă sigură ?"

Gorham tăcu.

Davenport dădu din cap.

Chimistul strigă :

„Dar aici există. Jetul de gaz și explozia l-au șters în mare parte. Doar nu v-ați fi așteptat să găsiți mai mult. Vă dați seama, nu-i așa ?"

Davenport îl grivi gînditor :

„Da. Sînt de acord că există o mare probabilitate ca aici să fie vorba de crimă. Vom căuta deci și alte probe, mai sigure. Ce credeți, acesta este singurul cilindru măsluit ?"

„Nu știu."

„Deci, în primul rînd trebuie să verificăm toate recipientele din laborator. La fel tot restul obiectelor. Dacă există un criminal este posibil să mai fi făcut și alte glume proaste pe aici. Trebuie cercetat."

„Pot să încep...", se porni Gorham plin de zel.

„Hm... nu dumneavoastră", spuse Davenport. „Voi chema pe cineva de la laboratoarele noastre."

În dimineața următoare Gorham se afla din nou în biroul lui Davenport. De data aceasta fusese convocat.

Davenport spuse :

„Este într-adevăr vorba de o crimă. Un al doilea cilindru a fost tratat în același mod."

„Vedeți !"

„Un tub de oxigen. S-a găsit negru de platină în interiorul capului supapei. O cantitate mică."

„Negru de platină ? Pe cilindrul cu oxigen ?"

Davenport aprobă :

„Exact. Ei, ce credeți că înseamnă asta ?"

Gorham scutură din cap.

„Oxigenul nu arde și nimic nu l-ar putea face să ardă. Nici măcar negrul de platină."

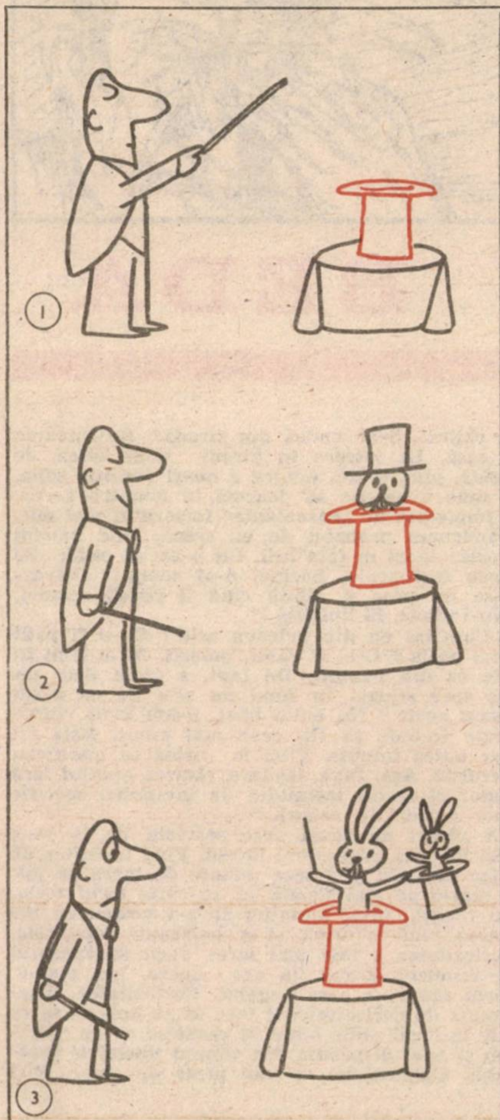
„Deci probabil criminalul l-a pus pe tubul de oxigen din greșeală, de emoție (sub tensiunea momentului). Și-a corectat apoi greșeala, luînd cilindrul corect, în schimb a lăsat o dovadă sigură că aceasta a fost o crimă, nu un accident."

„Da. De acum problema rămîne doar să descoperim făptașul."

Cicatricea de pe obraz i se zbîrci, cînd Davenport zîmbi :

„Doar, domnule Gorham ? Și cum procedăm ? Omul nostru nu și-a lăsat cartea de vizită. Există un număr de oameni în instituție care ar fi avut motive s-o facă ; apoi un număr și mai

mare de oameni cu cunoştinţele de chimie necesare, precum şi care să aibă şi ocazia să comită crima. Există vreo posibilitate de a urmări manipularea pulberii de platină ?"
„Nu", spuse Gorham ezitînd. „Oricare din vreo douăzeci de oameni putea intra fără probleme în magazia specială. Dar alibiurile ?"
„Pentru care interval de timp ?"
„Pentru noaptea dinaintea exploziei."
Davenport se aplecă spre birou. „Înainte de clipa fatală, cînd s-a folosit dr. Llewes ultima oară de tubul de hidrogen în cauză ?"
„Păi... nu ştiu. Lucra singur. În secret. Era una din modalităţile prin care îşi asigura gloria exclusivă."
„Da, ştiu. Am făcut şi noi investigaţii. Înseamnă că praful putea fi pus pe cilindru chiar şi cu o săptămînă înainte, după cîte ne dăm seama."
Gorham şopti dezamăgit :
„Atunci ce-i de făcut ?"

Davenport răspunse :
„Singurul punct de atac este, după mine, pulberea de pe tubul de oxigen. Este un punct iraţional, iar elucidarea sa ar putea să ne dea soluţia. Dar nu eu sînt chimist aici, ci dumneavoastră sînteţi, iar dacă există un răspuns, atunci îl purtaţi în subconştient. Este posibil să fie o eroare la mijloc, să fi confundat criminalul tubul de oxigen cu cel de hidrogen ?"
Gorham scutură hotărît din cap.
„Nu, aţi văzut doar culorile. Verdele este pentru oxigen, roşul pentru hidrogen."
„Şi dacă ar fi daltonist ?" întrebă Davenport.
De data aceasta lui Gorham îi trebui ceva mai mult timp. În final răspunse :
„Nu. Daltoniştii în general nu se îndreaptă spre studiul chimiei. Recunoaşterea culorilor este mult prea importantă la reacţiile chimice. Dacă totuşi cineva în această situaţie ar fi fost daltonist, s-ar fi lovit mai devreme sau mai tîrziu de tot felul de greutăţi, aşa că ar fi aflat toată lumea."
Davenport dădu din cap. Îşi pipăi absent cicatricea de pe obraz.
„Bine. Dar dacă tubul de oxigen nu a fost ales din necunoaştere sau din greşeală, atunci poate cu intenţie ? În mod deliberat ?"
„Nu înţeleg."
„Poate că ucigaşul a avut în minte un plan logic şi apoi s-a răzgîndit. Nu există şi condiţii cînd pulberea de platină devine periculoasă în prezenţa oxigenului ? Există vreo astfel de posibilitate ? Dumneavoastră sînteţi chimist, domnule Gorham."
Chimistul îşi încruntă faţa, intrigat. Scutură din cap.
„Nu, nu există. Nu poate exista. Decît..."
„Decît ?"
„Bine, e ridicol, dar dacă s-ar introduce jetul de oxigen într-un rezervor de hidrogen, pulberea de platină ar putea fi periculoasă. Ar fi nevoie desigur de un rezervor mare pentru a obţine o explozie suficient de puternică."
„Să presupunem", spuse Davenport, „că ucigaşul nostru s-a gîndit că umple încăperea cu hidrogen, ca apoi să se folosească de tubul de oxigen."
Gorham răspunse cu un zîmbet vag.
„Dar de ce şi-ar bate capul cu crearea unei atmosfere bazate pe hidrogen dacă..." Zîmbetul vag dispăru cu totul, cedînd locul paloarii. Strigă : „Farley ! Edmund Farley !"
„Ce înseamnă asta ?"
„Farley s-a întors de curînd după o şedere de şase luni pe Titan", spune Gorham din ce în ce mai frămîntat. „Atmosfera de pe Titan este compusă din hidrogen şi metan. Farley este singurul om care are experienţa acestei atmosfere, aşa că totul se lămureşte. Pe Titan un jet de oxigen ar intra în combinaţie cu hidrogenul din jur, sub influenţa căldurii sau în prezenţa pulberii de platină — un jet de hidrogen însă nu. Situaţia este exact inversul celei de pe pămînt. Sigur este Farley. Cînd a intrat în laboratorul lui Llewes ca să pregătească explozia, în virtutea proaspetei obişnuinţe a pus pulberea pe tubul de oxigen. Cînd şi-a amintit că pe pămînt lucrurile stau tocmai pe dos, comisese deja greşeala."
Davenport dădu satisfăcut din cap. „Cred că asta e totul." Întinse mîna spre interfon şi se adresă individului de la celălalt capăt la firului. „Trimiteţi pe cineva să-l ridice pe Dr. Edmund Farley de la Laboratoarele Centrale."

În româneşte de Olivia Feldiorean

TUFE DE LILIAC

VICTOR BEDA

Se iveau de-acum zorile și cerul, fără nici cea mai mică urmă de nori, prevestea o zi frumoasă, la fel ca ultimele, care urmau după o iarnă ce tuturor li se păru o veșnicie.

De cu seară, de cînd cu nenorocita aceea de întîmplare, Sorin se afla într-o stare greu de descris. Încercase, la început, să citească un roman polițist, captivant, pe care în mod normal l-ar fi devorat într-o noapte. Gîndurile îi fugeau însă mereu acolo, lîngă tufele de liliac înflorit. Apoi, luînd două somnifere, reuși să ațipească ; dar au început coșmarurile. S-a trezit leoarcă de sudoare, cu inima bătînd să-i spargă pieptul. Trecuseră doar două ore de cînd se băgase în pat. Era unu. „Oare nu umblă cineva la mașină ? Or fi început să-i caute pe cei cu autoturisme din cartier. Oricum, nu intră ei în curte, noaptea, așa, fără să întrebe pe proprietar.“ Și-a luat, totuși, pardesiul pe umeri și a intrat în curtea din spatele casei. Acolo își ascunsese mașina cu prelata pe ea, să nu se vadă din stradă. Măsură inutilă. „Parcă ei nu știu că am mașină și cînd or zice : „Dorim s-o vedem», ce fac ?“ Sorin pipăi tabla aripii din față, exact ca un doctor care palpează corpul, în zona dureroasă. „Aici e înfundătura“. Dă prelata la o parte. Ar vrea să vadă întinderea și adîncimea părții deformate. Nu se vede nimic. Locul e intunecos. „Mi-ar trebui o lumină, dar ar fi o imprudență de neiertat să aprind măcar un chibrit. S-ar vedea din stradă.“ Se întoarce în casă. La intrare în biroul unde citea, de regulă, pînă tîrziu, pentru a nu-și deranja soția, și unde încercase să doarmă în noaptea aceea, se împiedică de „basculanta“ feciorului mai mic, abandonată probabil de cu seară, cînd băiatul obosise exact în fața ușii. Cît p-aci să cadă. „Ce dracu faci acolo, Sorine, n-ai somn ?“ Nevastă-sa nu prea îl alintă cînd îi strică somnul. „Nu-i nimic, fii liniștită !“

„Cum ies eu din beleaua asta ? Ce-o fi pățit omul acela ? L-oi fi rănit, omorît. Mi-a ieșit în cale ca din pămînt. De fapt, a făcut doar un pas spre stînga. În fond nu știu de ce n-am rămas acolo ? Nu eram băut, n-am avut viteză. Poate trebuia să fiu ceva mai atent. Asta mi s-ar putea imputa. Pînă la urmă se clarificau lucrurile. Așa, fugă, lașitate, lăsarea omului fără ajutor și restul tacîmului de învinuiri, specific unor astfel de cazuri...“

A plecat de acasă spre serviciu pe la șase, deși începea programul la opt. Pînă la tufele de liliac nu erau nici zece minute de mers pe jos. A luat-o pe altă stradă, ca să evite locul acela. Nu rezistă, însă, tentației de a-l vedea. Se întoarce, pînă la urmă, și se îndreaptă într-acolo. Curiozitatea a fost mai tare decît sentimentul de repulsie. Locul, la ora aceea, era pustiu. Sorin caută să pară degajat. Curiozitatea, blestemata de curiozitate, îl face să se aplece, să se uite la locul unde omul se răsucise ca un tirbușon și apoi dispăruse din cîmpul vizual al șoferului. Culmea, nu se văd urme de sînge. Nici

urme de cauciucuri prin praf nu se disting. Caută să niveleze stratul de praf cu pantoful. „Mare dobitoc sînt. Parcă pînă acum ei n-au ridicat urmele găsite ? Iar sînge nu-i, probabil din cauza lipsei rănilor deschise."

„Ce-i, mă, Sorine, cu tine, nu mai vezi oamenii ? Parcă plutești. Ori de cînd ești șef de serviciu te dai mare ? Mă mir, te știam băiat modest. Și ce-i cu fața asta galbenă a ta ? Ești cumva bolnav ? Nu prea te plîngeai, tu, de boli."

„Ăsta cînd începe să turuie, nu se mai oprește", își zice înciudat Sorin. „M-a cam necăjit stomacul azi noapte. N-am dormit aproape deloc. Nu te-am observat, Maxime, iartă-mă." „Du-te, mă, la doctor, n-are rost să te chinuiești." Întîlnirea cu fostul coleg de liceu l-a trezit pentru moment din gîndurile negre. Ele revin, însă, imediat. „Are el totuși dreptate, Maxim. Numai asta nu-mi trebuia mie acum, cînd m-au promovat. Oricum, omul, în asemenea situație, trebuie să se afirme. Eu, însă, mă perpelesc pe jar și măcar dacă s-ar lămuri lucrurile într-o zi, două. Dar cum se vor clarifica ? Adică prins ca un hoț obișnuit, cercetat, condamnat..."

Colegii îl întîmpină nu ca altă dată, cu obișnuitul : „Bună, Sorine", ci cu seriozitatea cerută de circumstanță. De... e acum șef de serviciu ! „Să caut să par cît mai natural, să nu mi se citească frămîntarea pe față. Bună băieți. Ce ziceți de timpul ăsta splendid ?" Nu mai așteaptă răspunsul și se strecoară repede în birou. „Parcă aș fi un cadavru". O față galbenă, ochi cu cearcăne adîncite în orbite, care privesc undeva în gol, aceasta e imaginea pe care i-o reflectă oglinda de pe perete. „Am uitat pînă să mă și bărbieresc. Eu, atît de pedant, care nu port două zile aceeași cămașă."

„Sanda, vrei să-mi aduci ziarul de azi, cel local ?" Bruneta se ridică repede de pe scaun și apoi îi suride, privindu-l drept în ochi, cînd îi înmînează gazeta. „Poftiți, tovarășe șef", îi zice fata cu o undă de ușoară ironie în glas. „E ceva care vă interesează." Îi plăcea citeodată să-i privească corpul înalt, bine făcut, de tenismană, al statisticianei, dar acum gîndul îi zbura în altă parte, mai ales după ce-i spusese fata, acolo, lîngă tufele de liliac. „Nu cumva scrie ceva despre întîmplare ?" Deschide gazeta și ochii caută cu înfrigurare rubrica cu pricina. Cinci întîmplări, dar nici una despre ce-l interesează. „Sanda ! Ia vino-ncoace. Ce spuneai că mă privește... în ziar ?" Bruneta îi răspunde, oarecum mirată : „Ce, nu vă mai interesează ce-au făcut fetele noastre la handbal ?"

„Poate o să uit lucrînd." Are de studiat raportul lunar pentru centrală. O mulțime de cifre, date, procente, i se învălmășesc în minte. Nu înțelege nimic. Reia fraza de introducere pentru a treia oară. Parcă ar fi vorba de un tratat de filozofie sanscrită și nu de lucruri cu care e atît de familiarizat. Oamenii se perindă prin biroul lui, dau binețe, întreabă, cer lămuriri în legătură cu munca, la care el dă, invariabil, același răspuns : „Reveniți puțin mai tîrziu." Pleacă nedumeriți. „Nu l-am văzut pe șefu' niciodată așa. Nu se uită la tine, ci parcă «prin tine». Gălbejit, așa peste noapte, neras. O fi fost la vreun chef." „Nu cred, n-are obiceiul." „O fi bolnav, măi Leonard." „Să nu fie boala aia care-i apucă pe unii, știți voi, cînd se trezesc brusc șefi", remarcă malițios altul. „Nici asta nu i se potrivește. Sorin a fost, este și, garantat, că va fi — pentru că îl cunosc bine și de mult — un om modest, pe lîngă multe alte calități pe care le are."

Stă în picioare și se uită pe fereastră. Nici

Ilustrații de Mihai Pânzaru-Pim

soarele vesel de dimineață, nici florile plantate armonios în straturile frumoase din dreptul complexului administrativ nu-l mai încîntă ca altădată. Totul îi este indiferent. Doar mai tîrziu telefoanele, convorbirile cu șefii, cu furnizorii, cu beneficiarii, îl mai scot din amorțeală. „Îți repet pentru a treia oară și nu înțelegi nimic ! Ești după vreun șpriț mai lung, îndrăgostit, ce dracu-i cu tine, Sorine ?", îl admonestează directorul comercial. Șeful de serviciu se bîlbîie penibil : „Multe probleme, știți tov. director..." „Pe naiba ! Parcă eu n-am destule", îi trîntește receptorul.

Un om în uniformă, cu caschetă albă, se zărește ieșind tocmai din clădirea unde sînt panourile de pontaj și se face controlul la intrarea și ieșirea din uzină. Sorin, care își reocupase locul lîngă fereastră, începe să tremure, simte un gol în stomac. Nu-l mai țin parcă picioarele și se reașează pe scaun. „Ăsta pe mine mă caută. Acuși urmează întrebările. Îi spun că mașina mea e sub prelată de trei zile. Colegii mei n-au de unde să știe dacă am venit sau nu cu autoturismul. Ține cineva cont de asta ? Sînt sute de mașini în parcarea de la poartă. Cît despre înfundătură, o să-i spun că e mai veche. Am lovit mașina de stîlpul de lemn de la intrarea în curte." Se aud pași apăsați pe culoar. Începe numărătoarea inversă : 10, 9, 8, 7, 6... Se deschide ușa biroului unde lucrează oamenii din serviciu. „Tovarășe... (acum o să întrebe de

mine) Rusescu, cred că mașina mov, singura de culoarea asta din oraș, de la intrare e a dv., nu? E parcată strîmb. Nu poate vira autotrenul cu piese. În plus, puteți să vă treziți cu ea șifonată. Și-i păcat că abia ați ieșit cu ea din garanție." Sorin răsuflă ușurat. Își așează capul pe birou. „Ce chin, doamne! Cînd se va sfîrși, oare, nenorocita asta de poveste?"

La terminarea programului își adună pe birou un maldăr de dosare. Dacă intră cineva, să vadă că mai are de lucru, motiv să plece mai tîrziu și să nu se observe că o ia pe jos, spre casă, pe drumul dintre grădini, pe „scurtură" cum zic colegii. „M-a căutat, cumva, cineva, Matilda?" „Nu, nu te-a căutat. Ba da, uitasem. A venit unul de la atelierul de reparații auto". „Și ce-a vrut? Ce-a spus?", întrebă Sorin gîfîind.

Tînăra femeie, cu picioare lungi, cu corpul splendid proporționat, aplecată deasupra aspiratorului, se îndreaptă frecîndu-și ușor spatele. „Nu mă iartă deloc discopatia asta. Dar ce te-ai speriat așa? Parcă te-ar fi căutat ăla să te împuște, nu să stea de vorbă cu tine. Ce-i cu tine, Sorine?" Abia acum, ieșit din penumbră, femeia își observă soțul, galben, tras la față, nebărbierit, îmbătrînit parcă peste noapte. „Ești bolnav, Sorine? Ți s-a întîmplat ceva la serviciu! Ce-ai pățit, dragă, parcă ai veni de la spital după mai știu eu ce operație?" „Spune, spune o dată, femeie, întreabă soțul repezit, ce zicea omul de la service?" „Ce să zică, dacă mai vrei să pui alt motor, că ți-l pune el mai ieftin ca la atelier." Omul refuză mîncarea și se îndreaptă spre ușă „O să mă plimb puțin, Matilda. Nu prea mă simt în apele mele. Aerul din parc o să-mi facă bine." „Nu te las să pleci în halul ăsta. Spală-te, întinde-te cîteva minute, schimbă-te. E destulă vreme pînă deseară." Omul nu ține seamă de sfatul nevestii. Parcă e surd. Se mai foiește puțin prin sufragerie și în cîteva secunde e deja pe stradă. „Să încerc măcar să aflu ce s-a întîmplat cu omul acela". Pe trotuar, din față, îi vine în întîmpinare directorul spitalului. Își dau mîna. „Victore, a fost ceva aseară? Tu le știi pe toate, doar la tine vin toate victimele, trebuie să fii la curent. Cică a fost un accident de circulație, cu morți, răniți. Știi ceva?" „Nu, Sorine, ieri a fost cea mai liniștită zi de la începutul anului. N-a fost nici o urgență. Dar de unde ai aflat?" „A, a... vorbeau colegii la birou." „Dar tu ce ești așa gălbejit? Vino să-ți fac niște analize." „A, a... nimic, mă cam chinuie o insomnie. Mersi, Victore, la revedere". „Cum crezi... la revedere" și medicul se depărtează cu un aer nedumerit. „Cu ăsta ceva nu-i în regulă. El, întotdeauna debordînd de sănătate..."

Din parc, Sorin pornește din nou spre locul care îl obsedează, de lîngă tufele de liliac. „Nu cumva mortul zace în iarba înaltă, sub tufe, și n-o fi fost găsit de nimeni? Dacă-i aici, mă duc și spun că l-am găsit eu. Că nu mă simțeam bine și că plecasem să mă plimb. Numai că locul ăsta nu prea e de plimbare. Și apoi ăștia, care anunță, devin și ei suspecți. Mă întreabă de mașină... Nu, planul nu e bun." Cu cît se apropia de tufe, cu atît îi creșterea emoția. „Nu pot cerceta locul, e prea multă lume. Tocmai au ieșit din schimb, de la șantierul nou." Sorin se încadrează în coloana de oameni cu alura de om care se plimbă. Nu vrea să bată la ochi. Cînd locul devine din nou mai puțin umblat, se repede în iarba înaltă. Caută cu înfrigurare, degetele scormonesc pămîntul, mîinile scotocesc printre tufe. Nimic, nimic. Deodată, o voce. Sorin înlemnește. Se oprește din căutat. Și nu îndrăznește să privească în direcția de unde se disting, acum clar cuvintele: „Ce-i nene, ați pierdut ceva?" Un copil de vreo 10 ani, cu ochii negri, sfredelitori, se uită curios la bărbatul care, ca un hoț prins asupra faptului, privește bănuitor spre copil și ezită să-i dea un răspuns. „Nu... ba da, am scăpat ceva prin iarbă." „Nu vreți să vă ajut?" „Nu, nu, cred că obiectul e în altă parte. De altfel am și plecat." Și bărbatul pornește aproape în fugă spre parc, iar puștiul se uită în urma lui pînă îl pierde din vedere. „O fi vreun nebun."

„Poate e mai bine să scap de ea, de mașină; s-o arunc undeva într-o prăpastie, ori în lac. Vorba aia, în fundul «Rîpei dracului» n-a călcat pînă acum picior de om și nici de fundul «Lacului Negru» n-a dat nimeni."

După aia, însă, alte întrebări. „Unde a dispărut mașina? Vecinii, colegii, Matilda, ce-or să zică? Doar nu-i un ac. Spun că m-am răsturnat și, printr-un noroc ieșit din comun, am scăpat doar cu cîteva zgîrieturi. Am grijă să mi le provoc, tufe de trandafiri sînt destule în orașul nostru plin de flori. Ori, mai bine, o bag într-un pom și spun că am pierdut controlul volanului. Înfundătura de pe aripă dispare odată cu botul mașinii. Am CASCO și pot să cer chiar o Dacie nouă. Și așa are aproape 200 000 de kilometri. Dar..., iarăși apare un dar, prea îs cusute cu ață albă și risc să mi se pună întrebări: cînd, cum, unde, în ce împrejurări? Se poate ajunge din aproape în aproape la obiect." Omul merge ca un robot, nu mai vede pe nimeni, gîndește, inventariază în gînd noi variante, le opune altora. E procurorul, avocatul și judecătorul său. Abătut, cu mina unui om adînc preocupat, intră în casă, trecînd pe lîngă Matilda, fără s-o bage în seamă. „Ce-i cu tine, Sorine? Zău dacă te mai înțeleg. Dacă ai pe suflet ceva, spune-mi, așa cum ai făcut-o întotdeauna." Matilda se apropie de Sorin, îi ia capul între palmele sale catifelate, și-l sărută tandru pe frunte. „Spune-i fetiței tale ce te frămîntă?" Niciodată cînd Matilda s-a lipit de el doar cu cămașa fină, străvezie, Sorin n-a rezistat atingerii tulburătoare cu corpul cald al soției. Femeia încearcă altă tactică. „Sorine, nu cumva tu ești îndrăgostit? N-ai umbla, însă, murdar, mirosind a transpirație de la o poștă și neras. Amantele nu suportă asemenea lucruri. Poate doar cele de proastă calitate." Femeia se depărtează cu pași ușori, parcă pentru a nu tulbura meditația soțului și își continuă treburile la bucătărie. „Biata de ea, buna mea Matilda. Ce vină are? Niciodată, în zece ani, nu am supărat-o. Ne-am mai ciorovăit, noi, așa, dar ne-a trecut în nici jumătate de oră. Îi citesc durerea pe față. Dacă-i spun o distrug și pe ea." Se gîndea cu groază la noaptea ce se apropia. A adormit greu cu ajutorul Diazepamului.

Niște mașini de curse zburau cu viteze amețitoare pe pistele lor de beton. Apoi un carambolaj groaznic. Bolizi arzînd, explodînd, formînd un rug mare, mare, care se înalță sus, tot mai sus. Curios, focul ajungea pînă la tufele de liliac care, culmea, nu iau foc. Din desișul lor apare un craniu, apoi scheletul care scîrțîie în timp ce se îndreaptă cu pași rari, cu mîna și arătătorul întinși în semn de acuzare spre Sorin. Bărbatul țipă puternic, trezindu-se. Matilda era lîngă el și sta în genunchi privind îngrijorată spre bărbat. „Toată noaptea te-ai zvîrcolit. Ai

avut un coşmar, nu-i nimic. Uite ia pastila asta şi o să te linişteşti, o să dormi."

A doua zi, dimineaţa, Sorin intra pe poarta spitalului din localitate. Atmosferă calmă, de duminică. Bolnavi care stau pe bănci şi discută cu cei veniţi să-i vizteze. „Tovarăşe doctor, sînt Dănescu, şef de serviciu la uzină. Aş dori să vă întreb ceva... Nu vă supăraţi. Am o rudă apropiată, care se pare că a fost internată aici, la dv., în urma unui accident grav de circulaţie. Un bărbat de 40 de ani. Îl cheamă..." (Sorin se gîndeşte la un nume fictiv). „Nu-i nevoie să-i mai spuneţi numele. Îl ştiu, e la reanimare. L-a lovit o autobasculantă acum o oră. Aici, nu departe de spital. Niculescu îi spune. E strungar la uzina dv." „Nu, nu e el, pe vărul meu îl cheamă Vlădoianu şi a fost accidentat alaltăieri seara. Se pare că autorul a dispărut." „Nu, hotărît nu, alt accident n-avem. Poate să-l fi transportat în altă parte, deşi nu văd raţiunea. Spitalul era la doi paşi". Sorin mulţumeşte şi părăseşte, meditind, clădirea. „Deci nu-i nimic. Mai rămîne morga". Un paznic, deloc receptiv, îl ia pe bărbat la rost, inainte de a-şi termina frazele pregătite în drumul spre trista instituţie. „Aici nu puteţi intra fără autorizaţia conducerii mele". „Nici măcar o informaţie?" „Nici". „Hai, fiţi mai amabil", încercă să-l îmbuneze Sorin cu o voce rugătoare, băgîndu-i o hîrtie de 25 de lei în buzunar. Omul parcă s-a mai muiat, pare dispus să discute. Nici vorbă, însă, să permită intrarea în cea mai lugubră încăpere de pe lume. „Nu, dragă domnule, vă dau cuvîntul meu, sînt doar trei cadavre. Unul, mai în vîrstă, adus după un infarct, de la spital; un băieţaş care a căzut de pe balcon, 5 ani, şi un electrocutat. Asta-i toată «recolta». Nici zilele trecute n-a fost nimeni mort în accident dă maşină. Zic bogdaproste, probabil, ăia de la circulaţie. Mă şi mir. Că, de regulă, sîmbăta seara e cum s-ar zice «vîrf de producţie». Atuncea vin mai mulţi. Dacă ţineţi, totuşi, eu vă las şi înăuntru. E păcat să vă stricaţi pofta de mîncare, mai ales că e duminică". „Nu-i nevoie, am încredere în dv."

„Adevărat mister. Şi totuşi l-am lovit. Omul s-a clătinat şi a dispărut. La întoarcere spre casă mai mai să dea nas în nas cu locotenentul, şeful circulaţiei la miliţia oraşului. „Ce mai faceţi, tovarăşe Dănescu ? Bună ziua, i-o ia înainte, bine dispus, ofiţerul. Ce ziceţi de timp? Parcă-i făcut pentru şoferi talentaţi ca dv. Cum de nu sînteţi cu maşina?" Pe Sorin il trec apele. Începe să se bîlbîie, nu ştie ce să răspundă. „Iertaţi-mă că nu v-am observat. De cînd cu noua funcţie, grijile sînt mai mari. Mă înţelegeţi, cred? În timp ce merg pe stradă, mă gîndesc cum să mai rezolv din probleme..."

„Vă înţeleg perfect şi vă doresc mult succes. La revedere". „M-am pierdut ca un copil. Dacă vorbeşte aşa frumos cu mine, înseamnă că încă nu-s printre bănuiţi. Ştiu eu, însă, ce-mi rezervă viitorul? Să găsesc un mijloc de a-mi scoate din minte măcar pentru cîteva ore întîmplarea asta nenorocită. Cum făcea pilotul ăla din film, rătăcit în munţi. Se căţăra pe stîncă, riscînd să se prăbuşească la fiecare pas. El îşi spunea, însă, cu voce tare, poveşti. E şi asta o formă de educare a voinţei. „Ieri, spunea el, mi-a telefonat la aeroport un vecin. „Vezi că ţi-a murit pisica". Astfel se dă o veste proastă? — îşi povestea el mai departe. Alta e cînd ţi se spune: „Pisica ta frumoasă, dragă John, s-a căţărat pe acoperişul casei voastre, care e cam înclinat. Tabla fiind nouă, lucioasă, pisica a alunecat pînă la streaşină. A început să miaune în disperare. Realiza probabil că nu poate nici să se caţere din nou sus, dar nici să sară în curte din cauza înălţimii mari. Pisică, pisică, dar toate în viaţă au o limită. Am chemat pompierii. Oamenii s-au străduit s-o salveze, dar cînd s-o apuce, siameza îi tot zgîria. Pînă la urmă, muşcat puternic de mînă, omul a scăpat-o. Am făcut tot ce-am putut". Şi pilotul continuă, urcînd parcă mai cu spor pantele stîncoase. „I-am reproşat a doua zi vecinului modul brutal în care mi-a adus la cunoştinţă vestea tristă. În ziua următoare, vecinul îmi telefonează din nou. Calm, l-am întrebat despre ce-i vorba? El: „John! Vezi că soacră-ta a fost pe acoperiş..."

„Cam negru humorul, dar totuşi e humor", îşi zice Sorin care începe să-şi mai revină. „Mort nu, rănit nu, cercetări nu. Un veritabil mister". Speranţele lui Sorin se năruie cînd la a treia casă, doi oameni în civil, după ce au dat prelata la o parte, examinează cu atenţie Dacia roşie a proprietarului. „Să întreb despre ce-i vorba nu-i deloc oportun. Începe bănuiala, întrebările. Mai bine dau fuga la nea Sava cînd termină ăia cercetarea". „Ce să fie? Caută o maşină, care a făcut un accident. Mai mult nu mi-au spus. Fii acasă. Le iau pe toate la rînd". „Cercul se strînge, nu mai rezist, Mă duc şi spun, le spun totul". Gîfîind, Sorin intră în biroul ofiţerului. „Eu, eu l-am lovit alaltăieri seara, acolo pe strada de lîngă şantierul nou, lîngă tufele de liliac. E neomenos, nelegal ce-am făcut. Omul e mort, rănit, nu ştiu. Sînt pregătit să suport toate consecinţele". Se aşează apoi pe scaun. Acum e uşurat de groaznica povară. Aşteaptă un verdict. Locotenentul nu se grăbeşte cu răspunsul. Faţa-i exprimă linişte, sobrietate. „Liniştiţi-vă, tovarăşe Dănescu. Nu-i nimeni mort şi nici rănit, omul a fost şters, cum zicem noi, şi proiectat în nişte boscheţi ornamentali, care au avut un fel de rol de amortizare. Cîteva vînătăi şi un costum de haine prăpădit. În zonă funcţiona radarul, instalat pe un stîlp. Acum nu-i secret, l-am mutat de acolo. Am developat filmul şi verificăm, după numărul de pe fotografie, toate maşinile care au trecut pe acolo. Juridic, fapta dv. nu-i infracţiune, moral însă e altă poveste. O să mă întrebaţi, poate, de ce-l căutăm pe şofer? Pentru că şi noi şi cel care a trecut pe lîngă moarte vrea să-l cunoaştem. Nu cumva altă dată, cînd urmările vor fi poate mai grave, va proceda la fel? E bine că v-aţi prezentat singur. Sînt convins că cea mai cumplită pedeapsă au fost mustrările dv. de conştiinţă. Şi, apropo, nu uitaţi, îi datoraţi omului un costum de haine şi scuzele de rigoare, dacă o vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră.

CONDAMNAT ȘI CĂLĂU

Auziți, mai bine povestiți-mi ceva ce încă nu știu...

Praful argintiu de pe barele metalice ale grilajului ferestrei celulei începu să se înalțe aidoma coloanei de mercur dintr-un termometru. Cerul rămăsese întunecat ca și pînă atunci.

Se auzi răsucitul cheii în broască și ușa grea se deschise scîrțîind. Afară, în fața ei, se găseau comandantul închisorii și un bărbat cu niște ustensile de bărbierit în mînă.

Lamont nu închisese ochii întreaga noapte, dar nu-i nimic, va dormi în curînd mult, mult... Da, avea în față un somn lung, nesfîrșit, din care nu mai există trezire. Întoarse capul într-o parte pentru că știa bine ce însemna această vizită.

— Deja ? Dar nici nu s-a luminat de ziuă.

— O să dureze doar cîteva minute, veni răspunsul.

Cei doi aveau un vas de tablă cu apă rece și o ciosvîrtă de pensulă de bărbierit. Săpunul era al comandantului închisorii. La unul din capete fusese folosit mai mult, de aceea arăta ca o daltă.

Cel care-l însoțea pe comandant puse vasul de tablă pe patul de scînduri, din care cauză un pic de apă se vărsă pe pătura vălurită.

— Apa aia-i cam multă, remarcă Lamont. De ce nu-mi faceți mai bine baie...

— Băgați-vă gulerul înăuntru, îl invită comandantul.

Lamont își descheie un nasture și își răsfrînse gulerul cămășii flanelate.

— Lăsați capul în față.

Frizerul luă un pumn de apă din vasul de tablă și i-l turnă lui Lamont pe ceafă. Acesta se ghemui involuntar.

Frizerul lucra concentrat, privea foarte atent în timp ce, din cînd în cînd, scotea vîrful limbii prin colțul din dreapta al gurii. Briciul trecu pe partea din spate a craniului pînă aproape de șira spinării. Cîrlionții de păr încleiați de săpun căzură pe podea. În scurt timp, rămase doar capul ras, cu pielea curată și înroșită.

— Am uitat să-mi iau apa de colonie, spuse ironic Lamont.

— Vă rog, spuse comandantul.

— Poate vă temeți că securea n-o să-mi taie capul ? îl întrebă Lamont strîmbîndu-se.

— Coloana vertebrală a condamnatului trebuie să fie rasă, așa cer instrucțiunile și tradiția, îi explică șeful închisorii. Eu n-am nimic comun cu treaba asta. S-ar putea ca obiceiul să dateze din vremea cînd la exercițiile de acest fel se foloseau săbiile. Pe atunci oamenii purtau plete, care mai mult ca sigur deranjau. Frizerul ieși pe coridor cu ligheanul de tablă și briciul, apoi se întoarse după cîteva clipe cu o tavă pe care se

afla tradiționalul pahar cu rom. I-l întinse condamnatului fără să scoată un cuvînt.
— Clar, de ce nu ? E cam rece în dimineața asta, nu-i așa ?
Lamont bău paharul dintr-o sorbitură, tuși puțin apoi puse paharul pe tavă.
— O țigară ? spuse frizerul scoțînd două bucăți din buzunarul de la spate. Ceva mai înainte își pusese pe el un halat alb, așa că acuma purta uniformă de supraveghetor. Lamont luă o țigară.
— Asta-i foarte mare mărinimie din partea republicii noastre, spuse el.
Comandantul închisorii i-o aprinse. Lamont slobozi un asemenea nor de fum, încît celula fusese parcă inundată de ceață. După ce fumul se risipi, în ușa celulei apăru un preot. Acesta îl privi întrebător pe Lamont.
Lamont îl refuză cu un gest al mîinii.
— Nu ! nu ! Vă mulțumesc mult. N-aș vrea să mă dezic de principiile mele în ultimele minute de viață...
— Tare băiatul, îi șopti comandantul supraveghetorului, apoi scoase din buzunarul de la piept un document, îl despături, se duse în mijlocul celulei și spuse :
— Atenție !
Lamont salută în ironie.
— Condamnat la moarte pentru uciderea lui Armand Durand...
— Auziți, mai bine povestiți-mi ceva ce încă nu știu ! le spuse Lamont rîzînd zgomotos.

Povestea asta-i de tot rîsul, Coco...

— Nevastă-mea are o singură hibă mare, nu mă înțelege, se tîngui domnul acela gras și se aplecă spre Babette.
— Sărmanul Coco, răspunse ea mecanic. Ridică mîna și o sprijini de burta lui pentru ca acesta să nu mai îndese în ea. Mîna i se înfundă în pîntece aproape pînă la articulație. Babette ședea pe ultimul scăunel de la capătul din dreapta al barului. Se așezase lîngă ea, se aplecă spre ea și începu să flecărească.
— Îmi place mult să povestesc despre soția mea. Da, mereu vorbesc de ea altor femei. Acum e tocmai la Deauville. Vrei să-i vezi fotografia ?
— Bine-nțeles, Coco.
Scoase de prin buzunare fel de fel de lucruri, fără ca volumul lui să scadă cu ceva. Portofelul, scrisori de afaceri, cărți de vizită, diferite acte cu felurite însemnări și cele mai diverse mărunțișuri se aflau acum în fața lui, pe tejghea.
— Uite-o, asta-i, zise el întinzîndu-i fotografia. O port tot timpul la mine, ca s-o pot arăta altor femei.
— Hm, nu-i destul de bună pentru tine, Coco, îl asigură Babette. Se prefăcu apoi că examinează fotografia ca un ochi critic, dar atenția ei era concentrată asupra uneia din cărțile de vizită pe care era trecut numele lui și adresa :

Armand Durand
42, Rue Fontaine

— Vino, haide să mergem mai bine la mine, o invită grăsunul. Aici nu-mi place, și-n general nu pricep de ce m-ai adus aici. Pînă la mine nu-i mult și o să-ți arăt și o colecție frumoasă de scoici.
— Și ce-o să spună servitorimea ?
— Sînt plecați toți.
— Atunci, bine, dar mai întîi trebuie să-ți bag toate lucrurile înapoi în buzunar, hotărî Babette. Nu, tu nu te atinge de nimic, fac totul singură. Îmi face o mare plăcere să pot sluji așa un ins fercheș ca tine. Da, asta merge în buzunarul ăla, asta în celălalt și asta aici. Nu trebuie să le înghesui pe toate într-un singur buzunar, mărunțișul ăsta trebuie și el împărțit ca să nu-ți strice aspectul. Întîmplător ai o alură a-ntîia, știi ? Atît că trebuie să te pricepi s-o pui în evidență.
— Ah, fetițo, tu mă înțelegi, tu știi să mă înțelegi. Ea zice într-una că-s gras ca o baie comunală...
— Da, chestia asta-i de tot rîsul, Coco ! Brrr — eu portofelul ăsta nu-l pot urni, zise ea cîntărind în mînă, ca un specialist, portofelul pînă a nu apuca să i-l vîre în buzunarul de la piept. Fii atent, tu totdeauna tîrîi după tine atîta bănet ? Asta înseamnă ușurință din partea ta.
— Taci, tu ! Ăștia-s banii mei de buzunar pentru astă seară, zise el mîndru. Acasă am de zece ori pe-atîta. Știi, soția mea se duce la Deauville numai o dată pe an. Și trebuie să folosesc această ocazie. Ce faci ? Mergi cu mine ? E mai apetisant ca aici, putem sta comod și să ne distrăm.
— Bine, atunci, dar am să te rog să-mi dai voie să pun un disc.
— Eu în balamucul ăsta capăt dureri de cap.
— Coco, dragule, tu faci asta pentru mine, nu-i așa ? se maimuțări la el, pișcîndu-l de bărbie. Se ridică și se duse la combina muzicală. Unul dintre clienți avu absolut aceeași idee. Se apropie și el de combină ținînd în mînă o monedă pentru a o introduce imediat. Babette și insul se uitară unul la altul parcă gata de luptă, fiecare vrînd să fie el primul care să introducă moneda.
— După mine, vă rog ! spuse Babette tare.
— Dar numai dv. ați pus muzică în seara asta ! De ce nu lăsați și pe alții ? se răsti bărbatul.
La bar, grăsunul se uita la amîndoi cu o expresie de nefericire pe figură, parcă temîndu-se că va trebui să-i sară Babettei în ajutor în cazul că cearta va continua.
Babette puse moneda pe combină, ca și cînd prin aceasta ar fi tranșat dilema privitoare la cine anume va introduce primul moneda. Se aplecă apoi, desigur pentru a putea citi titlurile cîntecelor.
— Armand Durand, rue Fontaine, patruzeci și doi. Nimeni acasă, o grămadă de bani. Valea ! Eu îl rețin pînă te-ntorci.
Babette dădu drumul monedei și apăsă pe un buton. Cheia de la locuință dispăru de îndată ce individul puse cotul pe combină.
Răsună o melodie. Babette se întoarse triumfătoare și păși mulțumită spre scaunul ei de la bar. Individul ridică vădit otrăvit din umeri și dispăru undeva în fundul localului.
— Unii tipi sînt pur și simplu imposibili, se văicări Babette în timp ce se așeza pe scaun. L-ai văzut pe ăla ce teatru a făcut numai pentru că am vrut să ascult un șlagăr înaintea lui ?
— Hai să mergem, mai bine. Mie tot nu-mi place aici.
— Bine, dar mai întîi să bem ceva, nu ? Numai un păhăruț, vrei ?
Acest ultim pahar era de-acuma prea mult pentru grăsan. Culoarea feței lui se schimbă incredibil de repede. Cînd se făcu verde, el duse mîna la gură, alunecă de pe scaun și o zbughi pe cea mai apropiată ușă.
— Vreme de furtună, zise Babette adresîndu-i-se barmanului.
Grăsunul reapăru după vreo cinci minute. Picioarele i se împleticeau și se ținea cu amîndouă mîinile de cap ca și cînd s-ar fi temut să nu și-l piardă. Se îndreptă direct spre ieșire, uitînd parcă cu totul de însoțitoarea sa.
— Stai, Coco ! strigă ea disperată și se ridică. Doar nu vrei să pleci ?
Coco se uită pur și simplu prin ea. Fata încetase să existe pentru el, acum nu mai avea chef să se distreze cu fete...
— Nu, nu, lasă-mă ! Vreau acasă !
Babette încercă să-l rețină, îl prinse chiar de reverul hainei, dar el, cu toate că abia se mai ținea pe picioare, o trase după el spre ieșire.
— Stai puțin, ce dumnezeu ! Ia loc o clipă !

Barmanul o să-ți dea ceva contra durerilor de stomac.
Grasul se smulse disperat de lîngă ea.
— Nu, te rog ! Lasă-mă ! Mi-e rău ! Și atunci cînd mi-e rău nu suport femei în jurul meu ! O vreau pe Maria ! Ah, de ce a trebuit să plece la Deauville ? Dacă ar fi fost aici m-ar fi ținut de mînă... Ah, dacă ar fi fost...
Nu se mai auzi ce spusese mai departe pentru că se sprijini de ușă. Un șofer îl ajută pînă la taxi și-l luă.
Clienții făcură haz, numai Babette nu. Cînd reveni pe scăunelul ei de la bar era tare necăjită.
— Drace ! Măcar dacă aș avea numărul de telefon ! Aș putea suna și... Dar nu, tot n-ar ajuta la nimic, el n-ar ridica receptorul !
— Calm și iar calm, o domoli barmanul. Nu-i cazul să te enervezi pentru cîteva pahare.
— Tu nu pricepi, spuse Babette. Dacă bătrînul se întoarce mai repede și pune mîna pe Lamont atunci Lamont îi face de petrecanie.

Să mergem, e timpul...

...Iar sentința va fi executată în zori, sfîrși comandantul. Împături apoi hîrtia și o băgă în buzunar.
Lamont ședea pe patul de scînduri și fluiera un cîntec la modă.
— Asta-i sfîrșitul declamației ? întrebă el în batjocură. Excelent !
Comandantul îi făcu un semn.
— Haideți, e timpul !
Lamont se ridică, își îndreptă puțin pantalonii și scutură scrumul țigării. Comandantul și supraveghetorul îl luară între ei și ieșiră din celulă.
Afară se aflau alți doi supraveghetori care se alăturară comandantului și celuilalt confrate.
Lamont merse între ei, cu țigara în gură, cît fu coridorul de lung. Fumul albăstrui rămînea în urma lui ca un noruleț din cale afară de firav.

Mititica e cumva nervoasă ?

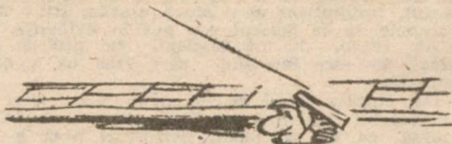
Babette ședea pe scaun în extrema dreaptă a barului. Locul acesta îi era rezervat permanent. Își puse picior peste picior și se juca nervoasă cu paharul de vermut. La a treia masă de ea se așeză un bărbat îmbrăcat într-un trenci vechi. Își lăsă pălăria pe cap în așa fel încît să nu i se vadă fața de la nas în sus. Măsuța de lîngă el era liberă, la cealaltă însă ședea un oarecare.
Babette arăta foarte bine. Era îmbrăcată într-o haină de piele și avea pe deget un inel cu diamante.
Individul cu pălăria pe cap se uita fix în față.
— Mititica e nervoasă ?
— Ce vă privește pe dv. ? i-o reteză ea sărind de pe scaun și vrînd să fugă spre ieșire.
— Încotro ne grăbim așa ? Zise omul cu pălărie, și-i bară drumul, fără a avea însă de gînd să flirteze cu ea.
Provocarea n-o scoase din sărite pe Babette.
— Vreau acolo ! spuse ea arătînd spre o ușă din spatele ei.
— De acord, numai că ai pornit într-o direcție greșită, zise insul stîndu-i mai departe în cale.
Babette se întoarse, se îndreptă spre ușa pe care scria FEMEI și dispăru înăuntru.
Se duse direct la gemulețul de pe peretele din spate al toaletei. Îl deschise, dar pe față i se putea citi o mare deziluzie : fereastra era zăbrelită în exterior.
După nici un minut, Babette — cu țigara aprinsă în colțul gurii — se întoarse la locul ei de lîngă bar. Bărbatul de la treia masă nu se uită la ea, cînd însă fata se așeză pe scaun, el mormăi :
— Ei, cum v-a plăcut priveliștea văzută printre zăbrele ?
Nu răspunse. Celălalt bărbat tocmai se întorsese de la combina muzicală. Îi făcu un semn barmanului :
— Un coniac, da'repede !

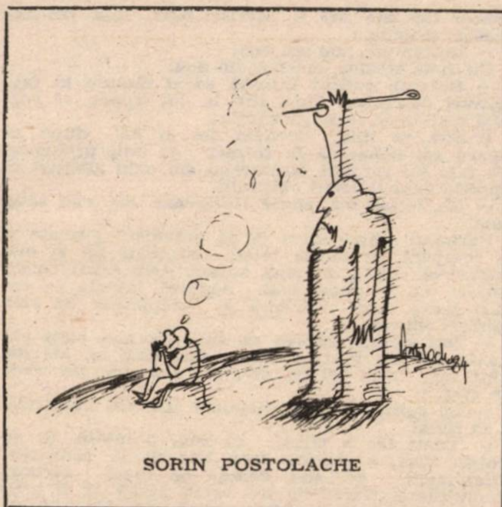
Abia apucă barmanul să pună paharul în fața lui, că acesta îl prinse și-l dădu peste cap. Lamont intră din stradă și se apropie de bar.
Nici unul din cei trei nu se uită după el ; nici Babette, nici cei doi. Lamont se așeză la măsuța liberă dintre Babette și insul în trenci. Individul se uită în stînga, Babette într-o parte.
Lamont îl strigă pe barman și-i zise :
— Fă-mi cunoștință cu frumoasa ta clientă, amice. Fii așa amabil !
Remarca lui Lamont nu trezi reacția scontată. Babette nici măcar nu ridică privirea, iar barmanul nu schiță nici un zîmbet.
— Ce să vă torn, domnule ? întrebă barmanul, sec.
— Un coniac pentru mine, iar pentru doamna un vermut.
Abia acum ridică Babette capul și zise apăsat :
— Nu vă cunosc, domnule. Și nu doresc ca un străin să-mi plătească băutura.
Lamont o privi uimit.
— Ce este, ți-a sărit țandăra ? o întrebă încet Lamont.
Babette i se uită drept în ochi.
— Nu v-am văzut în viața mea. Ce naiba, nu pot sta și eu în liniște, fără să mă sicîie te miri care străin abia intrat în local ? zise ea vorbind ca din carte.
— Aha, acum știu ce ai de gînd, zise și-i împinse cîteva bancnote. Sub banda de plastic, care ținea bancnotele la un loc, strălucea un inel cu diamante. Ține, să-ți cumperi o memorie nouă.
Fata se întoarse spre barman.
— Vă rog frumos, nu-i puteți spune să mă lase totuși în pace ? Sînt o femeie onorabilă. De ce crede el că...
Nu-și termină gîndul. O mînă căzu pe umărul lui Lamont. Acesta se întoarse spre individul în trenci și cu pălărie, care stătea lîngă el.
Celălalt ins apăru imediat în spatele lui.
— Veniți cu noi, trebuie să discutăm în altă parte, îl invită primul dintre ei pe Lamont. V-ați cam îmbogățit dintr-odată, nu-i așa ? termină el și luă banii și inelul.
Babette sări de pe scaun și fugi spre indivizii care-l luară pe Lamont.
— Nu vreți să mă arestați și pe mine ? îi întrebă abia ținîndu-și respirația.
Insul în trenci o dădu la o parte.
— Ce să facem cu dv ? V-ați îndeplinit misiunea... Gata ! Știam că o să se întoarcă la dv !

Drumul spre moarte începe cu prima treaptă...

— Se pare că o să fie o zi frumoasă, remarcă Lamont cînd ajunse în curtea închisorii împreună cu escorta sa.
Zidul înalt care o împrejmuia, înalt de trei metri, arunca umbre lungi. Luminate erau numai zidurile cele mai înalte.

SORIN POSTOLACHE

În semiumbră stăteau nemişcaţi două rînduri de oameni. Să fi fost la un loc zece, doisprezece bărbaţi, nu mai mulţi. Cu toate că aerul dimineţii era încă destul de rece toţi îşi ţineau pălăriile în mînă.

Lamont zîmbi dispreţuitor.

— Au venit să-mi dea onorul ? zise tare.

Obiectul cel mai frapant din curtea închisorii era eşafodul pentru execuţii făcut din scînduri groase. În semiîntunericul dimineţii acesta se vedea destul de bine. Două grinzi perpendiculare una peste alta se profilau pe bolta cenuşie.

Lamont şi însoţitorii lui străbătură curtea şi se opriră lîngă eşafod. Lamont privi treptele.

— Sînt douăzeci, spuse. Ce înălţime au ? Ce naiba, nu pot face mai mici treptele astea ?

— Mai aveţi să spuneţi ceva ?

Lamont se întoarse spre martorii care asistau la execuţie.

— Fiţi atenţi, le spuse, în jos am să vin mult mai repede decît am să urc.

Martorii se speriară de sîngele lui rece.

Lamont se întoarse cu spatele la ei. Cei doi îl prinseră de coate pentru a-i putea anihila orice rezistenţă.

— Vă mulţumesc, o să reuşesc şi singur, le refuză el ajutorul.

Ridică piciorul stîng şi-l puse pe treapta cea mai de jos...

Ştii, călăii au rădăcini zdravene

Se sprijinea de geamul celulei şi privea trist printre zăbrele afară.

Uşa se închise din nou, se auzi şi zgomotul teribil.

— Aveţi aprobare pentru vizită ? mormăi el fără ca măcar să se întoarcă.

— Dar numai cinci minute, spuse supraveghetorul închisorii.

Uşa se închise din nou, se auzi şi zgomotul cheii în broască şi paşii grei ai supraveghetorului duduind pe coridor.

Lamont ştia că în celula lui se află cineva, dar nici prin cap nu-i dădea să se întoarcă.

Deodată, din spate îl cuprinseră două braţe, albe şi delicate. Aroma cunoscută a parfumului trezi în el amintiri dureroase.

Rămase însă mai departe nemişcat. În ochi i se ivi ura. Apoi îi desprinse mîinile şi o împinse în perete. Brutal, cu toată forţa.

Ea nu spuse nimic, cu toate că s-ar fi putut răni cu această ocazie. Tăcerea ei demonstra că avea deplină înţelegere pentru reacţia lui bruscă şi că-l iartă. Era îmbrăcată complet în negru.

— Ce cauţi aici ? se răţoi la ea. Te temi, poate, că n-au băgat de seamă dacă din întîmplare nu am în gură niscaiva dinţi de aur ? Sau vrei să fii sigură că ţigara mea s-a rostogolit în coş ? Jefuitoare de cadavre ce eşti !

Fata îl privi nemişcată.

— Sau poate vrei să spui că acum n-ai un trubadur ? Că n-ai avea talent pentru asta ?

— Tu eşti orb ? Da, te-am lăsat să-mi faci daruri, dar nu de valoarea lor e vorba, ci de faptul că tu mi le-ai dat.

Lamont o privi iscoditor.

— Nu cumva ai avut vreun ghinion ? Sau asta este costumul pentru vizita în celula unui condamnat la moarte ?

— Am vîndut totul ca să-ţi iau un avocat.

Expresia feţei lui se schimbă pentru prima dată.

— Chiar ? Eu credeam că tribunalul mi l-a ales.

— Nu puteam risca, numai că nici aşa n-ajută cu nimic.

Se apropie strîns de ea şi o privi fix în ochi.

— Te iubesc, spuse Babette.

— Ei, fetiţo, ţi-ai ales pe cine nu trebuia. Săptămîna viitoare voi fi mai scurt cu un cap. Ce naiba, tu nu ştii ?

Supraveghetorul deschise uşa şi-i făcu semn lui Babette că trebuie să plece. Ea, nici gînd.

— Dispari ! se înfoi la el. Ţi-am dat atîta că aş putea rămîne încă zece minute !

— Dar pe mine mă poate costa pîinea ! Vizitele sînt interzise !

Babette se întoarse spre Lamont şi-i puse mîna pe braţ.

— Nu te las să pleci de lîngă mine !

— Încearcă numai să mă reţii ! îi propuse el.

— Pînă acum mi-a reuşit tot ce am vrut eu să-mi reuşească. Trebuie să găsesc o soluţie. Trebuie să fac ceva...

— Ar trebui să devii amanta preşedintelui şi el să-ţi îndeplinească fiecare dorinţă care ţi se citeşte pe faţă ! !

— Tu ai fost condamnat la moarte, iar graţiere poţi primi numai din partea preşedintelui. Dar şi aşa te-ar trimite în „Insula diavolului“ pentru a-ţi ispăşi condamnarea pe viaţă.

— Nu, nu ! Îţi mulţumesc mult ! O refuză el categoric. Mai bine pac ! repede şi fără durere !

— Ar fi trebuit să cer să fii eliberat ca fiind nevinovat. În ce condiţii poate preşedintele să dea o graţiere ?

— Numai în cazul în care se dovedeşte că a fost vorba de o eroare judiciară.

— Asta nu poate fi luată în consideraţie. S-a demonstrat foarte clar în faţa instanţei că tu ai făcut-o. Avocatul mi-a spus că orice încercare este zadarnică. Mai există şi alte posibilităţi ?

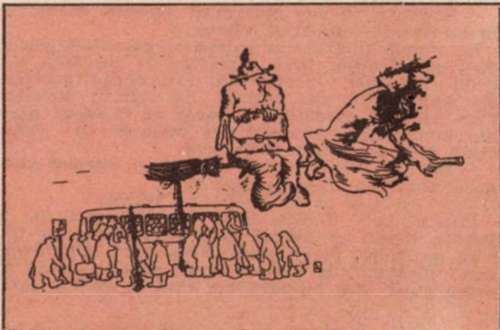
— Da, mai există una. Dacă se întîmplă să moară călăul, atunci este lăsat în libertate primul care urmează să fie executat, ştii, e-aşa un fel de tradiţie. Numai că o asemenea situaţie excepţională se întîlneşte odată la patruzeci sau cincizeci de ani. Ştii, călăii au rădăcini zdravene.

Babette se trase puţin, mîna îi căzu pe lîngă corp, ochii îi străluciră.

— Asta poate nu le are ! zise ea abia şoptit.

Lamont o privi fără s-o priceapă.

Babette se duse la uşa grea de fier şi începu să bată în ea cu amîndoi pumnii, de parcă s-ar fi grăbit mai tare decît supraveghetorul pe care-l expediase mai înainte.

— Babette ! strigă Lamont răgușit. Ce vrei să faci ? Ai înnebunit ? Vino aici și ascultă!

Strînse mîna pe care i-o puse pe umăr.

— Vreau să fac ceva ca să te eliberez, dragule. Acum nu trebuie să mă întrebi nimic. Și asta se poate întîmpla doar în cazul în care securea care trebuie să-ți reteze capul să nu cadă niciodată !

Pe treapta a treisprezecea nu se calcă...

Piciorul stîng : a noua treaptă. Dreptul — a zecea. Stîngul — a unsprezecea...

Ochii lui Lamont erau acum la aceeași înălțime cu podeaua de lemn a eșafodului. Observă coșul cu rumeguș și talaș și întoarse fără să-și dea seama capul — capul căruia îi era destinat coșul în cauză — ca și cînd prin această mișcare ar fi vrut să zică : Nu, nu-i pentru capul meu ! ?

Observă apoi partea inferioară a ghilotinei, fundamentul ei de lemn, tăiat în formă de U. Partea de sus a ei se afla cam la un metru, între doi suporți. Ea va cădea de îndată ce Lamont își va pune capul sub ghilotină și ambele tăieturi sub formă de semicercuri vor forma un cerc în jurul gîtului lui Lamont.

El însă nu era acolo și acesta este lucrul hotărîtor. Da, două lucruri nu se găseau încă acolo : mai bine zis un om și un obiect. Călăul și securea.

Piciorul drept : a douăsprezecea treaptă. Stîngul... Nu, pe treapta asta nu se pune piciorul. Este a treisprezecea. Lamont nu era superstițios, cu toate astea ezită. Ridică piciorul mai sus, sări peste o treaptă, și-l puse pe cea de a paisprezecea. Prin asta ajunse mai repede sus dar se simțea mai bine decît dacă ar fi ajuns ceva mai tîrziu, dar călcînd și pe treapta a treisprezecea.

Supraveghetorii nu spuseră nimic, dar Lamont își putea închipui ce le trece prin cap : că el este primul condamnat la moarte care, în drum spre locul execuției, sărise două trepte deodată.

Hm ! Și mai era încă ceva : era pentru prima dată cînd condamnatul era urcat pe eșafod și aștepta sosirea călăului, care nu mai venea ! Ceea ce constituia o surpriză neplăcută pentru toți cei de față. Cu o singură excepție, bineînțeles.

Piciorul drept : a cincisprezecea. Stîngul : a șaisprezecea...

Știi cu cine ai vorbit, fetițo ?

Intr-o cafenea suspect de mică situată pe o străduță lăturalnică, liniștită, se adunau seară de seară aceiași oameni. Și în fiecare seară venea și o vînzătoare de flori care trecea pe la toate mesele. Purta pe cap un voal negru care dădea chipului ei o expresie de madonă. Pe braț ținea un coșuleț cu garoafe roșii „ajutate" nițel de o cerneală roșie pe care florăreasa o avea acasă și cu care ea le colora discret.

Se deplasa dezinvoltă de la masă la masă oferindu-și marfa.

— Garoafe, vă rog cumpărați garoafe. Cinci fire la doi franci. Cumpărați, vă rog...

De regulă nimeni nu cumpăra, garoafele părîndu-li-se clienților prea apropiate de culoarea sîngelui. Cei care jucau șah, sau citeau gazetele, ori sporovăiau, nici măcar nu ridicau capetele. Fata asta cu garoafele ei parcă ar fi făcut parte din inventarul localului din moment ce venea seară de seară fără a vinde ceva.

— Ei, fată ! Nu renunți odată ? o întrebă chelnerul cînd fata trecu pe lîngă el.

„Nu" își zise ea în gînd, „nu renunț".

Intr-un colț retras, lîngă perete, lua loc în fiecare seară un bărbat care se cufunda în lectura gazetelor. Și el parcă făcea parte din inventarul localului. În fața lui se afla o ceașcă de cafea după care întindea din cînd în cînd o mînă mare. De cîte ori îi oferise flori, fata primise același răspuns :

— Mulțumesc, mai am una.

Cu toate acestea, încercă din nou.

— Garoafe doriți ? întrebă ea și rămase în fața gazetei desfăcute. Cinci fire la doi franci, vă rog. Mai roșii decît toate garoafele...

Gazeta se lăsă deodată jos și de după ea apăru un domn ca la șaizeci de ani, prietenos. Pe fața lui rotundă străluceau doi ochi albaștri în spatele unor ochelari obișnuiți.

— Oh, iertați-mă, spuse florăreasa. Dv. mai aveți una.

Bărbatul scoase încet de la butonieră garoafa și o compară cu florile fetei, cu toate că le mai văzuse de atîtea ori pînă atunci. Astă seară curiozitatea lui — poate mai degrabă invidia — era mai mare decît reținerea și stăpînirea de sine perfect educate.

— Imi ziceam adesea că am cele mai roșii garoafe din tot Parisul. Acum însă văd că ale dv. sînt mai roșii. Mi-ați divulga, rogu-vă, de unde le aveți ?

— Le cultiv singură, răspunse Babette încurcată. El zîmbi.

— Luați loc o clipă, vă rog, o invită. Și eu cultiv flori, e singura mea bucurie și distracție. Rezultatele dv. sînt demne de toată atenția, domnișoară. Garoafele dv. arată parcă ar fi artificiale, dar dacă se uită omul mai bine la ele își dă seama pe dată că sînt adevărate. Cum ați reușit ? Ce semințe aveți ? Și ce pămînt ?

Conversația lor se transformă într-un monolog. Vorbea numai el. Ea putea să fie de acord, dînd din cînd în cînd din cap, sau să spună „da, așa fac eu". Omul acesta era desigur un bătrîn singuratic, care folosea fiecare prilej pentru a povesti despre ceea ce îi este lui cel mai drag pe lume.

— Care va să zică, dv. primiți semințe de la rudele din Normandia. Le-aș experimenta cu plăcere și în grădina mea...

— Vă aduc eu niște semințe, îi promise. Unde vă pot găsi ?

— Rue de la Terrasse. Treizeci și nouă.

Era atît de entuziasmat că uitase cu totul de măsurile de prevedere pe care le respectase toată viața.

— V-ar conveni joi ? întrebă Babette, știind bine ce avea el de făcut în ziua respectivă.

El dădu din cap.

— Nu, joi dimineață am ceva de lucru.

— Atunci miercuri seara, bine ?

— Excelent ! Dar nu uitați, da ?

Ea îi privi cu recunoștință.

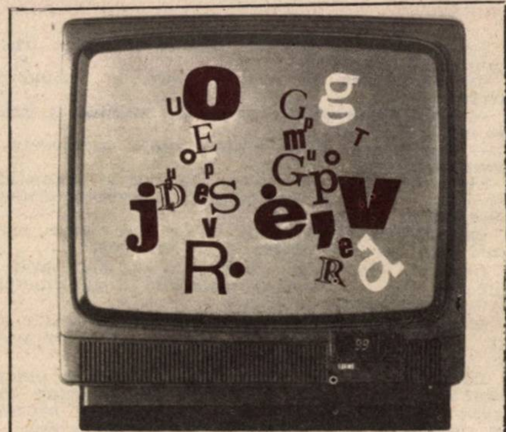
— Vă puteți baza pe mine, domnule.

Dînd să iasă, Babette fu reținută de chelner.

— Ascultă, știi cu cine ai vorbit, fetițo ?

— Cu cine ?

— Cu călăul. Vine aici în fiecare seară la cafea. Dar să nu sufli o vorbă, auzi ? ! Știi, mă gîndesc la clienți...

GEORGE BUȚU

Nici o scofală să ajungi primul la eşafod...

Lamont pusese deja piciorul sting pe podeaua eşafodului şi încerca să-l ridice, încet şi ezitant, pe cel drept de pe treapta a nouăsprezecea pentru a se afla în întregime pe podeaua pe care se găsea şi ghilotina.

Cei doi supraveghetori care-l însoţeau îl duceau acum de la spate. Deocamdată ghilotina nu-i putea face nici un rău, întrucît nu era completă. Trebuia să i se monteze lama.

Nici călăul nu era acolo, de bună seamă că Lamont trebuia să fie adus mai tîrziu. Totul trebuia pregătit mai întîi şi numai după aceea să-l aducă şi pe el. Dar comandantul şi oamenii lui erau atît de convinşi că omul care fusese timp de treizeci de ani punctualitatea întruchipată va fi şi de data asta, la secundă, gata de execuţie. Şi acum, totul risca să provoace un mare scandal. Ziarele vor învinui conducerea de „cruzime"...

Lamont ajunsese de-acum sub ghilotină. Îşi concentră atenţia asupra unui cîmp arat pe care i-l limitau cele două grinzi perpendiculare. Era atît de concentrat, de parcă s-ar fi uitat prin cătarea puştii. În direcţia respectivă se găsea o poartă care ducea din curtea închisorii în stradă. Pe acolo ar trebui să vină călăul — dacă vine să-şi îndeplinească misiunea. Numai că astăzi, pentru prima dată — nu venea. La poartă stăteau doi paznici înarmaţi, gata să o deschidă din clipă în clipă. Dar clipa nu mai venea.

Călăul însă n-o să-şi dea seama...

În scrumieră ardea o ţigară. Pe perete atîrna un calendar. Primele douăzeci şi trei de zile erau şterse. Următoarea încă nu fusese ştearsă, dar ziua a douăzeci şi cincea a lunii se deosebea de celelalte prin aceea că era marcată cu un punct mare roşu. Iar ora şaptesprezece a ultimei zile neşterse trecuse deja. Babette aşteptă intenţionat atît de mult pentru că voia să fie sigură că omul va cina chiar în timpul cît ea îl vizita.

Ţinea în mînă un ac lung cu care întorcea din cînd în cînd pe spate şvabii morţi. Şvabii ăştia erau nişte gîndaci tari şi înţepeniţi ca boaba de cafea. Aşadar porcăria aia acţionase bine, chiar dacă Babette nici idee nu avea din ce era făcută.

O ţinea într-o cutie mică pentru zahăr, care nu se deosebea cu nimic de zaharniţele obişnuite. Asupra şvabilor îşi făcuse efectul după zece pînă la cincisprezece minute. Babette controlase cu ceasul în mînă. Nu putea preciza cînd muriseră aceştia, ea ştia doar cînd ei încetară să mai mişte. La om otrava începe să-şi facă efectul mult mai tîrziu. Cel mai bine se poate aprecia după un timp dublu — nu, mai bine triplu ; asta înseamnă că vor trece patruzeci şi cinci de minute pînă vor apare primele semne ale otrăvirii.

„Categoric, la noapte cîndva", aprecie ea cu glas tare. Ora exactă depinde bine-înţeles de cantitatea de care i-o administrezi. În cazul de faţă, va fi conţinutul unei zaharniţe. Călăul nu făcea parte din rîndul celor tineri, fapt care era în favoarea ei.

Babette se întrebă dacă nu cumva victima ei va suferi : otrava este întrutotul neplăcută, dacă omul nu-şi pierde cunoştinţa. Din păcate, în această privinţă nu se poate schimba nimic. Dacă or să-l ducă la timp la un doctor iar acesta o să-i facă spălături stomacale şi vreo injecţie, l-ar putea salva. Călăul însă n-o să-şi dea seama că este otrăvit. Mai întîi o să creadă că are crampe la stomac sau apendicită şi-apoi o să fie greu de salvat. Otrava trebuie pusă în vreun fel de mîncare pentru ca gustul ei sărat şi ciudat să nu fie prea izbitor, altfel i-ar putea trezi luarea aminte şi să înceteze să mai mănînce mai înainte ca otrava să-i ajungă în stomac.

Impachetă zaharniţa în batistă după ce se convinsese mai înainte că micul orificiu era acoperit cu căpăcelul metalic. Puse apoi pacheţelul în buzunarul hainei de lînă de unde îl putea scoate mai repede decît din poşetă. Trase o bandă cu lipici în jurul ei aşa încît era suficientă o simplă atingere cu unghia arătătorului pentru ca închizătoarea metalică să fie dată la o parte.

Babette luă de pe masă un pacheţel cu seminţe de garoafe, pe care îl cumpărase pe aproape nimic de la o florărie. Dacă vor fi puse vreodată seminţele astea, din ele o să crească nişte simple lalele albe, dar pînă atunci...

Deschise uşa şi ieşi în vestibulul întunecat. Se întoarse, luă stiloul şi şterse energic şi ultima zi liberă din calendar. Acum erau şterse toate zilele pînă la cea însemnată cu roşu. Puse stiloul la loc, străbătu încăperea şi trase uşa în urma ei. „Rue de la Terrasse, treizeci şi nouă" îşi zise.

Pînă şi anatemizata aia de America

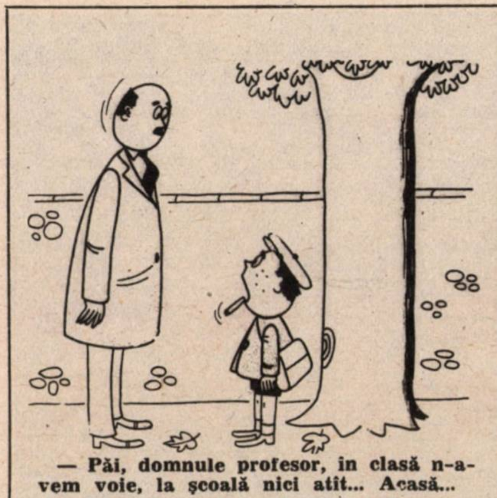
Aproape în spatele fiecărui geam cu zăbrele, din cele care dădeau spre curtea închisorii, se putea vedea silueta deţinuţilor. Aceştia stăteau tăcuţi şi nemişcaţi. Tăcerea cu respiraţia oprită care precede fiecare execuţie era palpabilă, ca să zic aşa, în toate blocurile înalte ale închisorii.

Lamont văzu pete albe pe zăbrele — pumnii care strîngeau barele de fier. În fiecare celulă de pe cele trei laturi ale curţii închisorii apărură cîte două asemenea pete. Era barbar, desigur, să laşi deţinuţii să privească ! Şi se mai zice de ţara asta că e civilizată. Pînă şi anatemizata aia de America îşi omoară oamenii pe scaunul electric ! Bine măcar că nu-i publică, îşi zise Lamont. Şi-şi mai zise că deţinuţii sînt lăsaţi să vadă execuţiile pentru că asta este pentru ei un exemplu înfricoşător — asta era de bună seamă şi părerea conducerii închisorii, poate şi a întregului aparat al tribunalului.

Se uită mai departe fix la poarta închisorii. Pe eşafod, în curtea închisorii şi în celule domnea o linişte de mormînt şi o tensiune care creştea vizibil.

Doamne, ce mă fac cu matracuca asta...

Se bucură atît de tare de ele ca un copil care primeşte o jucărie nouă. În mînă ţinea o scobitoare. Era în grădina micuţei sale case, cu o pălărie de paie veche pe cap care-l apăra de razele soarelui ce sta să apună.

— Păi, domnule profesor, în clasă n-avem voie, la şcoală nici atît... Acasă...

— Veniți înăuntru sau vreți să lăsați mîncarea să se sleiască ! strigă din ușa din spate a casei reaua lui menajeră.

— Puteți să-mi spuneți ce vă sînt dator pentru semințe ? se auzi glasul călăului în timp ce trecea pe lîngă Babette, în drum spre casă.

— Nu, nici nu încape discuție, refuză Babette zîmbind. Vi le dăruiesc cu plăcere, pentru că știu că vă bucurați de ele.

— Dar eu nu le vreau gratuit. Categoric, nu. V-am necăjit, ați venit pînă aici din cauza mea, așa că cel puțin...

Babette așteptă să deschidă ușa, trase aer în piept apoi spuse :

— Ah, mirosul ăsta frumos...

În realitate nu simțea nimic.

— Natural, vai, dar cum am putut să uit. Desigur, vă este foame. Aș putea îndrăzni să vă cer să-mi faceți cinstea de a cina cu noi ?

„Cu noi ?" se întrebă Babette făcînd eforturi pentru a-și stăpîni decepția. Bine, dar asta înseamnă că matracuca aia bătrînă o să stea la masă cu ei. Iar sub privirea ei bănuitoare îi va fi imposibil să-și realizeze planul.

— Nu, nu, vă mulțumesc din inimă, n-aș vrea să vă deranjez.

— Dar nu, nici nu poate fi vorba de deranj, răspunse bătrînul domn. Îmi face o mare plăcere să vă pot invita... Se întoarse apoi spre menajeră care tocmai apăruse : am rugat-o pe domnișoara să cineze cu noi.

— Cum doriți, răspunse ea rece.

Cînd luară loc pe scaune — menajera dispăruse între timp în bucătărie — bătrînul domn îi șopti Babettei :

— Nu luați în seamă vorbele ei, totdeauna e-așa acră.

Babette se uită în jurul ei și-i veni greu să creadă că se află în casa călăului. Era o casă mică, absolut obișnuită, la periferie, care de afară, dar și pe dinăuntru, nu se deosebea cu nimic de celelalte căsuțe din vecinătate.

Babette sorbea supa ținînd tot timpul într-o mînă, sub masă, mica zaharniță învelită în batistă.

Menajera se băgă în vorbă, vrînd să o elimine pe Babette din discuție.

— Ați fost la minister azi după masă ? îl întrebă ea pe bătrînul domn.

— Desigur, răspunse. Iar răspunsul lui sună atît de distant, încît era foarte limpede că pe această temă nu se mai putea discuta.

Babette știa la care minister se gîndise menajera. La al justiției, bineînțeles. Își vedea mai departe de supă. Hm — el mai mult ca sigur că n-o să-și ia o a doua farfurie de supă, ca să nu vorbim de faptul că farfuria lui se găsea de cealaltă parte a mesei, în fața menajerei. Ah, doamne ! N-o să reușească, n-o să reușească...

— Ați primit deja ordinul și decontul pentru mîine ?

— Normal ! Dar trebuie să vorbim acum despre asta ?

Bătrînul domn era vizibil nerăbdător. Se uită scurt la Babette, care se prefăcea că discuția n-ar interesa-o.

„Ordinul ? Bine-nțeles că ordinul de execuție, la el se referise matracuca".

— Altădată n-o să mai am prilejul, se căină menajera. Dv. cînd sînteți acasă nu vă ocupați decît de flori, continuă ea și se duse în bucătărie de unde se întoarse cu o tavă pe care se găseau cîteva farfurii. Mîna Babettei care se ridicase pînă la marginea mesei, căzu repede în poală. Cînd menajera îi întinse bătrînului domn mîncarea, aceasta se aplecă atît de tare asupra farfuriei de parcă ar fi avut bănuiala că trebuie să o protejeze.

— Cel mai bine se vînd garoafele roz, îi explică Babette gazdei sale, fără să-și dea prea bine seama ce spune. Cele albe și roșii se vînd mai slab...

Paharul lui pentru vinul roșu putea fi ajuns relativ ușor din locul în care se găsea ea. Numai că trebuia să-l determine să întoarcă capul în cealaltă parte. Cu unghia arătătorului atinse capacul zaharniței iar acesta îi căzu în poală. Îl luă și-l puse repede în buzunar, apoi își aruncă privirea peste umăr spre bătrînul domn și își încreți fruntea. Fereastra dinspre stradă se găsea în stînga lui așa că dacă voia să privească afară trebuia să întoarcă capul.

Dar menajera ? Ar trebui să se întoarcă și ea numai că în partea cealaltă. Dar și așa abia dacă o vedea pe Babette. Oricum, trebuie să încerce, nu avea mult timp la dispoziție iar asta era, în împrejurările date — ultima ocazie.

Se uită spre fereastră și izbucni plină de entuziasm :

— Ah, uitați-vă la apusul acela minunat de soare !

Capetele celor doi se mișcară. Mîna Babettei apăru deasupra mesei. Din fericire, în aceeași clipă se uită spre bătrînă, de care îi era mai teamă decît de călău. Aceasta nu se uita nici la Babette, nici pe fereastră, privirea ei trecea pe deasupra fetei unde — după cît se părea — apusul de soare se vedea foarte bine, chiar dacă nu direct. Babette nu trebui să se întoarcă pentru a-și da seama că acolo atîrnă o oglindă în care se vedea — în afara străzii — și spatele ei.

Reacționă cu multă prezență de spirit. Nu duse repede mîna înapoi, ci o ridică și mai sus pînă cînd batista atinse vîrful nasului, mișcare pe care o repetă de cîteva ori și numai după aceea lăsă mîna sub masă, sperînd că zaharnița nu fusese observată.

— Într-adevăr minunat, fu de acord bătrînul întorcîndu-se din nou la masă.

— Ceva absolut obișnuit, bombăni menajera pe un ton nu tocmai prietenesc.

Babette întoarse capul cît se poate de firesc și privi. Foarte aproape de ea atîrna într-adevăr o oglindă alungită fixată în cîteva locuri. Paharul bătrînului domn se vedea foarte bine în oglindă. Dacă ar fi întins mîna spre pahar, această mișcare n-avea cum să-i scape matracucii.

„Creatura asta blestemată !" își zise Babette în gînd. „Să nu se fi uitat spre fereastră pentru că ar fi bănuit ceva, sau i-a fost lene să se întoarcă pentru a vedea apusul de soare ?"

Menajera se duse din nou la bucătărie de unde reveni cu un coșuleț cu jumătate duzină de mere. Le șterse unul cîte unul cu o cîrpă apoi le puse la loc în coșuleț.

— Ah, așadar prăjitură n-avem ? întrebă Babette zîmbind.

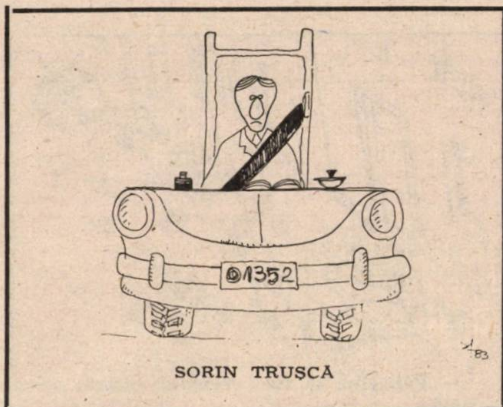
— Cum ați ajuns la această concluzie ? o întrebă bătrîna...

— Mai înainte, cînd am venit aici, am văzut în bucătărie un vas cu cocă și mi-am zis că...

— V-ați înșelat, să știți ! constată menajera pe un ton rezolut. E aluatul pentru pișcoturile pe care i le pregătesc domnului pentru micul dejun de mîine dimineață.

— Uneori trebuie să mă trezesc cu noaptea-n cap, îi explică el Babettei, zîmbindu-i parcă a scuză, că menajera lui era atît de îndărătnică. Și cum nu are timp să pregătească aluatul dimineața, o face de cu seară.

„Acum știu unde o să pun otrava", își zise

SORIN TRUȘCA

Babette în gînd, cuprinsă de bucurie. „Parcă dracul în persoană mi-ar fi ghid !"
— Seara, cînd vă începeți rondul pentru a puțea vinde florile?, zise îndărătnica babă, vrînd desigur prin asta s-o facă pe Babette suspectă de altă „ocupație" decît cea de vînzătoare de flori.
— De regulă pe la opt, cînd încep să vină oamenii la cafenea, după ce în prealabil au cinat acasă, răspunse Babette, și adăugă repede : vai, dar ar fi timpul să plec !
— Nu te grăbi așa, copilă, îi zise părintește bătrînul domn. Ar trebui să stai puțin liniștită după masă.
Se auzi soneria. Menajera își trase scaunul și se ridică.
— E poștașul. Cred că mi-aduce o scrisoare de la nepoata mea, zise femeia și se îndreptă repede spre poartă.
Babette se ridică cîteva secunde mai tîrziu.
— Ar fi posibil un pahar cu apă ? Mi-e atît de sete ! Nu, vă rog nu vă deranjați, mă descurc singură.
După cîteva clipe se și afla în bucătărie aplecată asupra vasului cu aluat în care turnă conținutul zaharniței, aducător de moarte. Bătu chiar în fundul zaharniței pentru a cădea și ultimele firicele de praf. După aceea amestecă repede aluatul pentru ca praful să nu fie observat.
Cînd Babette reveni din bucătărie, menajera stătea la ușa de vizavi a sufrageriei, cu privirea concentrată asupra scrisorii pe care o citea. Arăta deodată mai tînără cu douăzeci de ani. Se poate să nici nu fi observat că Babette fusese între timp în bucătărie.
— Acum vă pot citi, că Jeanne va mai avea un copil, domnule. Nu-i minunat ?
— Din păcate eu trebuie să plec, se scuză Babette zîmbindu-i bătrînului domn.
Se despărțiră foarte prietenos.
„O să moară cu puțin înainte de a ajunge aproape de ghilotină" aprecie Babette în gînd.

Orice om trebuie executat o singură dată

Dintr-o celulă se auzi un glas care cerea :
– Lăsați-l să plece de pe eșafod !
Glasul tună atît de tare că cei prezenți își simțiră urechile troznindu-le. Urmă o clipă de liniște, apoi glasului i se alăturară și altele. Iar zidurile închisorii repetau ca un ecou : lăsați-l să coboare !
— Trebuie să fie executat o singură dată, nu de o sută de ori ! urlau deținuții.
— Dacă n-a venit călăul, nu poate fi executat !
Glasurile se uniră într-un urlet, care răsuna cumplit între zidurile închisorii :
— Jos cu el ! Jos cu el ! Jos cu el !

Ochii lui Lamont erau, mai departe, ațintiți asupra porții închisorii, care se zărea printre grinzile ghilotinei. Nu lăsa să se vadă pe el că inima bătea să-i sară din piept.

Menajera mă are pe conștiință...

Omul cu garoafa roșie la butonieră ieși din căsuța de pe Rue de la Terasse fix la patru fără un sfert. Afară era încă întuneric, lămpile de pe stradă erau încă aprinse. Ținea în mîna dreaptă o servietă din piele, — lungă de șaptezeci de centimetri și înaltă de douăzeci. În ea se afla, pe un suport de pluș, un obiect ascuțit ca briciul exact pentru distanța dintre bîrnele ghilotinei, obiect pe care la ora patru, Lamont nu-l avea în fața lui. Ceva mai tîrziu însă el îi va limita cîmpul prin care observa poarta închisorii.
Omul, pășind acum pe ulițele îmbrățișate de dimineață ale Parisului, părea ca oricare alt ins mergînd la lucru. Tocmai ducea la gură ultimele frînturi de pișcot, care îi rămăseseră în mustață.
— Foarte dulci, bombăni pentru sine. Mult prea dulci, sigur o să fac arsuri la stomac. Nu, categoric nu mai gătește la fel de bine ca odinioară !
Gîndul că ar putea avea oarecari neplăceri din pricina stomacului în timpul îndeplinirii datoriei îl neliniști. Doamne, ce-o să se întîmple, dacă exact acolo, pe eșafod, în fața tuturor, o să-l apuce sughițul ?
Ar putea ieși scandal dintr-una ca asta.
Moartea cere considerație aparte, iar criminalul are și el dreptul ca execuția să se desfășoare în condiții corespunzătoare.
Ajunse la stația de la capătul metroului, coborî pe scări pînă pe peron, își cumpără un bilet și rămase în așteptare lîngă balustradă. În urma lui începură să vină alte „păsări de dimineață" — femeile de serviciu, hamalii, muncitorii din schimbul de dimineață. Sosi în curînd și primul tren de dimineață iar el se urcă în vagonul din față. La ora aceea locuri se găseau berechet. Luă loc într-un colț, dar nu puse jos, pe podea, servieta lui cea mare, ci o ținea cu grijă pe genunchi...
Nu era nervos. Ceea ce avea el de făcut în această dimineață o făcea de peste treizeci de ani, ca meserie. Tatăl lui fusese și el călău. O meserie ca oricare alta. La urma urmelor trebuia să se sacrifice cineva și pentru asta. Singur el, din toată Franța — avea dreptul să exercite această meserie. Din Strasbourg în Pirinei, din Bretagne pînă la granița italiană, doar mîinile lui aveau dreptul să execute sentințele de condamnare la moarte. El, numai el, era delegat s-o facă — din cincizeci de milioane de oameni : Era omul al cărui nume era trecut în sentință și care schimbă cuvîntul tribunalului în faptă. Întru împlinirea acestei

sarcini el bătuse Franța de-alungul și de-a latul. Astăzi însă nu trebuia să călătorească departe, o jumătate de ceas e deajuns pentru a ajunge la locul cu pricina.

Citea reclamele de deasupra ferestrelor ca să aibă ocupație pînă cînd trenul subteran îl va duce în centrul orașului. Categoric, stomacul nu-i era în ordine. Poate se simțea rău pentru că în vagon aerul era închis. „Nu, a doua porție nu trebuia s-o mai mănînc", își zise. Omul trebuie să se teamă tot timpul că i se poate întîmpla ceva...

Își privi demodatul ceas de buzunar. Dacă s-ar grăbi ar putea cobori la prima stație pentru a bea o cafea — categoric asta ar putea ajuta stomacului deranjat. Da, așa va face și mai mult ca sigur că n-o să-l apuce sughițul în timpul execuției.

Coborî și aruncă în stomac o ceașcă de cafea, dar nu se simți mai bine. Dimpotrivă, îi era mai rău atunci cînd se urcă în următorul tren.

Stării lui i se adăugă acum și nervozitatea. Pierduse cam mult timp și practic ajungea cu cîteva minute întîrziere. Se încovoie puțin pentru a-și calma durerea, care se întețise între timp. Auzi vocea conductorului anunțînd numele stației la care trebuia să coboare. Se ridică legănîndu-se și se sprijini în baston. Da, stomacul îl durea cumplit. Acum se clătina mult mai tare decît înainte.

„Cum o să ajung în stradă o să mă simt mai bine" își zise fără ca măcar să observe privirile mirate ale călătorilor, care îi auziră spusele. „Aerul din tunelele astea e pur și simplu de nerespirat".

Scările rulante nu funcționau așa că trebui să urce pe jos. Aerul curat îl extenuă pur și simplu. Simți că i se înmoaie genunchii. Picioarele i se împleticeau de-a binelea cînd ajunse, în cele din urmă, sus. Acum era cazul să scoată întîrzierea, dar nu reuși, nu putea merge mai repede.

Afară era încă destul de întuneric dar acum orașul era animat de felurite zgomote. Autobuze luminate treceau încolo și încoace, mașinile claxonau, pietonii traversau străzile ca un șuvoi de cum le apărea verde în fața ochilor. Un vînzător de fructe trăgea un cărut pe trotuar pentru a începe apoi să le vîndă.

Bătrînul domn traversă strada, ajunse la gară, străbătu întreaga hală și se opri în fața unui gemuleț : „Bilete..."

Vînzătorul de bilete se uită la el cam ciudat, în timp ce-i dădea restul.

„Dacă m-a recunoscut ?" se întrebă călăul. Sentimentul acesta îl neliniștea tot timpul, în ciuda faptului că ar fi trebuit să se obișnuiască de atîta amar de vreme. Își zise însă că privirea vînzătorului era mai degrabă plină de îngrijorare decît suspectă. Se opri în fața celui mai apropiat cîntar și se privi într-o oglinjoară.

Nu era de mirare că vînzătorul se uită la el cu atîta îngrijorare. Fața îi era albă, ca de cretă, o paloare de om aproape mort. Doamne, dar nu se poate ! De mult nu-i mai fusese atît de rău. Poate că este așa din cauza iluminatului, poate de aceea este atît de alb la față. Stomacul nu

NIC. NICOLAESCU

— Păi, cine să fie ? Vecinul nostru: un snob !

înceta să-l doară. „Menajera mea mă are pe conștiință" își zise disperat.

Se gîndi dacă n-ar fi bine să bea un pahar cu apă minerală care nu o dată i-a ajutat cu ocazia altor indispoziții stomacale. Își privi ceasul... Nu, trenul pleacă peste două minute. Trebuie să se grăbească pentru a-l prinde. Cel cu care trebuia de fapt să plece plecase de zece minute.

După ce avu norocul să prindă acest tren în compartimentul de clasa întîi căzu cu un icnit surd pe pernă. „Slavă domnului, singur" se gîndi el, ușurat. N-ar fi suportat oameni în jurul său. Trenul ieși din gară, iar legănatul lui îi accentua starea de indispoziție. Își sprijini capul de spătar și închise ochii. Bastonul îi căzu din mînă, dar îl lăsă să zacă acolo.

Ridică o mînă, slăbi cravata și deschise nasturele de la gît. I se păru că toate astea nu-l ajutau cu nimic. Crăpă geamul pentru a intra puțin aer curat. De afară însă năvăli un miros nedefinit. I se păru că-i face mai rău, dar nu mai avu putere să ridice geamul.

Deodată avu senzația că cineva îl împunsese cu cuțitul. Această durere bruscă veni pe neașteptate și era atît de inexplicabilă, încît bătrînul domn se mișcă puțin pentru a vedea dacă nu cumva i se deschisese geanta în care avea lama ghilotinei. Nu, geanta era închisă ca și pînă atunci. Și nu era vorba de ceva dinafară, ci de ceva interior, în stomacul lui.

Două sau trei minute mai tîrziu o durere la fel de groaznică îi trecu prin intestine apoi se repetă la intervale neregulate. Și de fiecare dată cuțitul acela îi pătrundea în corp făcîndu-i rana și mai mare. Pe frunte îi apărură broboane mari de sudoare. Între timp trenul oprise de două ori și plecase tot de atîtea ori din gări. Cu fiecare înțepătură dureroasă, bătrînului domn i se întuneca tot mai mult în fața ochilor pînă cînd, în cele din urmă, întregul compartiment se umplu de ceață. Își dădu seama unde se află abia după ce durerile îl mai slăbiră.

— Nu trebuie să cedez, nu trebuie! Am de îndeplinit o misiune. Trebuie să-mi îndeplinesc mai întîi datoria ! Abia după aceea mă voi duce acasă sau la spital... Pînă acum mi-am îndeplinit datoria de fiecare dată. Și tatăl meu, și bunicul meu și-au îndeplinit întotdeauna datoria !

Se ridică cu mare efort, se clătină, se aruncă spre ușa cupeului și, încordîndu-și ultimele puteri, o deschise.

Trebuie să se țină cu amîndouă mîinile de rama ușii pentru a nu cădea. Corpul lui parcă s-ar fi răsucit, dar călăul îl obligă să-i dea ascultare. Echilibrîndu-se, strigă răgușit : „Conductor !", dar zgomotul roților îi acoperi glasul. Trase aer în plămîni și strigă din nou :

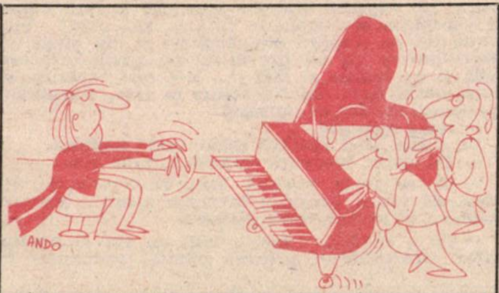
— Conductor ! Aici ! Repede !

Conductorul apăru și cînd văzu fața schimonosită de durere a bătrînului domn, deveni foarte îngrijorat.

— Ce vi s-a întîmplat, domnule ? Aș putea să vă ajut cumva ?

— Vă rog, aveți grijă să cobor la următoarea

stație, îl rugă domnul bătrîn. Și ați putea să mă ajutați și după aceea?
— În locul dv. m-aș duce mai degrabă la un doctor. Șeful stației ar putea telefona după o ambulanță, iar asta...
— Nu, nu, nu! N-am timp! Zise el ridicînd mîndru capul, în ciuda faptului că fiecare mișcare bruscă îi provoca dureri mari. Eu sînt Monsieur Paris și trebuie să respect un anumit termen. Ajutați-mă doar să cobor din tren, mai departe merg singur. N-am mult de mers. Clădirea închisorii este imediat pe cealaltă parte a străzii. Și geanta mea — să aveți grijă să n-o pierd.
Conductorul îl privi speriat, în ochii lui se citi chiar groaza cînd află cine este domnul cel bătrîn.
— Dar sînteți bolnav, domnule! protestă conductorul. Aveți spumă pe buze. E nevoie neapărat de un doctor!
— Vă rog numai să aveți grijă să pot cobori la prima stație. Și așa am întîrziat. Trebuia să iau celălalt tren, îi explică el. Datoria este mai importantă decît toate celelalte!
Trenul începu să frîneze. Conductorul îl luă pe bătrîn de sub brațe și-l conduse pînă la ușa vagonului, apoi îl ajută să coboare pe peron. Bătrînul rămase o clipă nemișcat, transpiră puțin în momentul cînd ridică mîna dreaptă în care conductorul îi puse geanta neagră de piele.
— Lăsați să vă însoțească totuși altcineva pînă acolo, îi propuse conductorul.
— Nu, nu, asta-i exclus. Monsieur Paris sosește fără însoțitor, așa cere tradiția. Poarta închisorii se deschide numai pentru el. Nu vreau să fac nici un fel de inovație, nu vreau să încalc tradiția. La mine cată ochii tuturor oamenilor.
Trenul se pune din nou în mișcare și-l lasă pe bătrîn pe peron. Acesta se clatină. Se apleacă întîi în față, apoi pe spate, fiind amenințat de pericolul de a cădea sub tren.
Durerile încetară la fel de brusc pe cum se iscară. Acum bătrînul nu mai simțea nimic. Ca și cînd corpul lui ar fi devenit dintr-o dată nesimțitor. I se păru că simte o răceală în picior și că i-ar fi murit degetele mîinilor și ale picioarelor.
— Trebuie să ajung acolo, bombăni celuilalt cu pași nesiguri, de robot. Ieși din gara de la periferie — și iată — zări în primele raze ale dimineții zidurile cenușii al închisorii orașului.
Piciorul drept i se împletici iar el căzu în genunchi. Reuși totuși să depășească bordura trotuarului. Picioarele îi erau însă atît de insensibile încît i se păru că nu erau ale sale. Căzu din nou în genunchi — iarăși se ridică și porni mai departe.
Ridică mîna pentru a-și lărgi gulerul cămășii, dar nu fu în stare să aprecieze bine distanța. Degetele lui atinseră tîmpla dreaptă apoi căzu mai jos. Atinse cravata dar pentru că degetele nu reușiră să desfacă gulerul, acesta rămase tot strîns.
Acum se afla atît de aproape de zidul închisorii încît putea auzi strigătul. „Jos cu el! Jos cu el!" din curte.
În fața porții celei mari a închisorii se strînseseră la această oră matinală vreo cincisprezece sau douăzeci de curioși, care se străduiau să vadă prin vreo crăpătură ce se întîmplă. După aceea îl recunoscură pe bătrînul care venea încet și se dădură cu respect în amîndouă părțile în așa fel încît în mijlocul curioșilor se făcut o adevărată ulicioară pe care călăul reuși să ajungă pînă la poartă.

Martorii, așteptînd lîngă eșafod, se întoarseră, iar Lamont observă cu groază cum poarta cea mare începu să se deschidă încet...

Iertați-mă că am întîrziat, domnule...

„Mi-a făcut figura! M-a lăsat de izbeliște!" îl cuprinse o frică, o panică teribilă. Se părea însă că ceva nu era în regulă. Ceva se întîmplase! Paznicii închisorii se repeziră să-l ajute pe călău.
„Abia au reușit să-l prindă. E „făcut"! N-o să urce el cele douăzeci de trepte!".
Lamont jubila în sinea lui. Pentru o clipă călăul îi dispăru din cîmpul vizual.
„A căzut? S-a prăbușit?"
La un moment dat Lamont auzi scrîșnet. Călăul se ridică încet, ca un scufundător cînd iese din apă. Fu nevoie să fie susținut de doi dintre paznici.
Bătrînul domn cu garoafa la butonieră lasă geanta sa de piele celor doi paznici.
— Aduceți lama!
Iată-l deja pe podeaua eșafodului. Îndepărtă cu nerăbdare de pe el mîinile supraveghetorilor care încercă să-l ajute. După aceea îl privi pe Lamont cu ochi tulburi, nelimpezi.
— Vă rog să mă iertați, domnule, îngînă el, că v-am lăsat să așteptați. Credeți-mă, aș fi venit mai demult dacă aș fi putut...
Lamont nu fu în stare să-i răspundă. Stătea încremenit la locul lui. Doar ochii i se mișcau.
Ajutoarele călăului montară între timp lama în suportul ei în ambele părți. După ce puseră în mișcare instalația respectivă, lama ei lucioasă se ridică încet sus. Se auzi țăcănitul unei clape și lama rămase în poziție de sus. Acum era deajuns o apăsare pe buton și...
Pregătiți-l!
Mîna călăului îl prinse pe Lamont de umeri. Dar bătrînul nu mai avea putere de a-l apăsa pe condamnat să se așeze în genunchi — mai degrabă el însuși fu cel care se sprijini de umărul lui Lamont. Ajutoarele călăului trebuiră să-l ducă în poziția corespunzătoare în fața ghilotinei.
În clipa aceea lui Lamont îi veni o idee sălbatică. La început îl bătu gîndul că bătrînul o să-l ucidă, dar acum, după ce-i simți mîna pe umăr, înțelese foarte bine că el se afla la capătul puterilor.
„N-o să reușească! Ochii îi sînt împăienjeniți! Abia se mai ține pe picioare!"

Un mort încearcă să liniștească un muribund

Buzele bătrînului șoptiră ceva, voia să-i spună ceva lui Lamont, dar el nici nu-l mai vedea, nici măcar nu mai știa în care parte trebuie să vorbească.
— Curaj, nefericitule prieten! N-o să simți nimic!
Un mort încearcă să liniștească un muribund.
Partea de sus a ghilotinei, tăiată în lemn în formă de semicerc, fusese lăsată jos, astfel că gîtul lui Lamont era închis acum într-un guler de lemn. Coșul cu talaș și rumeguș fu dat mai aproape, pînă sub fața lui Lamont.
„Un minut! Încă un singur minut!" își zise Lamont în gînd. „Peste un minut voi ieși victorios!"
„Cade, va cădea peste cîteva secunde! Deja se prăbușește! Se răsucește!"
— Eu...! strigă Lamont.
Căzînd în genunchi, călăul ridică mîna cu prețul ultimelor puteri și se prăbușește la pămînt. În cădere degetele mîinii atinseră frînghia care declanșa căderea ghilotinei.
Lama șuieră...
Se auzi o lovitură surdă...
Și pe podeaua eșafodului rămaseră unul lîngă altul nemișcate două trupuri...

În românește de C. Lipen

MOROGAN-SALOMIE

De la fereastră

La ora 19 p.m., nouă zile după Sfîntul Dumitru, un bărbat înalt, cu o privire bizară (probabil din cauza lentilelor groase ale ochelarilor cu rama de baga) și o geantă Diplomat în mîna dreaptă, pătrunsese în Expresul de la Lido. Părea calm : cu un gest reflex își netezi mănușile pe miini, deschise geanta și-și strecură ceva în buzunar. Mai aruncă o privire în jur apoi, cu pași siguri, se îndreptă spre „Cassă". În continuare, evenimentele se derulară în fracțiuni de secundă : mîna stîngă, într-o mișcare fulgerătoare, părăsi buzunarul țintind casierița, în timp ce individul rosti sec :

— Un ciolan cu fasole și murături !

La 19,07 bărbatul atacă porția de fasole (din păcate, ciolanul era chiar ciolan, fiind mai mult element de decor decît de consum) iar privirea îi deveni gînditoare. Între timp, pe la 19,04 sau 05, pătrunsese în Expres un personaj de o importanță covîrșitoare pentru evenimentele ce vor urma : o blondă, de înălțime convenabilă, cu forme care aminteau fructele tropicale coapte care n-așteaptă decît mîna dispusă să le culeagă și ochii în care imaginația unui celibatar zărește de obicei un pat. Hazardul, ca totdeauna hotărîtor în povestirile polițiste, făcu ca tînăra (probabil avea în jur de treizeci, dar o avantajau machiajul savant și lumina parcimonioasă — Expresul fiind printre fruntașele pe ramură în economisirea energiilor de tot felul — de aici fusese lansat sloganul care călăuzea activitatea mai tuturor „autoservirilor" din țară : „cu un watt economisit, încă o porție am gătit") să-și pună farfuria cu papanași în fața celei cu fasole a domnului care intrase la 19 p.m., farfuriile li se ciocniră și privirile li se întîlniră :

— Bună, Relu ! gînduri ea.

Relu, pe numele de familie Ionescu, se comportă ca un paratrăznet în mijlocul fulgerelor unei furtuni de vară (cel puțin așa gîndi el, pentru că altă comparație științifică n-avea la îndemînă să-și explice fiorii ce-i vibrau pe șira spinării) :

— Manuela, murmură boabelor de fasole din farfurie.

Noianul de amintiri îl înecă : el, ținîndu-i pumnii la examene, ea, sărbătorind succesele cu alți colegi, balul bobocilor și primul lor dans, urmate de multe altele la echipa de dansuri populare, clipele de intimitate de la ședințele U.T.C., munca voluntară... El, romantic și timid, o iubise cu dragoste pură, ea, superbă dar din provincie și fără bursă, îi acceptase sentimentele curate și... atît ! Prin anul doi, ea dispăru din facultate și din viața lui, măritîndu-se cu un provincial de vîrstă respectabilă și cu poziție și mai și... N-o mai revăzuse și, iată, acum hazardul i-o scoate în față, consumînd papanași tăvăliți în smîntînă.

— Arăți splendid.

Ea surîse și-și presără zahăr peste papnași.

— Ții minte, începură amîndoi într-un glas.

— Nu se poate, declară Relu cînd se opri din rîs... Ai vreun program în seara asta ?... Mergem undeva, să sărbătorim revederea.

— Cu o condiție : facem întîi un tur al hotelurilor. Observîndu-i privirea uimită, continuă : De

abia am picat de la Craiova și încă n-am găsit cameră...
— Nici o problemă, dormi la mine.
— Bine că n-ai spus „cu mine“ !
— M-ai înțeles greșit, protestă Relu, roșind.
— Deci ai rămas același băiat serios lîngă care o tînără se poate simți în siguranță ? mimă ea o falsă candoare.
— Depinde ce înțelegi prin siguranță...
— Eu știu ce înțeleg, rîse ea... dar tu ?
— Exact ca ține, rîse și el.
— De asta mi-era frică...
El, care se credea o natură iremediabil romantică, simțiea cum îi circulă mai repede adrenalina prin sînge. Cînd deschise ușa apartamentului, mîna îi tremură :
— Te rog, o invită, bîlbîindu-se.
— Barul ticsit de sticle, combină Hi-Fi...
— Panoplia celibatarului perfect, oftă el... Și încă n-ai văzut totul... colecția de stampe japoneze, mașina de spălat cu program...
— Dumnezeule, unde am intrat ? se lamentă ea... Bineînțeles, la început, îmi vei propune să beau ceva...
— Votcă...
— Cu gheață, acceptă ea. Apoi, o muzică învăluitoare...
— Iglesias, sugeră el.
— Nici nu mă așteptam la altceva, rîse ea... Am uitat ceva...
— Ce ? se miră Relu, scoțîndu-și ochelarii.
— Ai o lucire suspectă-n ochi, îl mustră ea cu degetul.
— Miopie, se scuză el.
— Nu, nu, e tipică pentru celibatari, indiferent de dioptrii, îl asigură ea... Deci, vom dansa tangouri... A, se bătu cu palma peste frunte, lumina ! Nu trebuie lăsată decît o veioză aprinsă... Pe urmă...
Relu își trecu limba peste buzele uscate :
— De aici ar trebui să preiau eu inițiativa.
— Nu știu, rîse ea, doar tu ești celibatar.
Telefonul sună o dată, de două ori...
— Ca-n romane, comentă, privindu-l zîmbitoare : telefonul sună tocmai cînd cititorul este convins că eroul își va îmbrățișa iubita...
De trei ori, de patru ori...
— Nu răspunzi ? Își scoase pantofii și se așeză pe pat.
...De cinci, de șase, de șapte ori...
— Numai o iubită poate fi atît de insistentă... Să plec ? se interesă, cuibărindu-se în mijlocul patului.
— E de la slujbă ! izbucni în Relu glasul conștiinței profesionale.
Se izbi de un scaun, scăpă aparatul și, salvîndu-l în ultimul moment, gîfîi un „Alo“ precipitat în receptor.
— Relușoru...
Strivind între dinți ceva ce-ar fi putut fi — dacă de față nu s-a fi aflat o femeie — o înjurătură bine simțită, Relu bolborosi un „Da“ neconvingător.
— Relușoru, gemu vocea... Știi cine e ?
— Da, tanti Reta, mormăi Relu. În primul rînd numai dumneata îmi spui așa și în al doilea rînd nimeni altcineva n-are talentul de a-mi telefona exact cînd nu trebuie.
— Ești ocupat ? hîrîi vocea.
— Foarte. Vorbim mîine. Sărut...
— Relușorule, vino imediat ! E grav... foarte...
Vocea tantei Reta, din ce în ce mai firavă, dispăruse. Relu rămase cîteva clipe cu telefonul la ureche : un țipăt sparse zumzăiala confuză, „M-ai omorît !“ horcăi o voce din depărtare... „Taie“... „Taie“... o păcănitură, și apoi tonul.
Celibatarul Relu se trezi confruntat cu binecunoscuta dilemă de tip clasic : iubita ori familia. Spre lauda lui, formă hotărît numărul de telefon al mătușii : ocupat.
— Necazuri ? se interesă Manuela.
Privirea lui Relu rătăci între pat și receptor. Își recuperă ochelarii și încercă din nou numărul de telefon : ocupat...
— Trebuie, murmură deznădăjduit...
— Asta e proverbiala ospitalitate a burlacilor bucureșteni ? se interesă ea cu o falsă uimire... Abandonată și nici măcar sedusă...
— Îmi fac autocritica și promit să mă-ndrept : cînd mă-ntorc, vom rezolva și punctul ăsta de pe ordinea de zi.
— Ai venit ? întrebă plină de speranțe.
— Am plecat, se repezi Relu spre ușă. Gîndește-te la mine !
— Mulțumesc, dar mi-e somn, protestă ea.
Găsi un taxi, care nici nu se retrăgea, nici nu avea comandă... Fiecare familie are, după cum spune înțelepciunea populară, o „oaie neagră“. A Ioneștilor, era tanti Reta. Copilă fiind, își bătea frații, mai tîrziu, bărbații. Nici unul din cei patru soți pe care-i avusese nu rezistase mai mult de cîțiva ani existenței tumultuoase alături de ea : o părăsiseră, rînd pe rînd, trecînd în lumea drepților. De la primul, Reta moștenise ceva bijuterii și plăcerea de a bea alcooluri tari ; al doilea (împătimit al jocurilor de noroc) îi lăsase un munte de datorii ; de pe urma celui de-al treilea (din păcate săvîrșit prea repede dintre cele lumești) nu-i rămăseseră decît regretele ; de la ultimul se alesese cu apartamentul de două camere din Titan și cu nebunia întocmirii genealogiilor de familie. În urmă cu cîțiva ani, tanti Reta, după ce întocmise arborele genealogic al Ioneștilor, se proclamă șefa clanului. La protestele ramurilor provinciale, le radie din arbore, păstrînd-o doar pe cea bucureșteană : ea și Relu. Regulamentul de funcționare al clanului era simplu : tanti Reta fiind lidera, lui Relu îi reveneau celelalte roluri, iar relațiile dintre ei se bazau pe bună-dispoziție din partea lui și dispoziții din partea ei. Deși o femeie încîntătoare, posedînd calități rare (o știință perfectă a jocurilor de cărți și rezistență ieșită din comun la băutură), în ultimii ani— mai precis de cînd pășise pragul celor șaptezeci — tanti Reta dădea semne de senilitate: căzuse în patima gătitului. Exotice rețete culinare erau puse în practică iar beneficiarul lor, Relu, se alegea, în cele mai fericite dintre cazuri, doar cu ușoare indigestii. În timp ce taxiul își continua drumul printre șirurile de blocuri R_3, G_6, M_{11} ale Titanului, Relu, cu inima strînsă, se întreba dacă nu cumva tanti Reta făcuse imprudența să-și gătească ceva mult prea bun...
Pe ușa ascensorului se afla o plăcuță : „Lift în revizie“. Alături pe perete, indivizi lipsiți de respect adăugaseră : „Lăsați orice speranță, o, voi locatari... telefon morgă 16 03 1...“ Cum această paraliteratură îi era binecunoscută din diversele locuri prin care se aflase cu diferite nevoi, Relu se avîntă cu toată sprinteneala pe care și-o dobîndise în orele de jogging : la etajul 1 era convins că bătrîna făcuse un suflu sistolic ; pe la 3 își spunea că, în puținele vorbe pe care le rostise la telefon, se observau semnele unei crize de angină pectorală ; la 5 era convins că e totuși vorba de o intoxicație alimentară ; la 7 își imagină pe biata femeie, bătrînă, singură, atacată de răufăcători. La 9, ajuns în fața apartamentului respectiv, nu-și mai spuse nimic, își mai dorea doar o mască de oxigen și un balon mare, rotund, plin cu mult rîvnitul gaz....
Cum stătea și gîfîia cu fruntea rezemată de ușă, aceasta se deschise pe neașteptate și o femeie pieptoasă, șolduroasă, cu vagi urme de mustață și doi ochi codați de țigan tînăr primi pe perna moale a sînilor trupul gata să se prăbușească :
— Silă mi-e de generația asta, a voastră. Parcă

v-ați fi născut pensionari. Hai, intră, nu mai face pe locomotiva, că-mi sperii tot blocul...

— Ce-i ? gifii Relu, lăsindu-se condus in apartament.

— Zi bonsoir la doamne, că așa-i frumos ! il moraliză tanti Reta, indicindu-i cele două colege de generație care stăteau cumințele pe scaunele de lingă masă... Soro, se enervă ea, nu ies o clipă din cameră, că te și uiți in cărțile mele ! și o plezni peste mină pe bătrinica cu ochelari... Stai jos, puiule, il mingiie tandru pe Relu.

— Ce-i foarte grav ? intrebă acesta printre dinți.

— A, da... foarte grav... O știi pe Steluța... Cum care, aia care joacă numai cu „obligé"... A ieșit o chestie cu ginerele ei.. ăla care lucra in Ministerrul... Madam Popescu, ori ești proastă, ori te faci, că ți-am explicat de zece ori cum vine chestia cu blindul... Da' s-a rezolvat, se intoarse ea spre Relu, că au o relație la...

Relu simți cum un val de singe ii urcă in creier... Să vină ca nebunu... să lase toate... și incă ce ! Nici nu indrăznea să-și reamintească tabloul peste care inchisese ușa apartamentului său...

— Mă duc !

— Ce vorbești ? se minună tanti Reta. Cum să pleci tu de la mine fără să mănînci ceva ? Să zică astea că sint o mătușă denaturată ?

Cu o mină bine proptită pe umăr, Reta il rearuncă pe scaun.

— O iahnie de fasole... de aia mare, cu boaba cit unghia... Tu, fii cu ochii pe ele : asta — și arată spre bătrinica cu ochelari, care tremura ca varga — se uită-n cărți, ailaltă cam ciupește din pot.

Relu începu să mănînce automat, privind cu ochi visători fereastra pe care i se părea că se conturează un chip blond, fermecător.

— Pă trei, murmură vecina lui din dreapta... Madam Reta, poate ii povestești domnului chestia aia, de-am văzut-o noi...

— Ai dreptate, soro... Auzi, cind zici „pă trei", bagi și banii !

Relu continua să mănînce, cu ochii ațintiți pe fereastra pe care i se părea că incintătorul chip capătă acum și trup.

— ...Și pe la cinci vine el... Ea, aprinse lumina, că se întunecase...

— Cine ? tresări Relu, care pierduse șirul vorbelor mătușii.

— Potul... Ce, n-auzi, plus potul !... Ei, cine ? Bărbată-său. Era furios... Soro, nu merge cu „vin și eu". Ai, bagi... Ea nu-l aștepta. Iți spun sigur, că nu se parfuma așa, dacă-i aștepta pe el.

— Da, da, murmură Relu, gindindu-se că numai o rație dublă de colebil sau saprosan il va mai putea salva.

— Madam Reta, degeaba te dai servită, că mai cunoaștem și noi, susură bătrinica cu ochelari... Da, domnule Ionescu, că el e mereu plecat în delegație și ea ii cam rea de muscă, chicoti ea... Mic doar două...

— Și atunci, odată, dă cu vaza in țigancă...

— Cine ? se sperie Relu, rămînind cu furculița suspendată în aer.

— Namila de bărbată-său, nu-ți spusei... Se face zob frumusețe de tablou... Iți intră ca la porci, soro... Eu am quinta-n mină...

— După suflet, madam Reta, după suflet, ripostă vecina din dreapta... Ea dă să se repeadă la el cu ghearele scoase. Atunci, el pune mina pe ceva, nu știu pe ce, că noi n-am putut vedea, și ii dă in cap.

— Eu zic că era statueta aia de bronz, care o au lingă noptieră, murmură bătrinica cu ochelari.

— Taci tu, că aia e de săptămina trecută la reparat... Taie, soro, taie... Cu ce i-a dat, cu ce nu i-a dat, ea căzu.

— Cine, tanti ? suspină fericit Relu, observind că nu i-au mai rămas decit citeva boabe de fasole.

— Mai vrei ?... Ea, nevastă-sa. Și nu s-a mai ridicat. El a tras perdelele și n-am mai văzut nimic.

— Sărut mina pentru masă, a fost grozav. Acum plec, că sint tare grăbit.

— Și nu te duci să vezi ? intreabă într-un glas corul bătrinelor.

— Ce să văd ?

— Ce i-a făcut. Să nu se fi intimplat, doamne ferește, vreo nenorocire.

— Cui ?

— Păi, nu-ți spusei ?

Relu le privi cu indoială, se ridică să-și umple un pahar cu apă și bău cu inghițituri repezi.

— Vezi, Relușoru, pe geam se vede de aici, camera aia cu perdelele trase, doar o dungă de lumină se zărește ! De la cinci, de cind s-a întimplat chestia, tot la asta mă gindesc...

Gelu, care cunoștea mania mătușii de a privi ore întregi pe fereastră la blocul de vizavi — manie inofensivă la urma urmei, parcă simți că ii cunoști pe ăia, știi cind vin, știi cind pleacă, cind se bucură te bucuri cu ei, cind au un necaz, parcă ți-ar fi rude — dădu din cap și se indreptă spre hol :

— In regulă, tanti, vedem noi ce e de făcut.

— Nu-ți spusei ? auzi in urma lui glasul mătușii. E băiat de nădejde... Fac un „obligé" mare in cinstea lui.

njurind de mama focului soarta care-i hărăzise o asemenea mătușă, pe cei care ar fi trebuit să repare liftul, pe constructorii care ii înălțaseră blocului zece nivele, pe locatarii care lăsaseră holurile etajelor neluminate — într-un cuvint, umanitatea, care-l despărțea de apartamentul lui călduț și de ce se afla în el, Relu coborî in goană treptele blocului. Se năpusti in întunericul umed al nopții de noiembrie și se opri derutat. In dreapta, ca un ciine păzindu-și cușca, se distingea gitul metalic al unei macarale de strajă în fața unei armături de beton. Incotro s-o ia ? In dreapta bloc, in stinga bloc, in față și in spate, așișderea. Cutii de beton, impunătoare ce-i drept, ferestre luminate, alei în umbră. In lumina dreptunghiurilor neregulate același decor : bucătărioare aburite, sufragerii dominate de fosforescența televizoarelor, dormitoare cu toaleta pe dreapta, dulapul pe stinga. De ce nu invers ? se întrebă, aruncind o privire asupra ceasului. Uite cum irosise el cel mai prețios capital al omului : timpul ; două ore pierdute pentru o iahnie de fasole garnisită cu neroziile debitate de trei babe nevropate, în loc ca fiecare minut, din cele o sută douăzeci, să fi însemnat un mic pas înainte pe calea apropierii — de toate felurile — de Manuela.

— Tovarășu...se auzi o voce cavernoasă.

Relu strinse in pumn cheile, in chip de box, gata de orice.

— Tovărășele, insistă vocea, căutați un mijloc ?

Relu remarcă o siluetă sprijinită de una din Daciile care garniseau marginea aleii ca bomboanele o colivă.

— Nu iau mult... Mergeți departe ?

Ei da, ar fi trebuit să refuze... Să protesteze împotriva celor ce luau piinea de la gura taximetriștilor. Să infiereze ilicitii. Dar imaginea chinuitoare a unei siluete bine proporționate, ghemuită pe canapea și luminată de sclipirea moale a veiozei ii amorți — doar pentru un moment, desigur ! — simțul civic.

— Mda... Pe Magistrală... Și, sint grăbit.

— Al meu ești. Tocmai mă „retrăgeam" intr-acolo. Un sutar, că-i preț de noapte. Pun și muzică ?

Trebuia să recunoască, taximetristul improvizat își știa meseria. Ca-n vis mașina gonea prin ceața moale care începea să se lase și înainte ca Relu să-și rezolve problemele de conștiință în le-

gătură cu o justă atitudine împotriva speculei sub orice formă s-ar întîlni ea, se pomeni în fața propriei case.

Tabloul încîntător care-i bîntuise creierii în ultimul ceas se arătă aievea : lampa lumina tihnit, aerul călduț aromea a garoafe, pe măsuță, la îndemînă, paharele cu resturi de vodcă, numai că... decorul era pustiu. Dezamăgit, își roti ochii prin încăpere. Să fi plecat ?... un pantof cu toc înalt îi bară drumul, încurcîndu-i-se printre picioare. Relu îl privi gînditor : vîrful ascuțit părea o săgeată indicatoare... spre ea ? A, da, la cîțiva metri, perechea lui, îndreptată în aceeași direcție, îi călăuzea pașii... Pe un scaun o fustă... Înghițind în sec și simțind o ciudată moleșeală în picioare, Relu își continuă înaintarea. Urmărind jaloanele, se pomeni în fața ușii de la camera de baie... Zgomotul șuvoiului de apă, ritmat ca o melodie, lăsă să se bănuiască că acolo... Ușa se deschise și, în norul de aburi, se ivi cea care-i călăuzise pașii. Cu părul strălucitor de stropi, cu trupul înfășurat în propriul său halat de baie...

— Fericitul, șopti trist Relu. De ce n-am eu norocul să fiu în locul lui ?

— În locul cui ? îl întrebă ea perplexă.

— Halatului, oftă Relu.

— După cît de roș e, se pare că-l invidiezi cam des.

— O, nu...

— Sigur, acum o să-mi spui că eu sînt prima care pătrunde în sanctuarul tău...

— Eu... tu... protestă Relu.

— Și toate celelalte pronume personale pînă la „ele", mai ales „ele".

Relu își turnă vodcă în pahar și o sorbi cu înghițituri mici.

— Acum ar trebui să te iau în brațe și să te duc pînă la pat.

— Ai văzut prea multe filme : vechi și proaste, rise ea... Poftim ! și se cuibări în mijlocul canapelei... Ce spune scenariul în continuare ?

— Dă totală libertate de exprimare eroului, rise Relu, apropiindu-se de pat.

— Eroina preferă amorurile platonice, susură ea.

— Nu sînt de acord scenaristul, regizorul și mai ales eroul, ripostă el, așezîndu-se pe pat, lîngă ea.

Sorbiră din pahare, privindu-se lung.

Soneria telefonului rupse firele mesajelor mute și Manuela murmură insinuant :

— O altă mătușă...

Relu apucă receptorul și rosti un „Alo" enervat.

— Tovarășe căpitan, raportează locotenentul de de serviciu, Vasiliu. Mașina vă așteaptă peste șapte minute. A fost semnalată o crimă în cartierul Titan...

— Fine del secondo tempo, concluzionă Manuela, privindu-i fața concentrată.

Relu își masă pleoapele, apoi dădu un pumn în tăblia mesei :

— Mă întorc cît pot de repede...

— Așa spuneți toți, zîmbi ea trist... Te voi aștepta ca o Penelopă.

— Nu e nevoie să cîrpești nimic.

Cînd căpitanul de miliție Ionescu ajunse la locul crimei, apartamentul era plin de oameni și de fum de țigară. Locotenentul Dinu îl aștepta cu aparatul de fotografiat gata pregătit, doctorul Toma se afera prin cameră, uitîndu-se tot timpul la ceas. Victima zăcea pe pat, cu fața în jos, picioarele atîrnîndu-i pe podea. Noptiera de la capătul patului fusese răsturnată, lăsînd să se întrevadă rama unui tablou pe care-l acoperea.

— Putem s-o întoarcem ? se interesă Dinu.

Fusese o femeie încă tînără și frumoasă : halatul străveziu cu care era îmbrăcată îi mula formele generoase.

Procurorul, Vladimir Popescu, un bărbat cu ochelari și început de chelie, își aprinse o nouă țigară și bătu nervos cu bricheta în tăblia mesei :

— Angela Dragomirescu, 33 de ani, de profesie fără, îl informă pe Relu, trimițîndu-i un nor de fum în ochi.

Relu avu un acces rebel de tuse și se îndreptă spre fereastră ; ochii îi fotografiară camera... toaleta pe dreapta, șifonierul pe stînga...

— Trupul nu prezintă leziuni. O echimoză la tîmpla stîngă cauzată de un obiect contondent... o fractură craniană occipitală, care a provocat decesul. Amănunte după autopsie. V-am salutat, rosti doctorul Toma, îmbrăcîndu-și grăbit pardesiul.

— Ce părere ai, căpitane ? se apropie de el procurorul... Furt prin efracție ?!... Femeia nu era acasă, cînd vine îl surprinde pe hoț, care...

— Nu crezi că era cam subțire îmbrăcată pentru o plimbare prin oraș ? se miră ingenuu Relu.

Vladimir mai trase de cîteva ori din țigară...

— O femeie tînără, fardată, rujată, capot străveziu, murmură Relu... Aștepta pe cineva... un bărbat...

— Soțul ?! propuse Vladimir.

— Se vede că ești burlac, surîse Relu. Bărbatul ți-l aștepți cu supa clocotită pe masă, nu cu ochii înecați în rimel.

Relu deschise larg fereastra. Un val de aer rece pătrunse în încăpere ; prin ceața care se risipea, razele lunii își croiau drum. Trase cu sete aer în piept, uitîndu-se distrat la blocul de vizavi... Privi mai atent, mijindu-și ochii.. În față, printre ferestrele întunecate, se distingea una luminată de pîlpîirile metalice ale televizorului...

— Nu s-a terminat emisiunea la tivi ? întrebă peste umăr.

— La noi, da... poate la bulgari, dau vreun meci.

Și mătuța Reta avea pasiunea asta ; cum naiba afla, nu se știe, de cîte ori dădeau bulgarii vreun meci, stătea pînă tîrziu, cu ochii țintă în ecran... Ei drăcie... Jos, în dreapta blocului, se distingea silueta de monstru preistoric a unei macarale, iar în fața ei armătura de beton a unei clădiri în construcție... Bizară chestiune... Ochii suiră în goană etajele pînă în dreptul celui cu fereastra luminată de pîlpîirile televizorului.. Nouă ! Și la bucătărie, în afară, într-un jgheab, o grămadă de oale... Nu se poate !... Frînturi dintr-o conversație, pe care parcă o auzise aevea, îi reveneau în minte : „La cinci vine el... Ea se parfuma.. El pune mîna pe ceva și-i dă în cap"... Relu, ca amețit de o lovitură neașteptată, se întoarse spre cameră :

— Țiganca...

— E blondă naturală, îi răspunse Vladimir, privindu-l îngrijorat.

— Nu ea, domle, tabloul...

De sub noptieră ieși la iveală o natură moartă în care feliile unei lubenițe erau străjuite de cîteva ionatane.

— Interesant, murmură Relu, rotindu-și ochii prin încăpere... De lîngă șifonier, dintr-o ramă, o țigancă tînără, cu privirea focoasă și salbă la gît, zîmbea ademenitor... Ciudat... Să nu fi văzut ele bine ?

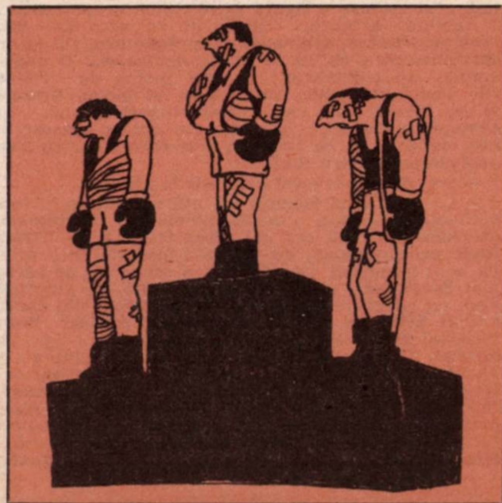
— Cine, domnule ? se impacientă procurorul.

— Cine a anunțat crima ?

— Soțul, la 23,07. Era în delegație. Cînd a venit, a găsit ușa deschisă și pe nevastă-sa moartă. A telefonat imediat... E alături, i-am dat un calmant.

— Să stăm puțin de vorbă cu dînsul.

Bărbatul care intră părea copleșit. Înalt, corpulent, cu părul răvășit și ochii înroșiți, păși anevoie și se lăsă să cadă pe un scaun care scîrțîi sub greutate.

Relu închise fereastra, se apropie de telefon și formă un număr ; lăsă să sune de citeva ori și puse receptorul în furcă ; uitase că, de cite ori era ceva interesant la televizor, tanti Reta punea telefonul pe mut.

— Soția mea... Bărbatul de pe scaun își ridicase capul și-l privea cu ochi tulburi.

— Da, da, îl liniști Relu. Blocul de vizavi e din seria meurilor, nu ?

— Da... parcă, murmură derutat Dragomirescu.

— 11 ? se interesă Relu.

— Nu știu... Ce importanță are ?

Gelu își șterse cu grijă ochelarii, în timp ce se îndrepta spre fereastră :

— Vladimir, vino, te rog !

Sușotiră citeva clipe ; Vladimir părăsi încăperea și Relu își aprinse o țigară.

— Cine a putut să facă mîrșăvia asta ? se auziră șoaptele bărbatului.

Nu-i răspunse ; stinse țigara și formă din nou numărul de telefon, așteptă citeva clipe și puse receptorul în furcă.

— Eu eram la Bacău, în delegație. Bărbatul își șterse ochii cu dosul palmelor și-l urmări cu privirea pe Relu. De patru zile sînt acolo. O revizie la Uzina...

Ușa se deschise și apăru Vladimir ; întinse lui Relu un cartonaș și se rezemă de fereastră. Relu se așeză pe scaun, cu coatele sprijinite de spătar, în fața lui Dragomirescu :

— Deci, ați fost la Bacău ?

— În delegație, îi confirmă bărbatul.

— Și v-ați întors cu trenul de...

— 22,30.

— Biletul, ceru Relu.

— Poftim ?!...A, biletul de tren, îl privi celălalt uimit, căutîndu-se prin buzunare... Poftim ! La ce vă trebuie ?

— V-ați întîlnit cu vreun cunoscut în tren ? întrebă Relu, răsucind între degete biletul și privindu-l lung.

— Nu... nu-mi aduc aminte, veni răspunsul ezitant.

— Cu ce ați venit de la gară ?

— Cu taxiul.

— Mda, cu taxiul, mormăi Relu... Vă înțelegeați bine cu soția ?

— Bine, șopti obosit... Zece ani de căsătorie... Bine... ne înțelegeam bine... Ne-am mai certat și noi ca oamenii, o vorbă ici, o vorbă colo... o iubeam foarte mult.

— Și ea ? întrebă Relu.

— Ce vreți să insinuați ? țipă Dragomirescu, sărind de pe scaun.

— Nimic... vă întrebam...

Dragomirescu își trecu mîna peste față, apoi prin păr și se reașeză pe scaun :

— Iertați-mă, răsuflă greoi. Sînt distrus sufletește... Și dumneavoastră mă chinuiți, vai de capul meu, în loc să căutați asasinul...

— Am să vă povestesc ceva, îi răspunse liniștit Relu. Își aprinse o țigară și se ridică de pe scaun : O familie oarecare, căsătoriți de zece ani. Ea, mult mai tînără, frumoasă și atrăgătoare, el, cu un serviciu care-l obliga la multe deplasări... O după-amiază de noiembrie : el este plecat de citeva zile într-o delegație, undeva în Moldova, urmînd să se întoarcă în seara zilei respective ; ea își așteaptă prietenul ; își pierduse citeva ceasuri în fața oglinzii, să se facă cît mai frumoasă, cît mai atrăgătoare pentru iubit...

— Nu, gemu bărbatul prăbușit în scaun.

— La cinci auzi soneria : o ultimă privire în fața oglinzii,î și aranjă o buclă rebelă și, zîmbitoare, deschise ușa : nu era cel așteptat.. Era un bărbat înalt, cu fața trasă, cu privirea obosită. El o privi cu ochi fermecați : de cite ori o revedea i se părea mai frumoasă ; ea, la început uimită, fu cuprinsă apoi cu enervare ; o după amiază ratată din cauza lui. Îl privi cu silă : vorbe grele, gînduri bine ferecate în mintea ei se revarsă puhoi. Ca un sfredel, vorbele pătrunseră în mintea tulbure a bărbatului ; încercă să-și potolească tremurul întregii ființe : luă o vază și o zdrobi de perete, dărîmînd tabloul. Ea rise de neputința lui. O furie oarbă îl cuprinse : mîna i se încleștă pe un obiect de pe noptieră, îl ridică și lovi tîmpla femeii... Rămase citeva clipe nemișcat, cu privirea opacă, cu mîna strîngîndu-se spasmodic pe obiectul cu care lovise... Tăcerea înconjurătoare îi readuse luciditatea... Privi trupul nemișcat al femeii și apoi ochii i se opriră asupra ferestrei : perdeaua era trasă într-o parte...

— Cine... Cine ?

— Dumneata, domnule Dragomirescu, surîse Relu. Scoase din buzunar cartonașul pe care i-l adusese Vladimir : trenul de la Bacău care trebuia să ajungă la 22,30 a avut zece minute întîrziere ; nici un taxi din zona gării n-a făcut vreo cursă în Titan, între 22,30 și 23.

— Nu e adevărat, răcni Dragomirescu ; sărise în picioare, răsturnînd scaunul.

— Se poate, aprobă surîzător Relu. Am vrut să vă arăt cum din cauza unor factori neprevăzuți un alibi perfect devine șubred.

— Desigur, răsuflă ușurat Dragomirescu, taxiul l-am luat din fața de la Politehnică.

— Sînt convins, îl aprobă Relu. Probabil că vă înșelați asupra orei : dumneavoastră ați venit de la Bacău cu trenul de 16,08.

— E o înscenare, răcni bărbatul... Odioasă și...

— Din nefericire pentru dumneavoastră avem trei martori oculari care vor confirma scena povestită de mine... Vreți să-i chemăm acum ? Stau vizavi, puse Relu mîna pe telefon.

— Nu, se prăbuși bărbatul... Nu e nevoie... Eu am omorît-o... Bestia, de ani de zile se culca cu cine apuca... Nu voia să divorțăm, se agăța de mine, spunea că mă distruge, că merge peste tot... Știți, eu, ca revizor contabil...

...În timp ce mașina gonea pe străzile luminate de o dimineață mohorîtă, Vladimir Popescu rise pe neașteptate :

— Ești teribil, domle.. Cum naiba ai imaginat toată povestea aia ? ...Autor de romane polițiste trebuia să te faci.

— Și așa-s prea mulți, mormăi Relu.

— Chestia aia cu martorii oculari a fost nemaipomenită... Pălăria jos, băiete, ai fler.

— Fler... mai curînd mătuși, murmură Relu, urmărindu-l cu privirea pe Vladimir, care după ce coborîse din mașină se repezise într-o tutungerie... Se va strecura tiptil în apartament... va pregăti cafeaua, apoi, cu ceștile aburinde, se va îndrepta spre patul ei. Aroma o va trezi ; vor avea un schimb de replici spirituale, în timp ce el va pune un disc la picup... Rahmaninov, perfect indicat pentru a fi ascultat în pat, într-o dimineață mohorîtă de noiembrie. Apoi... Relu închise ochii și zîmbi fericit...

În casă era liniște și frig. Ferestrele larg deschise lăsau să intre un aer sănătos și al naibii de răcoros. Pe măsuță, un bilet :

„Ai fost o gazdă deosebită, cum n-am mai întîlnit. La tine, o femeie, vrea, nu vrea, se simte în siguranță, nu i se poate întîmpla nimic. Am petrecut o noapte minunată, vegheată de privirea tandră a ochilor tăi din poza de pe noptieră. P.S. Nici o altă mătușă n-a mai sunat."

Mototolind biletul, Relu îl aruncă cu un bobîrnac pe fereastra deschisă. Apoi, alergă să o închidă. Nu apucă însă, căci telefonul bîzîi strident :

— Alo ! A, tanti Reta !... A fost interesant meciul ?

— Ce meci, Relușoru ? Te referi la... Da, foarte. Le-am uscat pe ramolitele alea : treizeci și opt de lei le-am luat... Îți telefonam să-ți spun că am pus de o fasole... O fac bătută, cu ceapă multă, prăjită, deasupra. Am văzut că ți-a plăcut iahnia, ai ras-o pînă la ultimul bob. Te aștept la prînz, nu te scuza, că nu ține.

Relu își apăsă stomacul cu palma. Ei, fie, se sacrifică... De fapt, colaborarea cu miliția — chiar dacă e involuntară — trebuie încurajată.

— Și știi... Dumitreștii... ăia de vizavi... s-au împăcat.

— Care?, murmură Relu amețit.

— Ei, care... Aia de care-ți spuneam... Tipu' care și-a bătut nevasta... de eram eu îngrijorată, aseară... Acum totul e în ordine. Azi dimineață i-am văzut de la geam, erau ca doi porumbei...

— Nu se poate,... rosti Relu, punînd ușor receptorul în furcă.

În față, la ferestrele blocului vecin, erau scoase așternuturi la aerisit...

H.G. WELLS

O AFACERE CU STRUȚI?

Dacă e să vorbim despre prețul păsărilor, am văzut un struț care costa 300 de lire" spuse prietenul meu. Să vezi cum :

Mă aflam la bordul unui vas mare care se întorcea din India. Printre pasageri se afla un indian bogat, Padișahul Mohini, pe numele său, care purta un mare turban roșu cu un diamant superb montat pe el. Era de asemenea la bord un om care avea în grijă cinci struți. Într-o zi, pe negîndite, unul din acești struți s-a apropiat de Padișah, i-a ciugulit la iuțeală diamantul de pe turban și l-a înghițit. Apoi, hoțul s-a înapoiat degrabă printre confrații lui. Omul care-i îngrijea lipsea exact în acel moment. El a venit ceva mai tîrziu. Struții erau identici ca înfățișare și nimeni nu putea preciza care din cei cinci înghițise diamantul. Ușor poți să-ți dai seama că Padișahul era negru de supărare.

Curînd, toți pasagerii aflară povestea diamantului și ea era subiectul principal de discuție.

Padișahul își revendica diamantul și-și susținea drepturile în termeni foarte drastici. Dar spunea, de asemenea, că nu intenționează să cumpere păsările. De ce să nu se administreze păsărilor un purgativ ? Dar omul care răspundea de struți a refuzat să le dea vreun medicament. Unul din pasageri susținea că ceea ce înghițise struțul era acum parte componentă a struțului și că Padișahul nu are ce face. Și asta era opinia generală.

Atunci Padișahul se duse la îngrijitorul păsărilor și făcu o ofertă pentru toți cei cinci struți. Omul îi răspun-

se că el nu are dreptul să-i vîndă. În același timp, îi spuse că un bărbat de pe vas, al cărui nume era Potter, de asemenea făcuse o ofertă. Ne aflam în acel moment la Aden și Potter ne-a informat că îi telegrafiase proprietarului păsărilor din Londra și că va avea răspunsul lui la Suez.

La Suez, Potter primi răspunsul afirmativ și deveni proprietarul păsărilor. Imedia Padișahul îi oferi 250 de lire pe toate. Era mai mult de 200 la sută față de cît plătise Potter. Dar acesta refuză oferta și declară că va ucide păsările, una cîte una pentru a găsi diamantul. Dar, de fapt, nu ucise struții, ci preferă să organizeze o licitație. Spuse că va vinde patru struți, unul după altul și că-l va reține pe al cincilea pentru sine.

Diamantul valora trei sau patru mii de lire. Prețul fusese evaluat de un bijutier de pe vas, care văzuse piatra prețioasă pe turbanul Padișahului la începutul călătoriei. Potter a stabilit 80 de lire pentru fiecare pasăre ca început al licitației. Desigur, toți pasagerii erau foarte interesați, dar la început nimeni n-a vrut să-și riște banii. Apoi, treptat treptat, licitația se însufleți și în cele din urmă negustorul de bijuterii achiziționă prima pasăre cu 175 de lire. El o omorî, dar nu găsi nici un diamant. Pot să-ți spun că ceilalți jubilau.

Apoi Potter spuse că va continua licitația, numai cu condiția ca păsările să nu fie omorîte pînă la sfîrșitul licitației. Un domn în vîrstă opină că dacă cineva găsește diamantul în vreo pasăre, el trebuie înapoiat proprietarului său de drept. Așa că toți au promis să nu mai ucidă păsările la bord. Un alt pasager avansă ideea că licitația era o loterie ilegală, dar Potter răspunse că el vinde păsările numai în calitatea lor de struți și nu de eventuali purtători de diamante. El credea că cei trei struți care mai rămăseseră nu dețineau diamantul și că el se afla la struțul pe care-l reținuse el, Potter.

În dimineața următoare, cele trei păsări au fost vîndute fiecare cu cîte 200 de lire. Destul de curios, Padișahul nu cumpără nici o pasăre.

La terminarea licitației, m-am dus la Potter și m-am oferit să-i cumpăr ultima pasăre. Mi-a răspuns că deja o vînduse unui inginer pentru trei sute de lire.

Ei, și noii proprietari ai struților au debarcat la Brindisi. Potter și Padișahul coborîră și ei tot acolo. La fel și eu. Indianul, cu lacrimi în ochi, încerca să lase numele și adresa celor care cumpăraseră păsările pentru ca ei să-i poată înapoia diamantul în cazul că s-ar fi găsit. Dar ei nu voiau să-i noteze numele și adresa și refuzau, de asemenea, să-și dea propriile lor adrese. În aceeași seară ei se răspîndiră în diverse direcții cu trenul.

Și iată cum se termină istoria asta : la o săptămînă sau două după tărășenia asta, mă plimbam pe Regent Street în Londra și deodată am dat peste Potter și Padișah care mergeau braț la braț și discutau foarte amical. Încă mai cred că Padișahul era într-adevăr bogat și că diamantul era real. Dar dacă struțul a înghițit sau nu piatra — asta e deja altă poveste. Dar parcă mai poți să știi ceva ?

În românește de
Elisa Madolciu

UN DOSAR «EXHUMAT»

AMINTIRI POLIȚISTE

În 1923 apărea la Paris în editura Payot o carte — „Souvenirs de Police“ de Ernest Raynaud, fost comisar în Siguranța Generală — care a stîrnit în epocă un ecou teribil. Erau amintirile de-o viață ale unui om care veghease la liniștea publică, evocarea realistă a unor afaceri celebre la vremea lor, care speriaseră, zguduiseră, șocaseră, stîrniseră oroarea, mila și dezgustul a zeci de mii de contemporani. Reluăm mai jos un episod evocat de autor și completat cu rezultatele cercetărilor sale personale.

Elocventa arhivei

Cînd mi-am luat postul în primire, prima grijă a fost să pun în ordine arhivele comisariatului, pentru că fiecare comisariat are tradițiile, obiceiurile, specialitatea sa. El are trofeele sale, inițiativele sale inspirate, victoriile sale. Și toate acestea stau de regulă îngropate în hîrțogăria unei arhive, care pusă în ordine poate deveni foarte folositoare asemeni unei documentări bine puse la punct. Și înotînd în marea de dosare și afaceri rezolvate sau clasate am dat de acel faimos caz al sergentului de stradă Prévost. El se petrecuse cam cu 12 ani în urmă, dar făcuse atîta vîlvă la vremea lui, că oamenii își mai aminteau de el. Méténier, un coleg, a subliniat în repetate rînduri detalii ale acestei afaceri care puteau face substanța unui roman realist de groază. La rîndul meu, am completat informațiile deja culese prin audierea de noi martori pe care întîmplarea m-a făcut să-i cunosc, lucru care m-a ajutat să înțeleg mai bine psihologia criminalului. Pot să spun că ajunsesem să revăd întreaga afacere, în desfășurarea ei, cu ochii minții.

Trebuie să ştiţi : cu cît o nelegiuire este mai mare, cu atît mai mult revoltă opinia publică şi cu atît mai mult se poate presupune că este comisă de un iresponsabil. Asasinatul este un act de demenţă. Dacă criminalii ar poseda cea mai mică urmă de raţiune, şi-ar da seama repede de calculele lor greşite. A ucide din răzbunare nu înseamnă a-ţi pedepsi victima, ci doar a-i scurta viaţa, care nu se ştie cît de fericită este. Uneori poate ar fi mai pedepsită lăsind-o să trăiască. A ucide pentru a jefui înseamnă a-ţi lua nişte riscuri imense pentru un profit cel mai adesea modic. Experienţa a arătat de cele mai multe ori. Şi în general, în zilele noastre, să riríci viaţa cuiva pentru cîţiva franci, cînd există atîtea mijloace de a-i şterpeli, mi se pare o culme a stupidităţii.

Intrarea cu nume predestinat: «PRÉ-MAUDIT»

Miercuri, 10 septembrie, 1879, către ora opt seara, o femeie numită Thiéry, locuind în apropiere, trecînd pe strada Chapelle, la colţul cu intrarea Pré-Maudit, pustie la ora aceea şi întunecoasă, a văzut un tip înalt, purtînd o caschetă de mătase, aplecat asupra gurii de canal de pe stradă. Intrigată de mişcările sale, ea l-a urmărit de la distanţă şi nu l-a scăpat din ochi pînă cînd acesta s-a îndreptat spre Bulevardul Ney. Ea a revenit pe urmele lui, a examinat locul unde l-a văzut aplecîndu-se şi a găsit, în gura de canal, un pachet pe care l-a scos. Desfăcîndu-l, a constatat că el conţine carne, proaspăt tăiată. A căutat un agent şi împreună s-au îndreptat spre comisariat. Pe drum au consultat un măcelar şi un farmacist care au fost de acord că rămăşiţele de carne prezentate provin după toate aparenţele de la o fiinţă umană, mai precis de la un braţ. S-a procedat la o cercetare atentă a tuturor gurilor de canal, şi curînd pe masa autopsierului s-au strîns nu mai puţin de 77 de noi fragmente.

În fine, cadavrul este reconstituit în întregime dar capul lipseşte. Comisarul de poliţie şi-a petrecut o mare parte din noapte pentru a identifica cadavrul ceea ce nu-l împiedică a doua zi să fie prezent la ora nouă la birou pentru a consemna declaraţia doamnei Thiéry, pe care o convocase. Aceasta — invitată să precizeze semnalmentele omului pe care-l văzuse — declară că nu-l mai văzuse, dar că atunci, în lumina becului de gaz, a fost frapată de asemănarea cu un sergent de stradă, poreclit „Frumosul". Era numele sub care era cunoscut Prévost în rîndul cumetrelor din cartier, şi faptul că tocmai fizicul lui cu totul ieşit din comun a condus la identificarea lui, arată încă o dată inconvenientele unei înfăţişări bătătoare la ochi.

Comisarul Lefébure îşi anchetează subalternul

Era un fapt cu totul neaşteptat implicarea unui sergent de stradă în treaba asta, dar oricît de sceptic ar fi fost comisarul care întreprindea ancheta, trebuia totuşi să-l convoace pe Prévost pentru o confruntare. Acesta se prezentă în uniformă de serviciu şi nu se pierdu cu firea. În prezenţa martorei, care înclina tot mai mult să-l recunoască, el declară că este victima unei neînţelegeri şi că domnul comisar n-are decît să se informeze pentru a afla că în ajun el nu se mişcase de acasă. Aşteptînd verificările de rutină, comisarul rămase perplex, pentru că Prévost comise prostia legendară a criminalilor abili, care fac minuni de ingeniozitate, dar se trădează cu un amănunt, cu o copilărie : în momentul încheierii confruntării, Prévost se pomeneşte spunînd: „Cum puteam să fiu eu în intrarea Pré-Maudit, cînd nici nu ştiu unde se află ?" Ori intrarea Pré-Maudit făcea parte din parohia sa. Nu mai departe cu o zi în urmă operase o arestare acolo. Raportul său, în care numele intrării Pré-Maudit este scris apăsat chiar de mîna sa, se afla încă pe biroul comisarului. Reflecţia sa stupidă echivala cu o mărturie. Comisarul Lefébure era aproape sigur că el este făptaşul sau unul din complici, şi că nu-i rămîne decît să tragă de fir pentru a derula întreaga afacere. Crima a fost curînd lămurită în toate detaliile.

Prévost, prins în propria sa cursă, şi-a mărturisit relativ uşor isprava. Victima sa era un misit în branşa bijutierilor, un anume Lenoble, destul de cunoscut. În ajun, Prévost i-a dat întîlnire la el acasă, rugîndu-l să aducă mostre şi eşantioane cît mai multe. Lenoble l-a căutat dimineaţa, dar Prévost lipsea. Începu să-l caute în zona în care ştia că-şi desfăşoară slujba, şi spre amiază îl dibui.

Prévost îi oferă un aperitiv la o cîrciumioară, apoi amîndoi se îndreaptă spre casa lui Prévost din strada Riquet, no. 75. În cameră, Prévost examinează bijuteriile. El alege un lanţ şi un medalion de aur, în valoare de 240 de franci, pe care se angajează să le plătească în rate, dar profitînd de un moment în care bijutierul aşezat la masă pregătea actul care consemna înţelegerea lor, Prévost îl loveşte în cap cu o manivelă, pe care şi-o procurase de la căile ferate, ascunde cutia de bijuterii sub cuvertura patului, dezbracă cadavrul bijutierului şi începe sinistra operaţie de mărunţire. În cîteva ore totul este terminat, urmele de sînge spălate, camera pusă în ordine, resturile împachetate, cu excepţia capului — care, dacă ar fi găsit, ar duce la identificarea imediată a victimei. Pe acesta Prévost îl ascunde într-o oală. La ora 6 seara el iese din casă, îmbrăcat într-o bluză obişnuită, ducînd sub braţ un coş. Se întîlneşte cu un coleg, care, culmea, îl întreabă ce are în coş. Prévost răspunde neglijent : „Ajut un prieten să se mute". Se opreşte la un birt să ia masa, dar refuză carnea care i se oferă cu un gest excedat. De fapt nu-i este prea foame. Cere struguri, dar birtaşul nu are aşa ceva. Se duce la fructarul din colţul străzii, cumpără struguri, dar găseşte că aceştia au un gust ciudat. Fructarul gustă şi el şi declară „Dumneata ai un gust ciudat, nu strugurii". Copilul fructarului, neavînd de lucru, se apropie de coşul cu pricina şi încearcă să umble la el. Reacţia lui Prévost este cu totul ieşită din comun. Aruncă copilul cu violenţă cît colo. Părinţii intervin. Gestul este cu atît mai surprinzător din partea

unui om care de obicei mîngîie copiii şi se joacă cu ei.

A doua zi, coborînd din locuinţa sa pentru a se duce la serviciu la ora şase, îmbrăcat în uniforma slujbei sale, se întîlneşte cu vecinii care deja comentau crima anunţată de jurnale. El le declară rece : „Mă voi interesa la post la colegii mei şi vă voi da amănunte la prînz." S-a întors acasă mai repede decît a sperat, dar sub escortă, însoţit de comisarul de poliţie care trebuia să facă constatările de rigoare.

Un caz uitat

Culpabilitatea sa fiind dovedită, Prévost a fost expediat la arestul Prefecturii Poliţiei, apoi la Mazas. În cursul detenţiunii sale anchetatorii şi-au amintit că una din amantele sale dispăruse fără urme.

Era vorba de numita Adèle Blondin. Şi, un amănunt incitant, Prévost însuşi venise la comisariat să anunţe dispariţia sa, la 27 februarie 1876. De aici şi pînă la supoziţia că ar fi procedat cu ea la fel cum făcuse cu Lenoble nu era decît un pas, şi acesta uşor de făcut. Prévost, după multe ezitări, sfîrşi prin a-şi mărturisi şi această a doua (de fapt prima, în ordine cronologică) crimă. Îşi asasinase amanta pentru a-i fura un lanţ de aur pe care aceasta îl purta la gît. La fel ca în cazul Lenoble, desfăcuse cadavrul în bucăţi mici — după metoda sa — pe care le aruncase în guri de canal, nepăstrînd decît capul, care a fost găsit îngropat, după indicaţiile sale, într-un taluz al fortificaţiilor, pe Bulevardul Ney. Prévost locuia pe vremea aceea pe strada „Evangile" şi fereastra se deschidea exact înspre postul de jandarmi. Se poate spune că-şi înfăptuise crima chiar sub ochii colegilor săi, fără a stîrni nici cea mai mică bănuială.

Prévost a fost condamnat la pedeapsa cu moartea, care a fost executată la 19 ianuarie 1880. Era frig în ziua aceea (-5 grade). Medicii legişti l-au declarat responsabil. Doctorul Broca, după autopsia cadavrului, a spus : „Prévost aparţinea categoriei de criminali inteligenţi". Cercetînd puţin viaţa lui Prévost vom vedea ce greutate au cuvintele doctorului Broca.

Cine este, de fapt, asasinul?

Victor Prévost s-a născut la Mormant (Seine-et-Oise) la 11 decembrie 1836. Era bine făcut ca fizic, dar chinuit permanent de o voracitate insaţiabilă. Îi era foame încontinuu. Părinţii lui s-au scăpat curînd de grija lui, plasîndu-l la vîrsta de 14 ani ca ucenic la un dulgher din strada Saint-Jacques. Patronul său, om brutal, îl maltrata pentru a-l pedepsi pentru voracitatea sa, pe care o lua ca un semn de lăcomie. Curînd Prévost, nemaisuportîndu-şi patronul, pleacă din serviciul său şi se angajează la un măcelar. A exercitat meseria de măcelar pînă în anul 1855, cînd este chemat la recrutare. Datorită taliei sale înalte este încorporat în regimentul de cuirasieri al Gărzii, cu care face campania în Italia. La sfîrşitul serviciului militar obligatoriu, rămîne în rîndurile armatei cu angajament voluntar încă şapte ani. De aici ajunge în corpul de sergenţi de stradă al poliţiei, cu leafa anuală de 1 200 de franci. Pînă la această oră toate impresiile despre Prévost sînt excelente. Bine apreciat de şefi, el vine în rîndurile poliţiei cu cele mai bune caracterizări şi cu o medalie, obţinută în Italia.

Ca fizic, era un bărbat superb, de o forţă extraordinară, măsurînd 1,84 m, cu o faţă simpatică, decorată de o mustaţă foarte sexy. Se făcea remarcat printr-o distincţie naturală a gesturilor şi ţinutei. Colegii îl considerau un camarad bun, dar erau adesea umiliţi de prestanţa sa şi de succesul său la sexul frumos.

Moralmente era considerat ca un slujbaş model, sobru, exact, fără pretenţia de a ieşi din comun. M-me de Stael a făcut undeva remarca că oamenii care nu iubesc copiii sînt răi, că sînt potenţiali criminali. Ei bine, în cazul lui Prévost, ea s-a înşelat întrutotul. Prévost iubea copiii, îi mîngîia, le făcea chefurile. I se întîmpla ca peste orele de serviciu să conducă pe la casele lor copii rătăciţi de părinţi, cărora pe drum le lua dulciuri şi alte nimicuri.

La regiment Prévost s-a făcut remarcat prin comportarea sa bună, în calitate de sergent de stradă, prin acte de devotament. Aduce înapoi acasă un cal furat. Se aruncă în apă şi salvează de la înec un luntraş neatent.

Cum să presupui că un astfel de bărbat devotat şi serviabil, respectînd disciplina ca ochii din cap, va deveni un asasin profesionist dacă nu chiar şi este, pentru că una din amantele sale a dispărut ? Aceasta data din 1867. Era vorba de o brună picantă, destul de excentrică. Era o spaniolo-aică care depăşise vîrsta de 30 de ani, destul de bogată pentru a-şi putea plăti capriciile şi destul de nepăsătoare pentru a face exact ce-o tăia capul. Spirituală şi citită, se apucase să-şi scrie impresiile de călătorie prin lume şi se auto-intitulase corespondenta unui jurnal american pe care-l şi subvenţiona. Perseverenţa şi îndemînarea cu care se strecura în ambasade şi la recepţiile oficiale, au adus-o în colimatorul poliţiei care o bănuia de spionaj. Motiva prezenţa ei la astfel de manifestări din necesitatea de a fi informată şi, la rîndul ei, de a informa ziarul al cărui corespondent era. Devenise uşor supravegheată. Astfel că dispariţia ei subită a fost remarcată dar n-a pus pe gînduri pe nimeni. S-a presupus că pasărea — dîndu-şi seama că este filată — şi-a luat zborul spre ţărmuri mai ospitaliere.

Oricum ar fi, rapoartele de supravhegere semnalau întîlniri frecvente ale acestei aventuriere cu un membru al Corpului de Gardă, pe care-l cunoscuse în parcul Saint-Cloud. În ajunul dispariţiei sale, ei luaseră masa împreună la „Café Anglais". Inutil să mai precizăm că frumosul membru al Corpului de Gardă era Prévost.

Dar Prévost, în ciuda aparenţelor de sănătate, era se pare bolnav. Foamea sa insaţiabilă era deja un indiciu al unui viciu de constituţie. Dar el avea şi alte anomalii. În depoziţia sa în faţa tribunalului M. Lefébure notează că

atunci cînd era singur, Prévost se deda adesea la excentricități. În plină stradă, se apuca să facă piruete. Alteori dădea curs unor impulsuri bruște sau cădea în tăceri adînci. De obicei era calm, dar la cea mai mică contradicție un val de sînge i se urca la cap, umflîndu-i gîtul și făcîndu-i să bată venele de la tîmple. Colegii, care-l cunoșteau, în asemenea momente se fereau să-l contrazică și chiar îi cam fugeau din cale. Ochii lui aruncau flăcări care nu prevesteau nimic bun.

Antecedentele și predilecțiile sergentului Prévost

Două lucruri îl fascinau : aurul și sîngele. Nu putea trece pe lîngă taraba unui măcelar fără să se delecteze adulmecînd mirosul cărnii proaspăt tăiate cu o expresie de extaz.

Modul în care a devenit ucenic la măcelar vădește timpuria sa atracție neobișnuită. Îl trimiseseră într-o cursă și pe stradă este martorul unui accident. Un tînăr fusese doborît de faetonul unui lăptar. Tînărul era comisionar al măcelarului și era încărcat cu pachete de carne. În momentul impactului carnea se rostogolește pe stradă. Prévost o adună cu grijă și fără să bănuiască că coșul în care o încărcase cîntărește 250 de livre, îl ia voinicește în spinare și-l duce la adresa specificată pe etichetă. Destinatarul nu era altul decît un măcelar din strada Mouffetard. Prévost ajunge acolo exact în momentul în care acesta tranșa vitele ucise de curînd. Sîngele băltea peste tot ; oasele sparte cu toporul scrîșneau. Picioarele alunecau pe pardoseala udă. Aerul era plin de o beție nemaipomenită. În fine, și-a găsit elementul în care ființa sa se simte satisfăcută. Participă cu înfrigurare la operațiile de tranșare și sortare a cărnii calde. Ia un cuțit și începe să lucreze cot la cot cu măcelarii stăpînit de o imensă emoție și satisfacție. Așa s-a făcut intrarea lui în branșa măcelarilor.

Judecătorii au văzut în acest episod o manifestare a stării latente de criminalitate, cu privire la care au existat și alte indicii. Brigadierul Valentin, comandantul escadronului de gardă, raportează că l-a surprins de cîteva ori pe Prévost mîncînd cu poftă bucăți întregi de carne crudă, pe care le devora cu o plăcere evidentă.

Nivelul lui intelectual era modest, ca să nu spunem nul. Cînd ieșea din mutismul său, el spunea banalități, dar se încălzea și devenea locvace ori de cîte ori conversația se referea la un asasinat. Ochii lui Prévost se luminau cînd se vorbea de asasinul Billoir, care tăiase în bucăți cadavrul unei fete de moravuri ușoare sau despre sfîrtecarea unei bătrîne lăptărese de către Barré și Lebiez. Cînd se auzeau strigăte de oroare în jurul său, el declara liniștit : „Nu m-ar impresiona mai mult hăcuirea unui corp omenesc decît tranșarea unei vaci sau a unei oi". Precis că în sinea lui se felicita pentru că reușise să scape de pedeapsă deoarece la ora aceea avea deja pe conștiință asasinarea Adèlei Blondin, și poate și a altor două persoane a căror dispariție misterioasă n-a fost niciodată lămurită : a frumoasei spaniole și a agentului din arondismentul XVIII, colegul său, dispărut într-o bună dimineață împreună cu ceasul său de aur.

Afacerea spanioloaicei a constituit un dosar secret care a rămas ignorat de acuzare. Domnul Macé este acela care l-a „exhumat" după încheierea întregii afaceri și l-a povestit în seria sa de evocări „Crime pasionale". Moartea gardianului rămîne nesoluționată, din lipsă de probe suficiente.

Frenezia aurului

Dar Prévost avea, de asemenea, și frenezia bijuteriilor — dar nu a acelora delicate, lucrate cu migală, cu artă, adevărate capodopere de fantezie și gust. Nu ! Lui îi plac exclusiv lanțurile groase, brățările masive, inelele enorme, cunoscute sub numele de „chevaliere". Diamantele nu-i spun nimic, dar reflexele aurului pur îl atrag, parcă hipnotizîndu-l. Această pasiune îmbrăcase chiar un aspect maladiv. Uneori ședea ore întregi în fața vitrinelor orfevreriilor sau întreba pe cetățeni cît este ora, numai de dragul de a vedea sclipirea momentană a metalului prețios.

S-ar putea obiecta că toate aceste ciudățenii nu puteau infirma opinia medicilor legiști. Bulimia lui Prévost se manifestase și la tatăl său, fără ca să-l aducă pe acesta vreodată în fața tribunalului. Este adevărat, i se întîmpla lui Prévost să facă piruete pe stradă cînd se credea singur. Dar cîți dintre noi nu au ciudățenii mai mari, fără a fi asasini ? Cît despre fascinația aurului — este ceva prea banal pentru a mai fi considerată o anomalie. Și chiar și plăcerea de a adulmeca sînge și carne crudă — mult mai rară — nu probează în mod absolut anormalitatea subiectului.

Condamnarea fără ezitare a lui Prévost la moarte s-a bazat, de asemenea, pe caracterul nu numai lucid al crimelor sale, dar și categoric premeditat. Nu putem vorbi de un atac subit de furie căruia Prévost să-i fi cedat pe moment. El își pregătise crimele cu multă vreme înainte, cu viclenie, luîndu-și o mulțime de precauțiuni. Pentru cazul Lenoble își cumpără din ajun o foarfecă pe care o încercă cu minuțiozitate în magazin. Își dă silința să șteargă orice urmă din camera sa. Pune pe podele o pînză impermeabilă menită să rețină sîngele care curgea. Își făcuse provizii de apă pentru a-i ajunge să spele totul. Și apoi el are împotriva lui un motiv abominabil : el a ucis exclusiv în vederea jafului. Pe Adèle Blondin pentru a-i fura lanțul de aur, pe bijutier pentru a-l ușura de cutia de mostre. Într-un cuvînt, există la Prévost o relație de la cauză la efect care stabilește la el posibilitatea de calcul și raționament, premeditarea fără nici un dubiu.

Un bărbat de succes

S-a pretins că Prévost avea nevoie de bani și că a ajuns în situația să comită crime pentru a-și satisface această necesitate, dar gardianul Doré, cu care era prieten și care mi s-a confesat, mi-a spus : „Prévost nu avea decît să spună un cuvînt și ar fi înotat în bani. Era un seducător înnăscut. Cunoștea femei dintre cele mai

bogate care și-ar fi pus averea la picioarele lui. Avea totuși ciudățenia lui : deși accepta invitații și dineurile fine oferite de aceste doamne înstărite, refuza sistematic cadourile ce i se ofereau. Se simțea dezonorat dacă le-ar fi acceptat. Spunea adesea : „adică ce, mă iau drept un pește ?“

— Totuși, Prévost trebuie să fi fost foarte strîmtorat cu banii, judecînd după cîștigul său mic...

— Nu-i chiar așa... pentru că el era foarte econom. Și, oricum, îi mai pica cîte ceva din sectorul în care patrula. Apoi era foarte îngrijit cu toaleta sa, care dura la nesfîrșit. Și apoi, chiar și în uniforma de serviciu, lua mințile femeilor. Mînca mult, este adevărat, dar nu întotdeauna acasă, înțelegeți, nu ? Și nu era deloc mofturos.

Că Prévost a avut mare trecere la femei nu încape nici cea mai mică îndoială. Bine clădit, cu un chip atrăgător, încă de pe vremea cînd era ucenic și calfă la măcelar a trebuit să-și schimbe adeseori locul de muncă, pentru că nevestele patronilor făceau ce făceau și se amorezau de el, spre ciuda bărbaților. Pe vremea cînd era în Garda Civilă, în uniforma strălucitoare, era asemenea unui semizeu iar fetele și femeile îl adorau. I se spunea „statuia“. Însuși prințul imperial, văzînd acest colos elegant, pietrificat în armura sa, a fost indubitabil impresionat de alura sa neobișnuit de semeață.

Ofițerul, superiorul său, M. Hamon declară : „Trebuia să-l schimb foarte des din locurile unde-l puneam de gardă, pentru că simpla lui apariție pe stradă zăpăcea femeile, și aducea discordie în căsnicii. Bonele își neglijau copiii cu care erau pe stradă, și adesea veneau părinții să se plîngă că îi abandonaseră căscînd gura la „frumosul Prévost.“

Scrisori de dragoste

Chiar în momentul în care asasinase pe Lenoble, Prévost era căutat cu asiduitate de o demi-mondenă foarte înstărită, care venea acoperită de briliante, în echipaje splendide, să-l caute în fundul mahalalei unde-și ducea el existența. Ea se ruga de mult de Prévost să o urmeze într-un castel pe Valea Loirei, pe care-l poseda, și ar fi fost necesar un singur cuvînt din partea lui Prévost, pentru ca ea să-i pună la dispoziție echivalentul a trei cutii de bijuterii. Numai că el nu consimțea la aceasta. În ziua arestării sale s-au găsit la domiciliul său diverse scrisori de dragoste, cele mai multe adresate de necunoscute, unele din ele nici măcar desfăcute. Iată una dintre ele : „Mi-am calculat șansele de fericire și ele sînt puține. Tu ești tînăr, superb, iar eu mă apropii de 40 de ani. Totuși, dacă aș avea norocul să-mi dai atenție, îți jur că nu-ți va părea rău. Sînt bogată. Vreau să-mi satisfac pasiunea pe care o am pentru tine căci această pasiune este preferabilă oricărei alteia, este însăși esența naturii umane.“ Urma o poezie, pe care n-o mai reproducem.

Prévost respingea cea mai mare parte din aceste avansuri dintr-un scrupul — trebuie să mărturisim — onorabil. Oricum, ciudată optică, care prefera asasinatul pentru a-și satisface propria necesitate de a poseda aur. Dacă ar fi să ne referim la Adèle Blondin, ea ar fi fost fericită să-i dăruiască lanțul de aur de care a fost jefuită. Dar, vorba poetului : „Ceea ce primim nu are același gust cu ceea ce ne luăm singuri“. Prévost este cel căruia îi aparține această reflecție făcută în timpul instruirii cazului : „Bijuteriile sînt ca și femeile ; este îndeajuns posesiunea lor pentru a mă îndepărta de ele, pentru a nu mai ține la ele.“

Responsabil — într-adevăr ?

În încheiere, să încercăm să trasăm un portret psihologic al asasinului. Ca toți criminalii înnăscuți, acest om oferă un surprinzător amestec de copilărie și viclenie. Abilitatea cu care-și comitea crimele (cel puțin cele două, dovedite și recunoscute) ar pleda pentru deplina responsabilitate. Numai că părerea mea este că el era sfătuit de instinct, care — se știe — face totul pentru salvarea ființei. Cînd Prévost acționează sub impulsul instinctului — el acționează ca un maestru. Imediat ce redevine el însuși, el dovedește o lipsă de abilitate care face milă. Vă mai aduceți aminte de remarca cu totul stupidă : „Nici nu știu unde se află intrarea Pré-Maudit“.

Eliberat de demonul care-l împinge la crime el stupefiază prin candoare. Este suficient să se facă apel la loialitatea sa, că el mărturisește asasinarea Adèlei Blondin, în absența oricărei probe. „Un sergent de stradă nu trebuie să mintă. Asta i-ar dezonora uniforma“ obișnuia el să spună.

Cînd îi revine conștiința este torturat de scrupule. El nu are nimic din Lebiez sau Barré care proclamă rece dreptul la asasinat. În celula sa el are remușcări, halucinații teribile. Vrea să se omoare. Vrea să-și spargă capul lovindu-l de pereți. După condamnarea la moarte nu mai are decît o idee : „Să moară în mod demn pentru a lăsa o impresie de neșters“. Îi scrie fratelui său : „Am plîns atîta că nu mai am lacrimi. Regret că mi-am dezonorat familia. Vreau să mă reabilitez prin moarte“. Dar... iată și semne de anormalitate. Este foarte mîndru că a rămas uman în comiterea crimelor sale. Sublinia în repetate rînduri că și-a omorît victimele de la primele lovituri, evitînd să le facă să sufere. Apoi faptul că le tăia în bucăți era lipsit de importanță, de vreme ce nu mai erau vii. În drumul spre eșafod, pe care-l parcurge de altfel demn, aruncă o ultimă replică stupefiantă, care dovedește însă cît de adînc înrădăcinată era în el disciplina armelor pe care le servise : „Cer iertare administrației pentru faptele mele“.

Iată omul pe care l-a expertizat doctorul Broca și pe care l-a declarat responsabil. M-am ocupat de cazul lui, pentru că mi s-a părut că el a fost pe nedrept declarat responsabil de faptele sale, în timp ce autopsia a demonstrat contrariul. În primul rînd se știa în momentul încarcerării sale că este descendentul unei familii cu tare psihice. Apoi raportul de autopsie a consemnat că creierul lui Prévost era anormal, oferind unele analogii cu cel al celebrului asasin Menesclou. Toată strădania mea în legătură cu elucidarea acestui dosar complicat s-a datorat supoziției, confirmată de fapte, că Prévost nu era pe deplin responsabil de faptele sale, că pedeapsa care i s-a aplicat — destinată oamenilor cu discernămînt întreg al faptelor și comportării lor — nu era pe măsura vinovăției sale reale.

În românește de
de Elisa Madolciu

eduard gugui

PENTRU BINELE NAȚIUNII

„Stimate redactor șef,

Vă trimit această schiță cu rugămintea de a fi publicată într-unul din numerele revistei dumneavoastră. Am conceput-o cu ani în urmă fără dorința de a o face publică vreodată. De curînd, întîlnind pe stradă un invalid de la Hiroshima, uitat de moarte printre noi ca pentru un memento, mi-am adus aminte că printre încercările mele literare din anii tinereții figura și această plăsmuire fantastică. Impresionat mai mult acum de singurătatea fantomatică a acelui individ, de faptul că pe zi ce trece tineretul pierde credința în jertfa celor de atunci — pentru ei un astfel de exemplar miroase a exponat de muzeu — deși viața nu m-a împins în culisele lumii literare, îndrăznesc, sensibilizat de această ciudată întîlnire, să vă rog să vă aplecați atenția asupra textului, și dacă considerați, că, într-adevăr, întrunește calități literare să-l încredințați tiparului. Onorariul cuvenit aș dori să-l trimiteți lui Maruhito Hiroko, care nu este altul decît cel despre care v-am vorbit, pe adresa : Tokyo, Koto 363, Karamachi 5-ciome.

Sper că înțelegeți dorința mea de a-l ajuta pe acest nenorocit al soartei și veți scuza îndrăzneala scrisorii mele.

1

Păși falnic pe mocheta culoarului. eliberînd liftul de optzeci de kilograme. Se opri în fața ușii și lustrui plăcuța cu cotul hainei „Ishikuro Mazado — cercetări, anchete, probe". Descuie ușa și o basculă cu piciorul drept. Aerul închis și praful de pe ambiental îi reaminti că pierdea pe zi ce trece contactul cu „marele caz". Terminase o facultate, ispravă ce i-ar fi putut aduce mai multe bancnote și-ntr-un mod mult mai sigur, dar ceea ce făcea îi provoca incomparabile satisfacții, substituind dorul unei slujbe remunerate regulat. Ridică receptorul și află că va fi vizitat de Mikido Atunsachi.

Mikido Atunsachi nu trecea de douăzeci și cinci de ani și nu părea să dezmintă prin trăsături originale antropologia niponă. Se așează timidă pe singurul scaun din fața singurului birou, îndărătul căruia Ishikuro atșepta, cu coatele pe masă și ovalul feței în palme, dezvăluirea motivului ce-o adusese înaintea lui. O ajută să-nceapă și află că sora ei, Amiko, dispăruse de o săptămînă.

„Are vreun iubit ?... Ar fi putut pleca la el ?"
„Exclus ! Mi-ar fi spus. Ţinea foarte mult la mine. Mi-a fost şi mamă şi tată... ştiţi... noi ne-am pierdut părinţii la Nagasaki... De fapt, mama. Tata dispăruse cu cîţiva ani înainte. Nu... ştim mai nimic despre el".

Rostise ultimele cuvinte şovăitor şi Ishikuro ar fi putut paria că, de fapt, ştia, dar ceva o împiedica să-i spună adevărul. Ce anume, probabil că va trebui să afle el. Primi şi o fotografie cu Amiko : zîmbea dintr-un bikini galben, rezemată de tejgheau unei barăci de vacanţă, colecţionînd între degete o ţigară şi un pahar cu oranjadă. Mai află că lucra la Societatea Tarakasi, o fundaţie de stat pentru handicapaţi psihici. Mikido oferi două sute de mii şi ceru să fie totul făcut fără apel la autorităţi. Nu dorea acest lucru. Ishikuro îi acceptă cecul şi-i promise că va face tot ce poate, deşi îi oferea prea puţine indicii pentru debut. În sinea lui începuse să creadă într-un final comod ; mai mult ca sigur că, la mijloc era vorba de un bărbat. Amiko împlinise treizeci de ani şi la vîrsta asta majoritatea femeilor care n-au apucat să se mărite fac pe dracu-n patru să păcălească pe vreunul.

2

Mikido plecase de-o jumătate de oră, cînd Ishikuro se trezi pe cap cu inspectorul Kamura. Îl surprinse într-o poziţie de relaxare inspirată din filmele americane şi cu ceaşca cu cafea aburindă : încerca zadarnic să găsească un sens rezonabil faptei lui Amiko.

„Ce ţi-a cerut Mikido Atunsachi să afli ?" întreabă imperativ inspectorul Kamura.

„Secret profesional", răspunse uimit, dar cu o uşoară iritare, Ishikuro.

„Te-a rugat să afli unde s-a ascuns soru-sa, nu ?"

„Văd că ştiţi ! Dar de ce credeţi că s-a pitit pe undeva ?"

„Bănuim că s-a dus după vreunul".

„Bănuiţi ?!... De unde şi pînă unde ?"

„Intîi a venit la noi şi probabil că am dezamăgit-o. Am considerat că nu merită să ne batem capul. I-am spus să mai aşteptăm, nu credem să fie vorba de ceva rău. Nicăieri nu i se semnalase prezenţa şi din ce ştiam despre ele nimic nu ne îndrituia să ne gîndim la aşa ceva. Dar ea, nu ! Susţinea într-una că surorii ei i s-a-ntîmplat ceva. Prostii !"

„Zău ! Şi ce ştiţi despre ele ?"

„Dacă vrei să afli treci pe la noi. Cred că şefului i s-a cam făcut dor de dumneata. Bag de seamă că nu v-aţi mai văzut de mult. ...Te aşteptăm !" fură ultimele cuvinte rostite de Kamura în drumul lui de la scaun la uşă.

3

Ishikuro ridică receptorul de pe furcă la al treilea ţiriit. Nu răspunse nimeni la celălalt capăt. Nedumerit, reconstitui geometria de aşteptare a telefonului şi se îndreptă spre toaletă. Doar doi paşi apucă să facă : ţiriitul telefonului se declanşă din nou. De data asta celălalt răspunse.

„Mazado ?"

„Da. Ce doriţi ?"

„Să ne vedem".

„Unde şi cînd ?"

„Urc eu pînă sus".

Clicul sonor îl atenţionă că celălalt închisese. Renunţă la necesitate, deschise sertarul, scoase pistolul şi-i înfundă un încărcător plin. Undele soneriei îi atinseră urechile tocmai cînd îşi prelungea braţul drept cu noua capacitate tehnologică. Deschise uşa, blocînd-o cu laba piciorului la un unghi de treizeci de grade, provocîndu-i celuilalt o frînare bruscă cu nasul în placajul uşii. Îl primi pregătit şi cînd se convinse, în urma unei viguroase palpări, că nu poseda decît un 36, îl pofti înăuntru să se destăinuie.

„Am venit să-ţi spun să nu-ţi pierzi vremea de pomană. Amiko a plecat în nord, la logodnicul ei. Se săturase să-i tot fie dădacă ăleia mici".

„Te pomeneşti că tu oi fi ăla !?"

„În nici un caz. De altfel ţi-am adus o scrisoare de la ea".

„Cum se face că ţi-a scris ţie şi surorii ei, nu ?!"

„Simplu ! Logodnicul lui Amiko e prietenul meu. A considerat că-i mai bine aşa."

Ishikuro înşfăcă scrisoarea. O parcurse în fugă, menţinînd ţinta pe pieptul celuilalt. Miroşi neverosimilul cuvintelor aşa că, după baleierea optică a rîndurilor scrise mărunt şi pedant, îşi apucă de guler vizitatorul şi izbi cu el de perete. Pentru a trei oară zbîrnîi telefonul. Smulse receptorul din furcă, păstrînd în priviri imaginea întinsă pe podea a „colaboratorului voluntar". Era Mikido. Dorea să-l vadă imediat.

„Bine, peste treizeci de minute în Piaţa Haneda", şi aşeză receptorul pe locul lui obişnuit. Se aplecă peste trupul amorţit, dar nu putu să-şi finalizeze intenţiile, căci iniţiativa trecu de partea altcuiva, care-l rostogoli pe podea cu o lovitură cu tocul pistolului aplicată la baza gîtului.

4

Cocoţat pe treptele monumentului, Ishikuro scruta scuarul în aşteptarea lui Mikido. Treceau perechi jurîndu-şi credinţă veşnică şi vîrstnici afectaţi de singurătate. Soarele îi binecuvînta pe toţi, pulverizîndu-şi aurul amiezii printre gesturile lor afectuoase... Oare ce se-ntîmplase ? Dispariţia lui Amiko devenea mai complicată decît o bănuise. Era momentul ca Mikido să spună tot ce ştia şi probabil că de aceea îl chemase acolo... O zări. Îi făcu semn cu mîna, iar ea îi răspunse la semn. Îşi săltă trupul — ambalat sportiv — în mîini şi-l repuse, la verticală, pe asfalt. Se îndreptau unul spre celălalt : Ishikuro cu faţa acoperită de ochelari de soare, Mikido cu un zîmbet amărui şi o mască de speranţă. Împuşcătura veni din spate, încremenind spaţiul dintre cei doi şi înroşind pieptul lui Mikido.

5

Găsi plicul introdus pe sub uşă. Îl desfăcu nerăbdător şi află : „În caz că mi se va întîmpla ceva, să vă adresaţi profesorului Onoda Iakasumi. El ştie tot ceea ce vă trebuie".

Nume ca Onoda sînt ca seminţele în întreaga Japonie. E adevărat : îl chema şi Iakasumi, dar asta nu uşura cu nimic situaţia. Desigur, era o facilitate. Deschise o bere şi încercă să-şi încropească un plan. Renunţă şi puse mîna pe telefon.

„Alo, biroul de detectivi Harusami ?... Ishikuro Mazado la aparat. Vreau cu Ideoa Harusami !".

„Imediat, domnule Ishikuro", răspunde un glas filigranat de femeie. Deh, fraţii Harusami îşi puteau permite să aibă şi secretară. Cîştigau bine şi se ocupau cu de toate.

„Salut, Ishikuro. Ce se-ntîmplă ?"

„Mai nimic, bătrîne. Aş dori o informaţie şi întrucît sînt 'n criză de timp nu mi-o pot furniza pe cont propriu".

„O.K. Dar se plăteşte. Ai douăzeci de mii ? Asta pentru început, pe urmă om vedea noi cît face de fapt".

„Ai dreptate, Ideoa. Merită să plătesc, însă zece. E o bagatelă pentru voi. Spune-mi, ai auzit de un profesor Onoda Iakasumi ?"

„Aşteaptă".

După două minute Ideoa Harusami era din nou la aparat.

„Dacă este vorba de marele pshihiatru Onoda Iakasumi, îl poţi găsi la Universitatea Imperială ori la Fundaţia Tarakasi. Dacă nu, trimiţi un cec de cincizeci de mii şi aştepţi cîteva zile".

„Nu cred că va fi nevoie. O să-ncerc să mă descurc numai cu ce mi-ai dat. Zece mii, face. Îi vei primi mîine".

„Lasă asta ! Sîntem prieteni, ce naiba ? Mai glumesc şi eu. La revedere şi succes !"

Almanah «Luceafărul» — coala 19

6 Universitatea Imperială acoperă două sute de hectare şi acordă licenţe pentru şaizeci de discipline. Poţi accede dinspre şase artere principale şi alte douăzeci secundare. Ishikuro se prezentă la intrarea dinspre bulevardul Sakurai şi ceru să fie îndreptat spre cabinetul profesorului. Fu nevoit să răspundă la cîteva întrebări şi să aştepte confirmarea de primire. Peste zece minute primi un răspuns nefavorabil. Profesorul Onoda era acolo, dar nu-l putea primi. Nemulţumit, părăsi compania tinerei cu ochi migdalaţi şi înscenă abandonarea clădirii. Acţiunea confirmă numai primii douăzeci de metri, suficienţi spre a ieşi din cîmpul vizual, după care coti la dreapta şi se-ndreptă spre pavilionul D. camera 362. Indicativele de localizare imobiliară a profesorului le sustrase vizual de pe tastatura terminalului prin care drăgălaşa Cio-cio-san dialogase cu domnia sa. Străbătu alei, traversă podeţe, parcurse culoare şi, în sfîrşit, ajunse în faţa uşii dorite. Aceasta obtura intrarea într-un adevărat sanctuar de lucru ce cuprindea laboratoare, sală de curs, cabinete, ba chiar şi o sală pentru exerciţii fizice. Şi aici o tînără îi bară calea, întrebîndu-l de sănătate. Hotărî să joace asul din manşetă.

„Sînt inspectorul de poliţie Kamura Ishegai şi doresc să-i pun cîteva întrebări domnului profesor în legătură cu o anchetă de care mă ocup în prezent. Spuneţi-i că nu-l deranjez decît cîteva minute".

„Aşteptaţi, vă rog !" şi tînăra dispăru după o uşă capitonată.

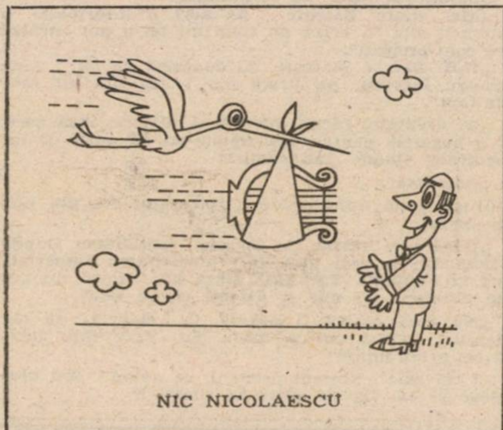
Anticamera era împodobită cu portretele cîtorva bărbaţi — şi asiatici şi europeni — mai mult ca sigur, înaintaşi de prestigiu ai ştiinţei medicale. Muşcatele de la ferestre imprimau un aer de seră, dar în acelaşi timp filtrau lumina diurnă, dînd posibilitatea de afirmare umbrelor, care estompau plăcut interiorul. Tînăra reveni în cadru.

„Peste zece minute, domnul profesor vă va putea primi. Luaţi loc pe canapea pînă atunci. O să vă cheme dînsul."

7 Cu o ţinută academică şi o distincţie dobîndită în urma anilor îndelungaţi petrecuţi la frontierele cunoaşterii, profesorul Onoda îşi abandonă mîna dreaptă spre strîngere mai tînărului partener de conversaţie. Îl pofti să ia loc şi se scuză că nu-i putea acorda îngăduinţa de-a fuma. Era un adversar convins al tutunului. Neştiind cum să înceapă dialogul într-un astfel de mediu elevat, Ishikuro prilejui celuilalt accesul la fizionomia sa.

„Vă numiţi Kamura ? Sau am înţeles eu greşit ?"

Sesizînd o îndoială asupra identităţii sale, Ishikuro hotărî să liciteze.

NIC NICOLAESCU

„Întocmai."

„V-ar deranja să-mi prezentaţi şi mie legitimaţia dumneavoastră ?"

„Nu, desigur." şi Ishikuro înscenă căutatul prin buzunare. După ce epuiză toate refugiile şi spaţiile de depozitare ale îmbrăcămintii, sub privirile ironice ale profesorului Onoda, încercă o eschivă : „Cred c-am lăsat-o-n maşină. Îmi pare rău."

„Dacă nu v-ar deranja, aş dori să o aduceţi !"

Fermitatea scolastică din glasul savantului îl obligă pe Ishikuro să dea cărţile pe faţă. Înţelese că profesorul ştia precis că el nu este inspectorul Kamura şi nu dorea să piardă bunăvoinţa celuilalt. Pentru a mai scoate ceva de la el nu mai trebuia riscat. Primul contact fusese compromis.

„Ei bine, domnule profesor, nu sînt inspectorul Kamura. Sînd convins că ştiţi lucrul acesta, şi încă bine."

Păstrîndu-şi calmul, profesorul Onoda îl chestionă în continuare : „Dar cine eşti, domnule ?"

„Ishikuro Mazado, detectiv particular. Ţin deschisă o dugheană în Nord şi astăzi dimineaţă am primit vizita unei tinere simpatice. O chema Mikido Atunsachi."

O configuraţie tipică unei astfel de introduceri reprezintă imaginea unor obraji din care s-a extras tot sîngele. N-ai fi bănuit, totuşi, că se poate para cu calm pericolul deshumării unor amintiri despre care n-ai mai vrea să se ştie că ai fost, cîndva, posesorul lor.

„Şi credeţi că ar putea exista o legătură cu vizita dumneavoastră aici ?"

„Sînt convins. Mikido Atunsachi mi-a sugerat să vin. Chiar aşa, domnule profesor, ce mi-aţi putea spune ?"

Profesorul Onoda se ridică, presă butonul unei sonerii mascate şi, în acelaşi timp, tînăra secretară pătrunse în încăpere.

„Te rog, fii amabilă şi condu-l pe domnul. Întrevederea noastră a luat sfîrşit !"

Ishikuro îşi pierdu cumpătul. Nu mai puse preţ pe diplomaţia cuvintelor. Le împărţi după cum îi veneau la gură.

„N-aş fi crezut să mă daţi afară !..."

„Vă rog, domnule !" interveni tînăra.

„...N-aţi înţeles nimic ! Mikido a fost omorîtă. N-apucase să-mi spună totul, astfel n-aş fi avut onoarea să vă cunosc personal. Mi-ar fi rămas doar plăcerea de a vă citi numele aliniat în vreo revistă de specialitate, dacă aş fi avut în cap ideea că existaţi..." Profesorul în picioare şi tînăra cu mîna pe clanţă şi gura căscată de uimire receptau statuar verbiajul lui Ishikuro. „...şi cum nu mă omor după ştiinţă, de cînd eram în scutece, sînt convins că nu ne-am fi intersectat traiectoriile niciodată. Această fată ar fi putut întemeia un cămin, ar fi putut ferici un bărbat, dar acum îngraşă pămîntul... Şi chiar dacă nu vreţi să-mi spuneţi nimic, tot am să aflu ce se ascunde îndărătul acestei crime cumplite !... Speram să fiţi sensibil în faţa strigătului de dreptate. Se vede că m-am înşelat ! Marea performanţă ştiinţifică nu pare compatibilă cu sensibilitatea omenească !..."

„Mai aveţi ceva de spus ?"

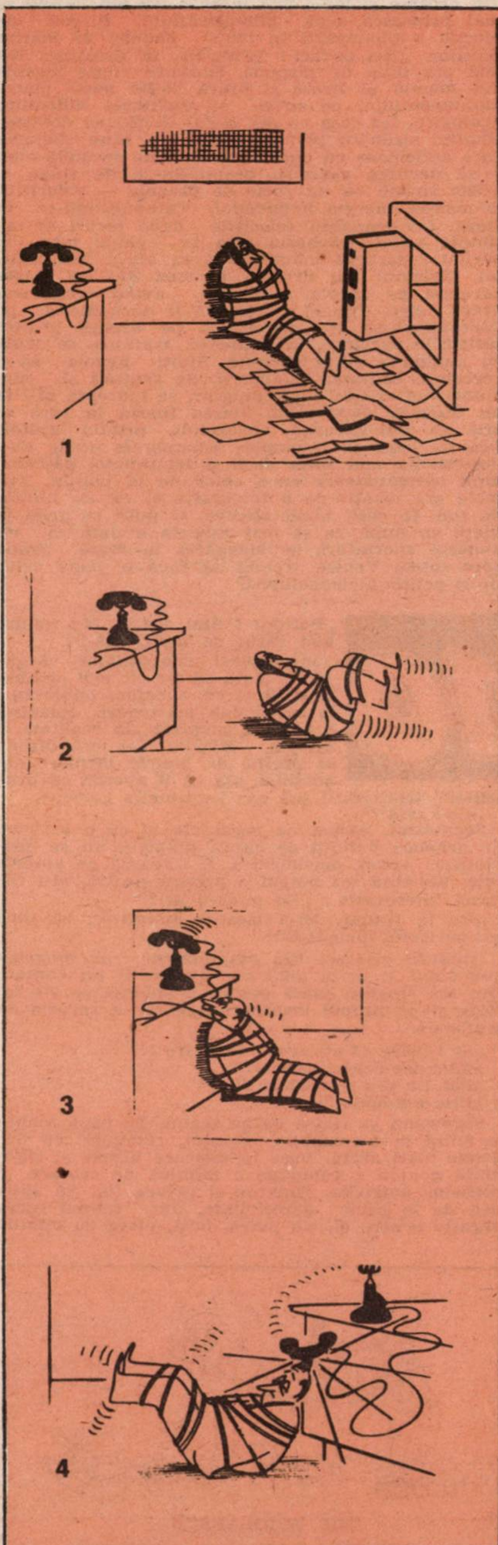
Calmul profesorului sublinia reluarea atitudinii oficioase. Ishikuro se simţi, deodată, ridicol. Îşi dădu seama că totul era terminat. În acel mod nu-l mai putea convinge pe profesor să vorbească. Acţionînd spre ieşire, basculînd, cu iuţeală, uşa şi aruncînd o ultimă provocare : „O să-l întreb pe Kamura... Îl voi obliga să-mi spună." Bufnitura îl ajunse cînd era deja pe culoar.

8 Avantajul unui oraş mare este că poţi găsi orice ziar atunci cînd ai nevoie de el. Ziarul de prînz abia apucase să lege cîteva cuvinte despre incidentul din Piaţa Haneda. Despre Ishikuro nu se spunea nimic. Nimeni nu sesizase prezenţa lui acolo. Mai răsfoi şi alte publicaţii, în contextul gestic al vînzătorului iritat de nehotărîrea sa şi, pînă la urmă, cumpără două spre a-l linişti. Opri cîteva minute şi la o bombă de minuturi. Plăti trei sandvişuri şi se îndreptă spre o bancă. Capul i se-nvîrtea într-o învălmăşeală perfidă, decorată cu felurite posibilităţi coerente... Amiko dispăruse,

Mikido părăsise lumea celor vii, Kamura îl vizitase, Onoda îl expediase — insensibil la acordurile tragice — şi deasupra tuturor : necunoscutul cu pălitura de profesionist. Nicidecum nu putea fi vorba de o simplă escapadă de îndrăgostiţi... Mikido ştia mai multe ; n-apucase să i le spună... Aşa se întîmplă în toate cazurile : Stîngăcia primului contact duce, mai totdeauna, la risipă de energie şi proliferare de situaţii favorabile celui urmărit, înlesnindu-i replici, deseori fatale, ori şansa de-a şterge putina, lăsînd faptul neîmplinit şi licitînd eventualitatea hazardului... Ce rol juca profesorul Onoda ? căci despre el era vorba... Ce ştia el despre cele două tinere de care-l despărţeau, pe puţin, treizeci de rotaţii anuale ? ...Să fie implicat în paternitatea uneia din surori ?... sau, poate, a amîndurora ? !... Ishikuro uitase de proteinele ambalate. Mîinile i se destinseră involuntar, crucificîndu-i trupul pe stinghiile de lemn... Dar crima ?... Cine o revendica ?... Cum se implementa ocurenţa abolirii lui Amiko ?... Existenţa fizică a celor două surori exprimase o acţiune ce dereglase echilibrul în care fusese lăsate să-şi ducă zilele pînă atunci. Era, deci, cineva care veghease la posibilitatea încolţirii unei astfel de clipe şi care nu dorea să rişte nimic... „Asta e !“ aproape că strigă Ishikuro, sărind arcuit în picioare, părăsind merindele şi ziarele sub privirile lacome ale altor doi ochi decrepiţi de soartă, luminaţi de o foame acidă.

Se însera. Oraşul exploda în lumini întocmai ca o capsulă de bumbac. Zgomotul motoarelor scrijeleau crepusculul expandat în toate cotloanele. Era styxul ce separa malurile zilei. Intrarea era modestă şi se continua cu un culoar din care se ridica o scară, fără de care nu puteai ajunge la cele două etaje. La al doilea, uşa apartamentului surorilor Atunsachi era deschisă. Intră. Apăsă comutatoarele pentru a lăsa lumina să apară. Un aranjament modest şi de factură retro, umplut cu amintiri fotografice, obiecte casnice şi multă, multă lenjerie de damă. Nimic nu trăda vreo vizită străină. Arhitectura încăperilor părea să fie cea lăsată la plecare de Mikido. Totuşi, Ishikuro îşi roti privirile prudent, avînd arătătorul de la dreapta sprijinit pe trăgaci. „O dată este ursul păcălit de vulpe !“ Lîngă telefon, pe pagina unei agende deschise era conturat numărul lui de telefon. De aici îi telefonase Mikido. Trase după el uşa exterioară şi coborî scările. Era neverosimil ca pe acolo să nu fi trecut nimeni şi, mai ales, poliţia ! Ieşi în stradă şi se opri în dreptul intrării spre a-şi aprinde o ţigară... Localiză senzaţia de rece, furnizată de ţeava unui revolver, în ceafă. „Nu te-ntoarce ! În faţa ta este o „Corola“ galbenă. Treci la volan şi nu-ncerca să faci vreo prostie, că eşti pierdut“. Se conformă instrucţiunilor şi peste cinci minute, cu ţeava aplicată acum pe tîmpla dreaptă, conducea automobilul galben pe una din magistralele de ieşire. Eliberă vehiculul din încleştarea tentaculară a străzilor, urmînd indicaţiile celui de lîngă el. Abia acum, fulgerînd cu privirea oglinda retrovizoare, realiză că individul din spate era oacheşul care venise cu scrisoarea şi pe care-l lăsase lat în speranţa dobîndirii unor indicii din buzunare. Noua ipostază în care funcţiona îl convinse că de pe locul mortului îl păzea, cu străşnicie, celălalt, coechipierul care-i aplicase somniferul şi care, acum, se căznea să-l ţină treaz cu ameninţarea unei noi doze. Nu-l putea privi cu o rezoluţie absolută, dar scuturăturile macadamului îi ofereau spre vedere, din cînd în cînd, curbura nasului şi lungimea picioarelor. Părea de gabarit depăşit. „Acum, la dreapta“. Frînă brusc şi întoarse volanul cu o priză mai mare. Ţîşni o clipă în care scăpă de ameninţarea metalului şi care îl însămînţă o idee de speranţă. „Hei, să nu mai faci figura de adineauri !“ Vorbele se terminară cu o împunsătură dureroasă în plex. Tipul nu glumea. Părea hotărît la orice. În faţă, lumina farurilor forma imaginea unor bifurcaţii marcate cu o stelă de piatră. Probabil oferea un text de citit. Mări rulajul. Nu se zărea nimeni pe acolo. „Ia-o p-aia

din dreapta şi las-o mai încet !“ Nu era nevoie să mai privească acul kilometrajului. Ritmul de ejecție a pietrişului în tabla podelei se mărise simțitor. „Hei, ce faci ! Ţi-am zis, în dreapta“. Nu mai era timp de răspuns. Ishikuro rupse maşina din mersul ei firesc şi bracă roţile peste piatra monumentului, ce strivi, cu duritatea mileniilor geologice, tot ceea ce era metal în partea dreaptă. Glonţul străbătu plafonul. Ishikuro fiind singurul care anticipase cu cîteva procente de secundă cum o să decurgă cascada, proptindu-se de volan — acum strîmb ca un colac de praznic — valorifica la maxim energia impactului, catapultîndu-se în afară. Cu ocupanţii celorlalte două locuri se întîmplă altfel. Oacheşul urla în patru labe, cu corpul repartizat înăuntrul şi în afara habitaclului. Golemul din dreapta dormea dus cu ţeasta zdrobită pe capota motorului, avînd parbrizul drept guler. Clipele următoare îi dezmeticiră pe supravieţuitori şi-l estompară pe oacheş printre tufişurile parcului, în întuneric. Ishikuro se sculă cu anatomia puţin şifonată. Simţi nevoia să-şi cerceteze calitatea înfăţişării. Se scutură şi, circumcizînd arealul împrejmuitor, se îndreptă să-i ia un interviu copilotului. Starea inertă în care se afla nu mai necesita, nicidecum, primul ajutor. Din tot ceea ce îi umplea buzunarele nimic nu-l impresionă mai mult decît o legitimaţie galbenă, mult asemănătoare cu a celor de la poliţie. Numele era însoţit de o fotografie şi de un număr de cod. În rest, nimic altceva. O puse cu grijă la piept şi, după ce se mai asigură o dată că nu avusese spectatori, se îndepărtă în mare grabă spre şosea. Venise vremea să facă o vizită celor de la poliţia metropolitană.

„Pofteşte ! Stai jos !... Nu ne-am mai văzut de mult, aşa-i ?

Inspectorul coordonator Segawami căuta să fie cît mai amabil. Îl servi şi cu o cafea, îmbiindu-l la un dialog prietenesc, emanînd o plăcută surpriză. În realitate îl aştepta. Ishikuro nu era dispus să profite de bunele maniere ale acestuia, aşa că îl abordă cu brutalitate, trîntindu-i sub nas legitimaţia galbenă.

„Ce-i asta ?“

Segawami, bărbat cu părul alb şi cu o pereche de ochelari definiţi de cîteva dioptrii, nu se destabiliză. Apucă documentul, îl întoarse pe ambele feţe, păstrînd tot timpul o privire neutră, şi-l returnă interogativ : „De unde-o ai ?“

„De la titular. Mi-a lăsat-o amintire ; să nu-i uit portretul niciodată !“

Ishikuro riscase. Era răspunzător de moartea golemului şi orice alibi sau explicaţii nu contau. Dar era singura şansă pentru a şti încotro s-o ia. Miza şi pe timpul insuficient pentru a se afla de isprava sa.

„Să înţeleg că aţi avut o întîlnire ?!“

„Cam aşa ceva... ascult !“

„Păi, nu ţi-a spus chiar el ?!“

„Uite c-a omis !“

Segawami se ridică de pe scaun. Îşi băgă ambele mîini în buzunarele sacoului, rămînînd cu degetele mari afară. Puse în mişcare buzele şi zigomaţii pentru a compune o mimică de căutare a vorbelor potrivite. Ishikuro îl privea fix. Se abţinea de la orice agresivitate, dar timpul lucra negativ pentru el. Nu putea, însă, pleca cu mîinile

NIC NICOLAESCU

goale. Peste puţină vreme vor afla şi era posibil ca existenţa să-i expire.

„Cum să-ţi spun eu... consideră că aceste două surori au provocat o situaţie ce poate afecta securitatea statului nostru. De aceea, de ele se ocupă alţii şi nu noi...“ Orizontul facial al lui Ishikuro se lumină într-o consternare febrilă.

„...Amiko Atunsachi şi-a băgat nasul în ceva ce nu-i putea aduce liniştea de care avea nevoie pentru a sfîrşi cuminte din viaţă...“

„Stupefiante ?“

„...Aaa, nu ! Aş putea zice că ar fi fost mai bine... Îmi pare rău, mai mult decît ţi-am spus nu pot. Nici noi nu ştim cine ştie ce.“

„Atunci, nu-mi rămîne decît să caut mai departe ! Ştiţi că nu sînt unul care să se lase de-o treabă începută pînă nu-i dă de capăt. La mine nu figurează cazuri clasate !... Apropo, ce rol joacă Onoda în toată povestea asta ?“

Segawami îşi reocupă fotoliul. Aprinse daimyonic o ţigaretă şi se lăsă, cîteva clipe, abandonat unui balans lejer. Tăcerea răbdătoare, subliniată cu o privire pertinentă, aşternută peste nervozitatea lui Ishikuro, deschidea necesitatea unei confesiuni.

„Bineee ! Am să-ţi spun o poveste... Mai mult ca sigur că n-o să te convingă, dar va trebui s-o nţelegi ca pe-o axiomă. Este ultima posibilitate ce ţi-o pot oferi.. Cu mai mult de treizeci de ani în urmă, Katsuo Atunsachi şi Yoko Nakano semnau în catastifele stării civile din Nagasaki pentru o nouă familie. Au avut două fete : Mikido şi Amiko, de care se ocupă colegii noştri acum. Katsuo Atunsachi a fost profesor de fizică, şi încă unul dintre cei mai buni. Probabil, astăzi ar fi fost înglobat în activitatea universitară sau ar fi lucrat într-unul din numeroasele centre de cercetări... Totul a fost normal pînă a început războiul. În august patruzeci şi doi, Katsuo a fost victima unui incident straniu. În ziua de duminică, şaisprezece, pe cînd se afla în grădina casei sale, lucrînd la un material de specialitate, a căzut brusc într-un somn adînc, din care nu şi-a revenit decît după două săptămîni. N-a fost posibil în nici un fel să fie trezit... Ceea ce a rămas pînă astăzi o enigmă este că Katsuo Atunsachi nu suferise de nici o boală simptomatică pînă atunci. Şi asta n-a fost totul ! Din acel moment s-a ţicnit ! A început să debiteze profeţii. Ţinea prelegeri, avertiza oamenii asupra catastrofei ce-avea să vină şi, ca tacîmul să fie complet, începuse să trimeată memorandumuri împăratului, primului ministru şi altor oficialităţi. Lumea începuse să-l ocolească. Şi-a pierdut slujba, ba chiar a fost nevoie să treacă şi prin mîinile noastre. În nici un chip nu i s-a putut astupa gura... Onoda lucra, pe vremea aceea la o clinică. S-au împrietenit. Îl îngrijea. Îl vizita aproape, zilnic. I s-a sugerat să-l calmeze. A fost internat cu forţa la clinica Tarakasi, azi fundaţia cu acelaşi nume. Onoda a insistat să se ocupe de el în continuare. Se pare că era singurul cu care se-nţelegea... Într-o zi a dispărut. Am răsuflat uşuraţi“. Segawami făcut o pauză, după care adaugă spre o dezvinovăţie utopică : „Tot ceea ce ţi-am spus reprezintă o sinteză a materialelor din arhiva noastră. Pe vremea aceea nu aveam decît cincisprezece ani şi nu-mi închipuiam că o s-ajung în

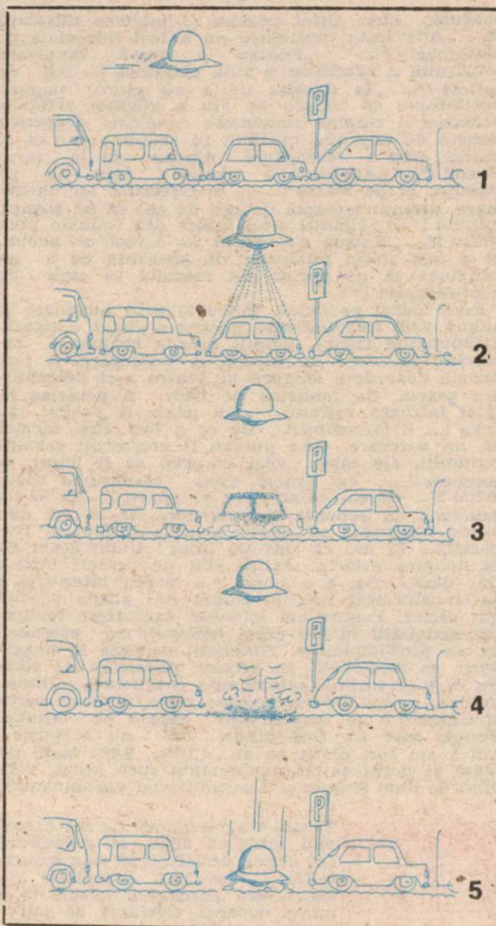
poliție. Viața însă, își are surprizele ei !"
Năuceala eterniză chipul lui Ishikuro, expunîndu-l efemeridelor minutarului diurn.
„Aș dori să am acces la dosar !"
„Nu se poate. Îmi ceri ceva imposibil."
„Atunci povestiți-mi ceva despre viziunile profesorului."
Segawami se ridică din nou în picioare. Se îndreptă spre fereastră și, cu o parcimonie extrudată în prudență, mai credită cîteva amănunte.
„Am să-ți spun... Katsuo Atunsachi pretindea că intrase în legătură cu atlanții !... Aceștia s-ar fi învîrtit în jurul nostru, spectatori la conflagrația ce ne pustia sufletele. L-au luat la ei, pe-o navă. Astfel a putut să vizioneze holocaustul de pe întreaga planetă și, spre a-l face să-nțeleagă ce ne aștepta, i-au înfățișat viitorul... Despre așa ceva scria el în memorandumurile trimise... Înțelegi că nu puteau fi pe placul grangurilor !..."
„Și a trebuit să dispară, nu ?"
Segawami terminase. Nu mai avea de adăugat nimic. Ishikuro era conștient că trebuie să sublimeze cît mai repede. Nu se putea prognoza reacția la aflarea cascadei din parc. Totuși, în drumul de întoarcere la libertate, inspectorul coordonator îl atenționă cu tilc : „De data asta te-aș sfătui să stai deoparte. Nu se știe cum se poate sfîrși. La noi mai poți găsi înțelegere, dar dacă încapi pe mîna celorlalți... Încă ceva : Să nu mai repeți porcăria din parc ! A doua oară te poate costa. Nu sînt dispus să-mi risc sănătatea. Deja ai devenit primul candidat la eternitate... Vor capul tău."
Nervozitatea momentului plezni în mii de cioburi.
„Nu-l vor avea, în schimb eu pe-al lor, da !"

Din stradă, lumina se zărea palpînd întreaga fereastră. Cineva intrase în dugheana lui. Nu-și amintea să fi uitat broasca nearmată. Escaladă interiorul cu ambele mîini întinse pe tocul armei, cu degetele arcuite pentru o desfășurare rapidă. Scaunul îl ocupa un bărbat cu o distincție dorsală evidentă și o podoabă capilară ninsă. Nici o mișcare a acestuia. Îl ocoli prin dreapta, stăpînit de aceeași prevedere tehnică. Abia atunci, poziția capului îi revelă retardarea clipei în care sosise. Era profesorul Onoda în așteptarea unui procuror și a poliției pentru a putea fi depus într-un lăcaș de odihnă vesnică. Înscenarea era perfectă și nimeni din public n-ar fi avut acces vreodată la momentul adevărului. Ishikuro își simți gura uscată. Privirea-i hăituită cerceta întreaga încăpere. Nimeni nu se mai afla acolo. Îl așteptau în stradă. Extrase, dintr-un sertar, două rezerve cu cartușe noi, cu care își burduși buzunarele. Mișcarea îi difractă atenția pe profilul unui ziar localizat într-unul din buzunarele mari, aplicate, ale pardesiului profesorului. Reuși să și-l apropie mergînd așezat pe toate membrele. Absorbi oftalmic cerneala tipografică ce-i grila foile. Cursorul retinei se opri pe pagina a treia centru, în dreptul unui titlu aeșzat, tocmai, pentru a stîrni senzație : „Hiroshima și Nagasaki — un tîrg murdar !" Deși poziția funcțiilor vitale era improprie noțiunii de simț, din lecturarea primelor rînduri înțelese că pentru acel articol îl așteptase profesorul Onoda. Prelungindu-și corpul de-a lungul ușii stinse lumina. Dintr-o săritură ajunse lîngă fereastră. Îndepărtă insesizabil pliurile perdelei. O privire focalizată îi evidenție o mașină parcată vizavi, aureolată de o stranie coincidență. Era nevoie să folosească o altă posibilitate de ieșire, dar clădirea n-avea decît una. Reaprinse lumina și părăsi încăperea, avînd grijă să nu proiecteze un joc de umbre pe perdele.

Restaurantul unei gări adăpostește oameni de toate condițiile cuprinși de diferite stări de existență. Necesitatea e aceeași la toți. Satisfacerea ei e diferită. În fața unei cești mari cu ceai, cu o ținută redesenată de acoperișuri, Ishikuro își dizolvă identitatea pentru a obține răgazul necesar pregătirii următoarei mutări. Însușirea conținutului articolului îl îmbălsămase cu spaimă și

confuzie. Cum altfel puteau fi înțelese afirmații ca : „Adevărata capitulare nu a fost negociată pe «Missouri» !“... „Pentru o sumă fabuloasă împăratul a sacrificat o sută cincizeci de mii de suflete !“... „În dorința de a nu pierde singura posibilitate de testare pe viu a bombei atomice, America a respins sistematic condițiile desperate cerșite de Japonia, oferind, în schimb, aur ca și atunci cînd a cumpărat Alaska de la țarul Rusiei !“... „Atlantida a existat ! dar nu pe Pămînt, ci pe Marte !... „ În farfuriile lor zburătoare, atlanții așteaptă de mii de ani să ne strîngă mîinile !“... „Atlanții s-au întors din Galaxie prea tîrziu !“... „Katsuo Atunsachi nu a fost un nebun, el a fost alesul atlanților, în speranța de a ne convinge să ne oprim din măcelul în care ne scufundasem !“ ?

Puse ziarul pe masă. Cotrobăi prin buzunare și adună cele trebuincioase pentru a fuma o țigară. Străpungînd fumul, gîndul brăzda realitatea, încercînd să ofere un model de înțelegere. A fost nevoie doar de-o singură zi pentru a-și dezechilibra soarta. Un monstru de haos îi prinsese în fălci întreaga rațiune... „Nu poate fi posibil așa ceva !... E incredibil !... De ce a fost ales, tocmai el, un oarecare, cînd puteau fi convertiți savanți renumiți, ale căror voci cu greu ar fi putut fi astupate ?... Ce dracu' vrea să-nsemne toate astea ?!... Oare... chiar... Nu se poate ! ...Ba da !... Seamănă cu nebunia Bermudelor... O să mă duc mîine dimineață să citesc ceva la Biblioteca Imperială... Ei nu, că sînt un idiot ! Unde dorm eu în noaptea asta ?... Aștia sînt pe urmele mele... Dar dacă... Da, e o șansă !“... Vocea interioară i se transformase într-un clopot ce-i aliena plasma din creier. Fantasticul situației camuflase realitatea activității în ale cărei tentacule se zvîrcolea ca un prestidigitator. Simultan, persista în imaginația sa medievală, în aflarea punctului de sprijin care să susțină halucinanta conjunctură : „Bineînțeles, ce mă interesează pe mine umbrele astea zburătoare ? Eu trebuie s-o găsesc pe Amiko. Pentru asta am fost plătit... Da' nu se poate ! Adică am fost plătit ca să... ! ! !“... Lăsă banii pe masă și porni ca un somnambul spre ieșire, vorbind de unul singur și dezechilibrînd consumatorii.

13

Textul era nesemnat. La ora aceea, mai mult ca sigur că redactorul șef dădea declarații în fața autorităților : Inserarea articolului s-a făcut fără știrea lui. Lăsînd la o parte necazul pricinuit de intervenția brutală a celor care supraveghează starea de bună funcționare a statului, fusese o zi fastă pentru vînzare. Pe Ishikuro, însă, nu-l frămîntau aspectele financiare, ci modalitatea de-a-l întîlni pe autorul năprasnicului rechizitoriu. Presimțea că-i va fi foarte greu ; probabil nici nu mai era în viață. Era ferm convins că dacă va da de el, va da și de Amiko. Biata fată nu dispăruse după vreun drăguț, pur și simplu se ascunsese, din dorința moștenirii ei justițiare... De ce n-o făcuse mai demult ? Ei, asta era singura enigmă ce mai păta ieșirea din labirint ! Dar în drumul către redacția ziarului „Amahi Shimbun“, Ishikuro găsi și pentru aceasta o explicație.

— Din nefericire nu mai avem nici un loc ; dar dacă acceptați să locuiți în noua noastră anexă...

14

Cînd l-au auzit pentru ce venise și pe cine căuta, vrură să-l dea pe mîna poliției. S-au calmat cînd i-au văzut autorizația. Atunci deveniră suspicioși. Îl invitară respectuos să-i lase în pace. Aveau de lucru cu noua ediție, în care o pagină întreagă se oferea drept dezmințire. Patronul va da afară pe mulți dintre ei, așa că o zi în plus cîștigată le putea prelungi supraviețuirea. Ca prin farmec, nimeni nu știa nimic !... Dezamăgit, reluă rulajul pe carosabil... „Cum pot fi atît de proști !... Omul acela, care-o fi el ? nu putea trăi în minciună... Ajunge !... Nu ne-mpingeți în neant !... Trebuie să se știe !... să se afle !... să se judece !... Cum să-ți imaginezi viitorul, știind că ți-ai vîndut trecutul ?... Imposibil !... Justificare nu există ! Nu poate fi acceptată !... Închipuiește-ți : să-ți vinzi primul copil la abator și cu banii primiți să cumperi hrană pentru al doilea !!!... Doamne !... E monstruos !... nu poți...“

„Îl căutați pe Ishioka ?“

Se trezi în colțul străzii cu un individ lipit de zid și cu o întrebare ce-i pocni în glasvandul ce-i separa conștiința de realitate.

„Cine naiba ești ?

„Nu vă interesează... Dați o sută de mii și vă conduc la Ishioka.“

Ah, da ! Pe Ishioka îl căutase el. Aproape că maratonul imaginației incredibile, pestilențială creație de neadevăr, trecuse peste insurecția ce-o declanșase, scăpînd în gol fructul după care alerga.

„Desigur... Iată o sută de mii... și hai !... hai !... hai !...“

Străinul l-a părăsit, după ce-au ocupat două locuri într-un autobuz și au stat atîrnați de bretelele unui vagon de metrou zece minute, în fața casei. Abia atunci observă că avea petice negre la coate și ochelari sprijiniți pe un nas diedric. Era cu siguranță lucrător la ziar... Împinse o poartă de fier, frămîntă pietrișul unei poteci cu încălțămintea sport și cercetă o ușă de statură potrivită aplicată unei case fără etaj. Nici un geam nu era luminat. Se găsea în curtea aceea întocmai ca un spărgător înainte de a se apuca de treabă. Apăsă clanța și ușa se deschise. Așa se și așteptase !... A dat o sută de mii să ajungă acolo, dar alții o vizitaseră pe gratis. Cu toate că anticorpii intuiției îl avertizau asupra imprudenței de a intra ca un simplu vizitator, cu totul inexplicabil pentru el, nu-și luă nici o precauție !... Ar fi stat poziționat un sticlete la ușă. Dar dacă... Concasat de atmosfera întunericului în care se zbătea construcția, străbătu un vestibul, după care păși pe suprafața unui living. Din depărtarea străzii îi parvenea lumina unui felinar, insuficientă pentru a se descurca. Căută comutatorul, se împiedică de ceva și, pe cînd se chinuia să-și restaureze poziția, simți o forță exterioară aplecîndu-se asupra sa. Zburase numai de cîteva ori pînă atunci, suficient să-și dea seama că era cuprins de aceeași senzație. Aterizarea pe nivelul dușumelei stîrni și fenomenul de iluminare a camerei. Răvășit, nedumerit și acoperit de o matahală macră, care-l golea de singura posibilitate de apărare, estimă conjunctura în care nimerise, și-și oferi un răspuns negativ.

Printre cei trei care populau acvatoriul salonului îl reidentifică pentru a doua oară pe oacheș. Se prezenta cu ceva noutăți : mai multe petice de leucoplast aplicate pe figură. Al treilea, care părea să fie Șeful, înscenă un colocviu, trecînd mătănios printre degete autorizația sa de detectiv particular.

„Și cu ce zici că te ocupi, frate ?“ Ishikuro își scoase o batistă cu care se străduia să înjghebeze un baraj în calea firicelelor de sînge care-i țîșneau din buza inferioară. Doar își luase zborul catapultat, nu prin mijloace proprii de bord ! „Ai,

te faci că n-auzi ?... Băieţi, fie-vă milă ! Scoateţi-i dopurile din urechi !" Oacheşul se sfia să intervină. Mai persista amintirea din parc. Carne Macră, însă, îi şi cără doi pumni, dar nenorocul îi ieşi în cale. Ishikuro pară, i se aruncă la picioare şi i le ancoră cu ambele braţe. Urmarea firească : prăbuşirea dezlînată a lui Carne Macră. Supremaţia lui Ishikuro nu ţinu mult, căci săriră şi ceilalţi doi într-ajutor. Gîfîind, Şeful îşi reluă mimica englezească în faţa unui Ishikuro îngenunchiat şi cu braţele mult aduse la spate. „Dac-ai să fii liniştit o să mai ai şanse să ne-nţelegem, dacă nu... Fii rezonabil ! Aici e punctul tău terminus. Ai fost avertizat, dar degeaba !... Ş-acu', la treabă : deapănă-ne povestea cu Mikido... dar fii atent ! Să nu-ţi scape nimic dacă mai vrei să ţi se oglindească-n ochi azuriul cerului." Citit băiatul acesta cu aer american !... Ishikuro tăcea... „Ai, faci pe deşteptu' ?... Mă, tu nu te joci cu noi ! Să-ţi intre bine-n căpăţînă... Ne desconsideri, nu ?... Voi ăştia, de lucraţi pe cont propriu, vă credeţi ăi mai deştepţi... Băieţi, ia vedeţi voi cum mai stă cu organele !... Şeful nu glumea ! Trupul lui Ishikuro se frăgezea tot mai mult sub loviturile primite. Faţa tumefiată pierdea controlul orizontului apropiat, iar interiorul cerebral făcea apel la subrutina inconştientului... „Băieţi, nu vă mai chinuiţi ! Astora, cînd le intră ceva-n bilă, cu greu îi faci să-nţeleagă... Noi ne riscăm pielea pentru binele naţiunii şi p-ăştia nici în c... nu-i doare... Aruncaţi-l dincolo ! lîngă smiorcăita aia. Tribunalul militar o să-i trezească p-amîndoi."

— Să nu folosească ei infinitivul !

15 Cînd deschizi ochii, prima imagine smulge senzaţia conştientă ; abia următoarele stabilizează poziţia într-o constantă apocrifă ...Zăcea întins pe podea, într-o latură a corpului său, dezmembrat aculeic, cu mîinile legate dureros şi cu gust de sînge în gură... O zări imobilizată de un scaun, cu membrele rigidizate, aşteptînd providenţa să i le desfacă... O recunoscu. Imaginea din fotografie mai ocupa locaţiile valide. Pupilele dilatate afişau o uimire profundă. Se tîrî pînă ce-i atinse cu obrazul picioarele. Deschise gura, înşfăcă cîrpa cu dinţii şi începu să tragă de ea pînă lărgi strînsoarea. Amiko înţelese. Fără să-l întrebe nimic îşi agită picioarele, încercînd să-l ajute. Trase cîrpa peste picioarele scaunului şi peste cele ale lui Amiko. Cîştigînd un grad de libertate, micuţa japoneză îşi roti cercetător privirea în căutarea ideii salvatoare... N-a fost să fie ! Uşa deschizîndu-se, facilită pătrunderea în cameră a Şefului. Amuzat de jocul încercării celor doi îi chemă şi pe ceilalţi : „Băieţi, papagalii ăştia nu par prea mulţumiţi de volieră. Veniţi-ncoa, să-i ajutăm puţin să se obişnuiască !" Amiko, speriată, încearcă un act desperat : cu scaunul în spate, ca un rucsac, încearcă să le străpungă barajul anatomic. Reuşi doar să le smulgă un icnet. Oacheşul se apleacă asupra ei şi o rigidiză din nou. Liniştind spiritele, Şeful încercă o nouă stratagemă de sinceritate : „Băieţi, căraţi-vă dincolo ! Pînă vin să ne ia vreau să rămîn singur cu amîndoi !".

„Bine, dar dacă..."

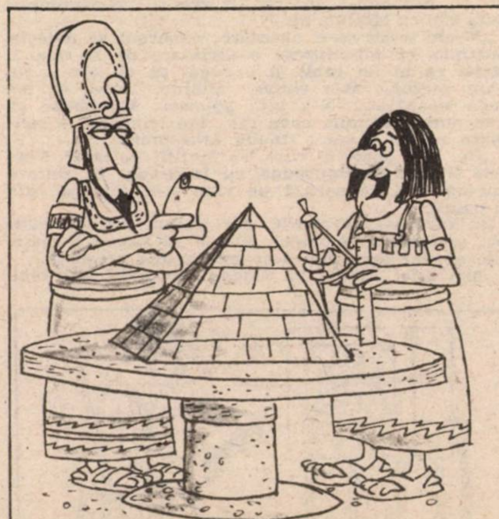
„Vă chem eu... Hai, executarea !... Preparaţi-vă ceva la bucătărie".

Şovăitori, caftangiii se cărăbăniră lăsîndu-şi pradă şeful papagalilor. Împăciuitor, acesta îşi trase un scaun şi-l încălecă invers. Încercă să lege un dialog ; chiar devenise amabil : îi scoase căluşul din gură lui Amiko şi-l ajută pe Ishikuro să obţină o poziţie comodă. Amîndoi, însă, tăceau...

„Cred că, totuşi, puteţi fi rezonabili... Încercaţi o clipă să vă imaginaţi ce-ar fi dacă toată povestea asta, scornită, ar fi adevărată ! Ce s-ar întîmpla ?... Vreau să fac ceva pentru voi... Să zicem c-ar fi adevărat ! Trebuie să-i dăm un aspect onorabil... Dacă ţineţi la poporul vostru... la voi... la împărat... nu se poate să nu vă daţi seama de catastrofa ce ne-ar paşte... Ne-am pus pe picioare, sîntem înaintea tuturor... Ce vreţi ? Să fim iar la cheremul duşmanilor patriei ?..." Vorbele mergeau singure. Nu se-nşurubau în nici un context. Absenta orice dorinţă de comunicare. Amiko şi Ishikuro, amorţiţi, îmbrăcaseră o arhitectură de resemnare ; sau, poate, aşteptau hazardul să le extragă impasul din oase ; sau Ishikuro se gîndea la ceva şi aştepta momentul prielnic... Surprinzător, Şeful se ridică în picioare, se îndreaptă spre cei doi şi, în ordinea politeţii, le eliberă legăturile improvizate. „Rămîneţi aşa... În cîteva clipe vom pleca cu toţii... Cu mine n-aţi vrut să vă-nţelegeţi, poate veţi reuşi cu ceilalţi. Dar, certamente, vor discuta altfel cu voi... Scuzele n-au rost. Asta ne e meseria ! Ştiu că ne detestaţi ; de data asta am vrut să prevenim liniştea naţiunii... Nu-ncercaţi vreo nouă prostie. Casa e înconjurată ş-ar fi păcat să mai curgă sînge. Cu voi, povestea se-ncheie".

„Unde este Ishioka ? Unde l-aţi dus ?" Glasul lui Amiko, tînguitor, înmuiase densitatea aerului. Era o întrebare la care nu se putea răspunde privind-o-n ochi, dar Şeful îi surprinse pentru a doua oară ! „La morgă... Acolo ajung cei care nu pot fi identificaţi".

Pe spatele uşii închise, Amiko stropi cu lacrimi şi lovi cu pumnii ei mici.

— Bineînţeles, înălţimea voastră, vom face una de 1000 de ori mai mare, dar o s-o terminăm abia peste 150 de ani...

16

„Cine ești ?“

Ishikuro își lungi picioarele. Ar fi aprins o țigară, dar îl lăsaseră inapt pentru o asemenea plăcere.

„Îngerul tău păzitor“.

„Lucrezi pentru cineva ?“

Rise. Cu buzele pleznite, nasul vînăt, ochii zdrențuiți, hainele mototolite îi reușise figura după multă vreme.

„Pentru sora ta“.

„Pentru Mikido ?!... Ce ești... Te-a angajat ea ?!“

„Povestea mea nu e mai lungă de o zi, a voastră se pare...“

„Cum de-a știut unde să te trimită ?!“

„Păi, asta e, n-a știut ! Am aflat eu... De-aia m-a plătit“.

„Cum, te-a plătit ca să mă cauți pe mine ?!... Sărăcuța de ea, am fugit ca o nebună... nu i-am spus nimic. Nici nu puteam... Știi de ce mă aflu aici ?“

„Dar nu-mi dau seama dacă merită“.

„Merită, merită... Dacă am scăpa de-aici...“

„Ei, ce-ar fi ?“

„Ne-ar lua cu ei“.

Doar condamnarea la moarte mai putea smulge o asemenea expresie chipului lui Ishikuro. Trecu o jumătate de minut... Un minut... Respiră adînc și zise : „Uite ce e !... Azi dimineață a venit la mine sora ta Mikido. Mi-a spus c-ai dispărut de-acasă de-o săptămînă... Dragostea ei pentru tine i-a bulversat existența în toate aceste zile. Cum era și firesc, s-a adresat autorităților. Inspectorul Kamura a încercat s-o liniștească. Atribui evaporarea ta unui amor ghebos. Răspunsul n-a satisfăcut-o. Era normal, n-avea de unde să știe că figurați de mult în evidențele lor ; aș zice : chiar de cînd v-ați născut !... Considera că e destul de mult să-ți pierzi ambii părinți la o vîrstă cînd ai mai mare nevoie de ei... Poate bănuia ceva, nu-mi dau seama... Tu ar trebui să știi mai bine... Atunci a venit la mine. Să mă ia dracu' dacă știu cum m-a dibuit !... Mi-a dat o fotografie și niște bani... I-am promis că voi face tot ce pot. La ora aceea înclinam să-i dau dreptate lui Kamura. Mă bucuram de un cîștig ușor... acum, după o jumătate de zi sînt năuc... Creierul mi s-a desprins de trup... Fac parte dintr-o afacere nebună... irațională... fantastică... iar după cele ce-mi spui îmi răsare chiar șansa unui eveniment epocal !...“

„Și nu te bucuri ?!“ Glasul catifelat al lui Amiko așternuse copilăroasa exaltare ca o pătură peste remake-ul lui Ishikuro.

„Cred că nu sînt pregătit pentru așa ceva... Vrei să știi ce s-a-ntîmplat mai departe ?“

Amiko veni spre el. Își rezemă brațele pe umerii lui și, privindu-l în ochi, îi zise : „S-a-ntîmplat ceva rău cu Mikido, nu ?“

„M-am trezit cu-n oarecare: oacheșul de dincolo. Susținea că mi-adusese o scrisoare de la tine. Îi scriai că ai un iubit și o rugai să te ierte... Nu l-am crezut... M-a sunat Mikido. Dorea să mă vadă neapărat... N-a mai apucat... Presimțise că i se putea întîmpla ceva rău. Îmi trimisese o scrisoare cu un nume : Onoda Iakasumi...“

„Da, este doctorul care l-a îngrijit pe tata“. Vorbele îi curseră împreună cu lacrimile. Se retrase într-un colț, se așează pe vine și-și îngropă fața în palme.

Ishikuro s-ar fi oprit, dar timpul era drămuit. Din moment în moment puteau să sosească mașinile și cine știe cînd s-or mai vedea vreodată.

„Așa este. Numai că Onoda Iakasumi știa bine de ce-ai dispărut dumneata. Poliția îl supraveghea îndeaproape și nu putea risca cu mine. Nu l-a sensibilizat nici vestea că Mikido dispăruse...“.

„Au omorît-o !... Au omorît-o !...“

Pumnii mici ai lui Amiko se răspîndiseră din nou asupra ușii. Ishikuro se repezi la ea, îi desprinse mîinile de ușă, încercînd să-i restabilească echilibrul. Lacrimile curgeau șiroaie din despărțiturile migdalate ale lui Amiko. Era ușurarea unui organism distorsionat de evenimente superlative. Urmă tăcerea, împănată ritmic cu sughițuri și ștersături de batistă.

„Cînd a vrut el, a fost prea tîrziu. A trebuit să dispară și el... O vizită la inspectorul Kamura, o fugă, în care am fost nevoit să dematerializez pe unul din ăștia care țin la binele națiunii, și o lectură a ediției de seară a lui „Amahi Shimbun“ mi-au pliat scoarța în sens giratoriu... Dispărut... Pierdut... Volatilizat... Dezintegrat... Descompus... Nimicit... Risipit... Împrăștiat... Spulberat... Absent... Inexistent... Imperceptibil... Așa sînt acum ! cînd tu îmi propui mîntuirea de dincolo de stele !“

Amiko își disciplină ființa. Se dusese pe apa sîmbetei dorința ei frivolă de dreptate. Despărțită într-un fagure de dureri își regăsise compensația îndoielii.

«Mă crezi nebună ca și pe tata, nu ?... Ai dreptate ! dar dacă ai fi citit ce-am citit eu în arhiva de la Tarakasi, atunci m-ai fi înțeles... Acolo am aflat totul : că tatăl meu ar putea trăi și că-ntr-o zi l-aș putea vedea. I-am mărturisit și lui Mikido... Ea, ocrotitoare cum o modelase viața, m-a conjurat să tac... să uit... Știa ea, sărăcuța, că nu m-am dus după unul și tare îi era frică să nu mi se-ntîmple ceva. Dar mai știa și că nu pot fi întoarsă din drum... Tatăl nostru a fost ucis... știam amîndouă... dar acolo, în documentele acelea scria că corpul lui nu a fost găsit niciodată... Cel care l-a-mpușcat nimerise tot în clinica fundației. Era internat pe viață. Aflîndu-i numele, nu am rezistat tentației de-ai vorbi. Nu mai avea mult de trăit. Tratamentul la care fusese supus îl ruinase... I-am spus cine sînt. Ochii au început să-i fiarbă. Maxilarele i s-au încleștat. S-a dus spre fereastră și s-a aruncat... Am fugit imediat jos. Acoperise gazonul cu o creatură cefalopodă. I-am luat capul în mîini pentru a nu-i perde ultimele cuvinte. Mai rămăsese puțină viață ce-i zvîcnea a plecare... A fost de-ajuns : „L-am văzut... l-am văzut... o nălucă... am tras într-o nălucă... am tras într-o...“ ...Sînt sigură că l-au luat la Ei pe tata... Acolo m-au găsit... Și-au dat seama !...»

Prostrația irealului îl părăsi pe Ishikuro. Povestea fantastică răspîndită de Amiko îi readuse rațiunea în buzunar. Se scutură. Privirea îi redeveni scrutătoare. Își arse o palmă peste frunte. Stătea ca o barabuliște în palma unor asasini legali. Nu-i venea să creadă că erau liberi într-o incintă cu temniceri la ușă.

„Lasă asta ! Să-ncercăm ceva !“

„N-are sens... Sînt sigură că vor veni să ne ia !“

Ishikuro se uită pe fereastră. Afară, întunericul pășea cadențat. Își opri răsuflarea cîteva centime de secundă. De dincolo se auzea o viermuială de vorbe și zăngănit de pahare. Probabil dăduseră peste ceva interesant de băut. O trase pe Amiko lîngă el și-i explică că o să stingă lumina, după care o să spargă geamul.

„Sărim imediat și-o luăm la fugă. Avem o șansă la mie, dar trebuie încercat“.

„N-are rost...“

N-o mai lăsă pe Amiko să-și termine incompatibila inepție. Acționă șaltărul. Se aruncă cu spatele în sticla ferestrei, smulgînd-o pe Amiko din cavitatea imposibilului. Simțea sîngele cum i se redistribuie pe față, pe mîini, dar ce conta ! Ajunseră în fundul curții cînd zăriră din nou lumină-n cameră și auziră strigătele umplînd casa. Se aruncară peste gard... Primi gloanțele în aer... Saltul său căpătă arcuirea unui zbor. Brațele o țineau legată pe Amiko de ele... Îi văzu pe cei trei cum fugeau spre gard. Curtea era străbătută de o lumină de magneziu. Cei trei se opriră și începură să caute ceva... Se roteau deasupra lor din ce în ce mai repede. Nu-nțelegea cum de stătea Amiko lipită de brațele sale... Lumina se sparse în întuneric și se recompuse la loc. Era o lumină sintetică... Amiko se aruncase de gîtul unui bărbat în vîrstă care o strîngea cu duioșie la piept..

EDIȚIE SPECIALĂ

DOMINO

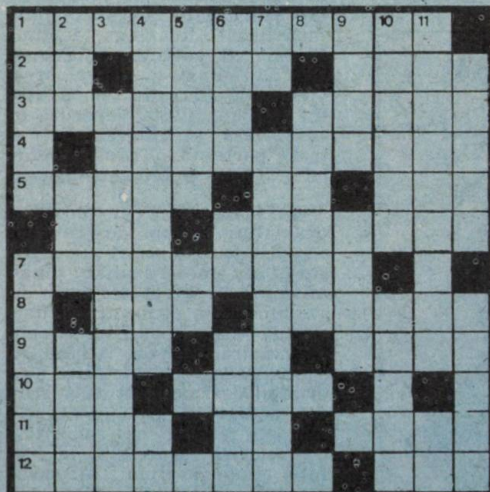

Enigmistică
Modă
Curiozități
Parodii
Jocuri
Umor

— Cum se numește tabloul ăsta inșipid ?
— Oglindă.

DIN LUMEA CĂRȚILOR

ORIZONTAL: 1) Casa cărților vechi (pl.). 2) Filele 2 și 4 dintr-o culegere ! ● Comparativ pentru o carte de 10 ● A i se zbici fruntea. 3) Cărți ● Substanță conținută de unii arbori, mai ales nucul. 4) Prezisă. 5) A scormoni cu unghiile ● Operă literară ● Cel al cărților este instructiv-educativ. 6) Personaj din „Istoria ieroglifică" de D. Cantemir ● Abordarea subiectului unei cărți. 7) Trofeu al tenismanilor. 8) Carte mare ● Conservă de carne. 9) Armii ● Fila 14 într-o carte! ● Floarea marinarilor. 10) Munte în Togo ● Genune, abis. 11) Instrument muzical pentru poeți ● Bir ! ● Semn de carte. 12) Ieșiri de sub tipar ● Cerneală tipografică.

VERTICAL : 1) Eroul principal al unei cărți ● Aici se dezvoltă dragostea de carte. 2) Prefix nou ● Iată, iacă (reg.) ● Costum de baie. 3) Materie primă pentru cărți sau tipărituri fără valoare. 4) Făcuți apți ● Măsură... literară ! 5) Iubitele cititorilor ● Personal din literatură! 6) Suprafețe cu... cîntec ● Citită în miez! ● O carte neterminată... în serviciu pe vas ! 7) Primele recenzii ! ● Contribuie la editarea fără greșeli a cărților. 8) A scoate o carte de sub teascuri. 9) Urîtul din poveste ● Ocol. 10) Vîrsta tuturor posibilităților ● Povestit. 11) Articol de fond ● 35 cărturari ! 12) Apariții periodice, de obicei anuale ● Aspru.

Dicționar : GUZ, ALU, IGA

Nicolae Rotaru

1	2	3	4	5	6	7 ■	8	9	10	11
2							■			
3									■	
4		■		■		■				
5	■									■
6 ■							■			
7			■					■		
8		■			■					
9	■								■	
10						■				
11			■					■		

lucian blaga

ORIZONTAL: 1) „Dintre orașe, cel mai drag i-a fost... în al cărui peisaj s-a integrat pentru totdeauna, în care i-au înflorit ghioceii adolescenței prin care-i văd mereu silueta fizică înaltă, parcă vrînd să ajungă din urmă pe cea spirituală“ scria Gherghinescu Vania ● „Albă tu zăpadă pură / Cine ți-a dat inima / Să-mi fii viscol de căldură / Albă tu fierbinte nea“ (Tusculum) **2)** „Sat al meu ce porți în nume / Sunetele lacrimei / La chemări adînci de nume / în cea noapte te-am ales / ca prag de lume / și poteca patimei“ (9 mai 1895) ● Mama poetului, născută Moga, despre care Lucian Blaga va scrie: „Ea se simțea cu toată făptura ei vibrînd într-o lume străbătută de puteri misterioase, dar nu se abandona niciodată visării“ **3)** Ultima creație dramatică a lui Lucian Blaga, publicată postum, în 1964, drama omului deosebit, doborît de opacitatea la valoare, de interese meschine și în ultimă instanță de neînțelegerea lumii în care trăiește (2 cuv.) **4)** Sfîrșitul lui Blaga! ● „Henric al IV-lea“ la Ca... **5)** Poezie scrisă de Blaga și publicată în volumul de versuri „Vîrsta de fier“ apărut în 1959 (pl.) **6)** Aprecieri personale ● Abreviație latină **7)** Petrecere ● Altă poezie apărută în volumul „Laudă somnului“ (1929) ● Teatru japonez **8)** Urechea lui Enescu! ● Începe cîntecul! ● Prețioasă distincție, pentru obținerea căreia este propus Lucian Blaga în anul 1956 **9)** Elev fiind al liceului din Brașov, Blaga descoperă astronomia și din acest moment contemplarea cerului va rămîne una din delectările sale **10)** Poezie publicată de Blaga în revista arădeană „Tribuna“ din 8 mai 1910, profund tributară liricii lui Goga, debutul literar al poetului ● Echipa **11)** Bidivii ● „...și valoare“, volum de filozofie din creația lui Lucian Blaga, apărut în anul 1939 și integrat ca a treia parte în „Trilogia valorilor“ (1946) ● Mihai Eminescu

VERTICAL: 1) Poet, filozof și dramaturg român despre care Sextil Pușcariu scria: „În acest suflet de poet e atîta dinamism și în acest creiere de gînditor atîta concentrare încît versul său sparge cătușele formei tradiționale, trecînd cu o nepăsare aristocratică pe drumul ce-l depărta de succesul imediat“ ● „Aveam în spate evul mediu, cu sonorități de veacuri al cetății, iar în față ghețarii alpini, albastrul cerului spălat de vînt era

O CAPITALĂ
(Metagramă anagramată : XXXOX–XXXXO)

APĂ MINERALĂ
(Metagramă anagramată : XXXXOX–XXXXOX)

